دریم چاپ

درویش

انګلیسي ګرامر

له پښتو ژبارې سره

Ketabton.com

خلیل احمد درویش

(c) ketabton.com: The Digital Library

Dervish English Grammer

درویش انګلیسي ګرامر

لیکوال : انجنیر خلیل احمد درویش

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

الحمدلله رب العلمین، والصلواة و السلام علی امام الهدة المرسلین، و علي آله و اصحابه الذین أنا روا الدنیا بنور الدین و علي من تبعهم باحسان و نشر الهدی الی یوم الدین اجمعین.

له لوی توانا خدای(ج) څخه ډېر شکر ګزار یم چې ماته یې بیا هم د دې کتاب لیکلو توانایي راوبښله. ژبه د پوهېدنې او پوهونې یوه وسیله ده دا چې الله(ج) ادم (ع) له خاورې څخه جوړ کړ او وروسته یې ساه ور دننه کړه کله چې په ادم (ع) کې روح پیدا شوه او انسان ترېنه جوړ شو نو الله (ج) زر کسبه د هغوی له نومونو سره ور وښودل، نو ویلی شو چې ژبه د انسان له پیدایښت سره سمه پیدا شوې ده؛ له بلې خوا انګلیسي هغه نړیواله ژبه ده چې په اوسنۍ او عصري نړۍ کې ډېره زیاته اړتیا ورته لېدل کېږي، نو زما هم دا یوه ارزو وه، چې د انګلیسي ژبې ګرامر به د خپلې خوږې پښتو ژبې له ژباړې سره لیکم څکه زموږ په ټولنه کې یو تعداد پښتانه وروڼه او خوېندې له یو لړ ستونزو سره مخ دي نو د دې کتاب سره به ان شاء الله د ډېرو وروڼو او خوېندو ستونزه هواره شي. لکه څنګه چې انګلیسي یوه نړیواله او علمي ژبه ده نو باید په زده کړه کې ورڅخه ناوړه ګټه وانه خېستل شي.

زموږ ګران هېواد له څه باندې تېرو درې لسیزو راهیسي د اور په لمبو کې سوځېدلی، وران شوی، د ښوونې او روزنې کچه پکې ډېره ټیټه ده نو د دې دردېدلی هېواد جوړونکې او کونډو یتیمانو د اوښکو پاکوونکي به همدا ځوان تحصیل یافته نسل وی، هرڅومره چې ښوونه او روزنه پرمختګ کوي په همدې ډول مو هېواد هم د پرمختګ په لوری راونیږی او د پردیو څخه به په امن، بې احتیاجه او سوکالۍ کې ژوند کوی؛ پښتو متل دی چې(پردی کټ تر نېمو شپو وي) پردی هېڅ وخت نشي خپل کېدای، نه به خپل شی، او نه به پرمختګ راته راوړی ترڅو چې مو پخپله مټه خپل هېواد نه وی پیاوړی کړی او په پوره صداقت او سپېڅلې احساس مو کار نه وي ورته کړی.

له بلې خوا اوس محال زموږ په ټولنه کې تهذیب ډېر تنزیل کړی دی، چې د دې عمده عوامل د پردیو تقلیدونه دي او د دې ناوړه ارمغان راوړل هم د پردیو هدف او کار دی چې دا تقلیدونه زموږ د ځوانو نسلونو په فکرونو، عقیدو، اخلاقو او ښوونه او روزنه باندې ډېر ناوړه او بده اغېزه کړې ده؛ دا یو داسې ویروس دی چې زموږ د ټولنې ډېر کسان پرې اخته دي نو له دې سره مبارزه او د دې مخنیوی هم د تحصیل یافته او مفکرو افرادو په واسطه کېدای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه څنګه چې دا کتاب ما له مختلفو ګرامري کتابونو څخه راټول کړی او پخپله مې ډيزاين کړی، کمپيوټرايزډ کړی او تأليف کړی نو که چيري د ويونکي په نظر کومه نيمګړتيا ورغله لومړی به ښېنه راته کوي او وروسته به حتماً ما ته د برېښناليک يا د ټيليفون په ذريعه احوال راکوي ترڅو په راتلوونکي چاپ کې اصلاح شي او دا به مو په ما تل پاتې او نه هېرېدونکي لطف او احسان وي.

په درناوي

انجنير خليل احمد« درويش»

برېښناليک: Khalil.dervish@gmail.com

نمبر : 0744979728 / **0790768705**

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب په هکله څو کرښې

په دفتر کې په کار بوخت وم چې گران خلیل احمد«درویش» راغي او خپل د کتاب(انگلیش گرامر) په باب يې راته يادونه وکړه چې پر ياد کتاب يې ډيري خواري گاللې او هغه يې د چاپ تر بريده چمتو کړي دي؛ ډير خوشحاله شوم او ده ته مې مبارکي و ويله، کتاب مې په داسي حال کې چې د ده په زيار او زحمت ډير خوشحاله وم، وکتي.

کتاب چې په(281) مخونو کې د انگليسي ژبي گرامر په اساساتو باندي ليکل شوي دي، له ځانه سره پښتو ژباړه هم لري چې د انگليسي ژبي د هغه مينه والو لپاره چې د مقدماتي حالت څخه يو څه مخته شوي وي ډير مؤثر دی، کتاب په روانه ژبه ليکل شوي او ويل يې د مينه والو لپاره گټور او مفيد دی.

زه د گران «درويش » دا هلې ځلې ستايم چې د دې کتاب په ليکلو او تدوين کې يې کړي دي؛ دا چې نوموړي تر اوسه پوري د انجنيري پوهنځي په دريم ټولگی کې محصل دي د هيواد او او خلگو د خدمت لپاره ده ته نور توفيق غواړم او په راتلوونکي کې د نورو سترو برياوو هيله ورته کوم.

په درنښت

پوهنمل انجنير عبدالتواب«بالاکرزی»

د لوړو زدکړو وزارت پخوانی، علمي مرستيال

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډه پېژندنه

خليل احمد "درویــش" د ډاکتر محمد رحيم "رنځـورمل" زوی د مرحوم فيـض الله (پوپل) لمســی او د مرحـوم محمـد سرور خان (ابدالي) کړوسی، چې په ۱۳۷۳لمریز کال د غزنی ولایت، قـره باغ ولسوالۍ د کندلخو په نومي کلي پـه یـوه درنـه او علمي کورنۍ کې زېږېدلي چې د نسب اصلی سلسـله يـې د کنـدهار ولايـت پـه شـاولي کـوټ ولسـوالۍ پـوري اړه لـري. درویش صاحب خپلې لمړنۍ او ابتدايي زده کړي د بي بي خديجې الکبـرای(رض) پـه ابتدايــي ښــوونځي کــې او ثانــوې زده کـړې يـې د سلطان محمـود غـزنوي په عالي لېسه کې په لمړۍ درجه پای ته رسـولي دي.

وروسته له فراغت څخه د ښو او عالي نمرو پـه لاس تـه راوړلـو سره د خپلـې علاقـې او خوښـې سره سـم د کنـدهار پوهنتون انجنيري پوهنځي ته بريالی او په ۱۳۹۴ لمريز کال کې يې لـه همـدې پـوهنځي څخـه د ليسـانس پـه کچه لاسوند(ډیپلوم) تر لاسه کړ.

درویش صاحب، په ۱۳۹۷ ل. د ماستری ترلاسه کولو په نیت، هند هېواد ته سفر وکړ، په ۱۳۹۹ ل. یې د هند له يو نړيوال پوهنتـون (شـارده پوهنتـون/Sharda University) څخـه د سـېول انجنـيري پـه (سـاختماني مـديريت/ Construction Management) برخه کې، په عالي درجه د ماستری سند ترلاسه کړ.

دا چې انگلیسي ژبه یوه معیاري، علمي او نړیواله ژبه ده او زده کړه يې په اوسني عصر کې ضروري برېښي نـو د نوموړي د پرلپسې زيار او زحمت پايله وه، چې خپل باکيفيته او په علمي معيار برابر اثر يې د وخت له غوښـتنو سره سم د لوستونکو لاس ته ورساوو.

زما په نظر به د درویش صاحب دغه اثـر د زده کوونکـو او لوسـتونکـو د علمي کچې پر وده او ترقـي زياته اغېزه ولـري او هيله من يم چې د انگليسي ژبې د ښې او چټکي زده کړي لپاره به د شاگردانو او لوستونکو مېنـدې او پلرونـه د خپلـو بچيانو د ښې او باکيفـيته زده کړي لپاره له همدې اثر څخه گټه پورته کړي.

په درنښت

استاد محمد اسماعيل«سعادت»

غزني، افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالـــۍ

- ♥ هغـو پلرونو او مېندو ته چې د خپلو ماشومانو په ښـوونه او روزنه کې هڅې کوي.
- ♥ خپل درانه استاد پوهنیار عبدالستار «کاکړ» ته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Table of Contents

Language 12

Compound Letters 25

Parts of speech 26

Pronoun 30

To Be verbs 34

To have verbs 36

To do verbs 38

Emphatic “Do” 41

Usages of (It) 43

Possessive pronouns 45

Tense 45

Simple present tense 48

Present continuous tense 56

Article 70

Simple past tense 78

Past continuous tense 81

Present perfect tense 90

(c) ketabton.com: The Digital Library

Present perfect continuous tense 94

Verbs 96

Simple future tense 100

Future continuous tense 103

Noun 119

Sentence 132

Gerund 138

Infinitiv 140

Tag questions 141

Conditional sentences 145

Past perfect tense 148

Past perfect continuous tense 150

Phrase 151

Adjective 154

Comparison of Adjectives 164

Adverbs 170

Future perfect tense 184

Future perfect continuous tense 185

(c) ketabton.com: The Digital Library

Clause 187

Additions to remarks 191

Simple Future in the past tense 193

Future in the past continuous tense 195

Conjunction 196

Preposition 201

Future in the past perfect tense 209

Future in the past perfect continuous tense 210

Mood 211

Active and Passive voice 219

The Simple present tense 222

The persent continuous tense 223

The present perfect tense 224

The present perfect continuous tense 225

The simple past tense 225

The past continuous tense 226

The past perfect tense 227

The past perfect continuous tense 228

(c) ketabton.com: The Digital Library

The simple future tense 229

The future continuous tense 230

The future perfect tense 231

The future perfect continuous tense 232

Direct and indirect speech 232

(Quoted and reported) speech 232

Changing direct to indirect speech 233

Chart of tenses change 235

Interjection 242

Suffixes and prefixes 246

Punctuation 250

Writing 257

Letter writing 260

Important Structures, Words & Its Useges 263

ځيني انګليسي متلونه 281

References 282

(c) ketabton.com: The Digital Library

Language ژبـه

Language is a social phenomenon which is used for understanding.

ژبه یـوه ټولـنېزه پـدېده ده چې د پـوهـېدنې لـپاره پـکـار وړل کـېږي.

Grammar: Grammar is the series of rules regulations which is used for correct writing, reading and speaking.

گــــرامـــر: گـرامـر عبارت له یـو لـړ مقـرراتـو او اصـولـو څخه دی، چـې د صـحیح لیکلـو، لوستلو او خبري کولـو لـپاره پکار وړل کېـږي.

Or: The scientific study of a language is called Grammer.

اویا: د یوې ژبې علمي زده کړې ته گرامر وایي.

Alphabet: A set of letters arranged in order for forming words is called alphabet.

الفباء: د تورو یوه مجموعه چې د کلمو د جوړولو لپاره پکار وړل کېـږي الفباء بلل کېـږي.

Or: Alphabet is the basic sound of a language and each sound is considered as a letter.

اویا: الفباء د یوې ژبې اساسي غـږ، دی او هـر غـږ د یو توري په حیث مطرح کېـږي.

Letter: The conventional alphabetical character or a written symbol used to represent a speech sound and constituting a unit of an alphabet is called letter.

تـوری: قـراردادي الفبایـي جوړښـت اویا یو لیکل شوی سمبول، چې د خبري کولو/وینا، غـږ بیانولو لپاره استعـمالېـږي او د الفباء یـوه برخه تشکیلوي توری بلل کېـږي.

Or: The basic sound of a language is called letter.

اویا: د یوې ژبې اساسي غـږ ته توری وایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- **The Letters are commonly of two kinds in English Language:**

- **په انګليسي ژبه کې توري عموماً په دوه ډوله دي:**

a: لوی توري (Capital Letters (Uppercase Letters

هغه توري دي چې په غټ او برجسته شکل ليکل کېږي اوپه لاندې ډول دي.

A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W, X, Y, Z.

- **لوی توري په لاندې ځايونو کې استعمالېږي:**

۱: د يوې جملې د ليکلو په شروع کې استعمالېږي:

مثال: موږ شاګردان يو.

Ex: We are students.

۲: د خاصو اسمونو او صفتونو د لومړي توري د ليکلو لپاره استعمالېږي:

مثال: عـزيز، افغاني، سميع الله.

Ex: Aziz, Afghani, Samiullah.

۳: د کال د مياشتو او د اوونۍ د نومونو د لومړي توري د ليکلو لپاره استعمالېږي:

Ex: Sunday, Friday, March, April.

۴: د (I) فاعلي ضمير د لیکلو لپاره استعمالېږي.

مثال: زه يو شاګرد يم.

Ex: I am a student.

۵: د مخففاتو د ليکلو لپاره استعمالېږي.

Ex: U.E.A, UN.

٦: د لقبونو د لومړي توري د ليکلو لپاره استعمالېږي.

مثال: د هند پادشاه.

Ex: The King of India.

مثال: عبدالباري (جهاني) .

Ex: Abdul Bari (Jahani).

مثال: ابوبکـر صديق (رض).

Ex: Abobaker Sediq.

۷: د کتابونو د نومونو د ليکلو لپاره استعمالېږي.

مثال: قـــران، زبـــور، تورات او نور...

Ex: Quran, Zaboor, Torat etc...

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸: د ملي و رځو او عمومي رخصتيو لپاره استعمالېږي.

Ex: Eid, Nawrooz, Ashora. مثال: عـيد، نـوروز، عـاشــورا.

۹: د علومو او ژبو د نومونو لپاره استعمالېږي.

Ex: Biology, Pashto, Arabic. مثال: بيـولـوژي، پـښتو، عـربي.

۱۰: د غـرونو او دريابونو د نوم دليکلو لپاره استعمالېږي.

Ex: Kunar River, Hindokush Mountain, Ba Ba Mountain etc...

مثال: کونړ درياب، هندوکش غـر، بابا غـر اونور...

۱۱: د نداء د توري د ليکلو لپاره استعمالېږي.

Ex: Oh!, Pooh! مثال: آه!، پوه!

b : واړه توري (lowercase letters) Small letters

واړه توري هغه توري دي چې په غير برجسته شکل ليکـل کېـږي او معــمولاً پـه کتابـونو، مجلـو، اخبـارونو او نـورو ليکـنو کـې ورڅخه ګټه اخيستل کېږي.

a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, y, z.

Note: There are 26 letters in English language.

نـوټ: په انګليسي ژبه کې ۲٦ توري دي.

ـ په انګليسي ژبه کې توري د تلفظ له لحاظه په درې برخو وېشل شوي دي:

۱: غـــږ لـــرونــکــي تـــوري (Vowel letters).

۲: نيمه غـږ لرونکي توري (Semi vowel letters).

۳: بــــې غـــږه تـــوري (Consonant letters).

Vowel letters

(c) ketabton.com: The Digital Library

Vowel letters are those which make syllables in a word, It means every vowel letters can make a syllable or sound alone.

غږ لرونکي توري:

غږ لرونکي توري هغه دي چې په یوه کلمه کې هیجا(سیلاب) جوړوي، هغه په دې مانا چې هر غږ لرونکی توری په تنهایي سره کولای شي یوه هجا یا غږ تشکیل کړي.

There are five vowel letters in English language which are :

(A, E, U, I, O).

په انګلیسي ژبه کې پنځه غږ لرونکي توري دي چې عبارت دي له: **(A, E, U, I, O)** څخه.

- **The role of vowel letters.** د غږ لرونکو تورو نقش.

1. All the word in English should have at least one vowel to be pronounced.

۱. د انګلیسي ژبې ټولي کلیمې حد اقل باید د یو غږ لرونکي درلودونکي وي ترڅو تلفظ شي. (هیڅ کلمه نشو کولای بې د غږ لرونکي توري له موجودیت څخه تلفظ کړو).

غږ لرونکي توری نلري **غږ لرونکي توری لري**

↓ ↓↓↓

Ex: rng ___________ Orange

2. Vowel letters causes syllabication in the word.

۲. غږ لرونکي توري په کلیماتو کې د هجا بندي باعث ګرځي(کلمې د اواز له لحاظه تقسیم بندي کوي).

Syllable **Syllable** **Syllable** **Syllable**

Ex: Report = Re ____ port. Ex: Moral = Mo ___ ral

3. For the words that are started with a vowel letter use article (an).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳. د هغو کلماتو لپاره چې په غږ لرونکي تورو شروع شوي وي د (**an**) تعریف توري څخه استفاده کیږي.

غږ لرونکی توری ↑ Ex: an <u>o</u>range.

غږ لرونکی توری ↑ Ex: an <u>a</u>pple.

- **Semi vowel letters:(w, y).** .(w, y) :نیمه غږ لرونکي توري

These letters also can make a sound in the words.

همدارنگه دغه توري کولای شي په کلیماتو کې غږ تشکیل کړي.

Ex: pharmac<u>y</u>.

Note: the two letters (w ,y) are sometime vowel and sometime consonant in this reason they are called semi vowels. that is to say when they are used at the beginning of the words to start a syllable, are consonant, but at the middle of a word or at the end, are vowels.

نوټ: دوه توري چې عبارت دي له (W, Y) څخه، ځيني وخت بې غږه او ځيني وخت غږ لرونکي وي نو په دې دليل هغه ته نيمه غږ لرونکي توري وايي. يعنې کله چې دغه (توري) د هجايي تورو په شروع کې راشي بې غږه دي مگر کله چې د کلمو په مابين او اخېر کې راشي غږ لرونکي دي.

Ex: <u>w</u>indow, <u>w</u>ord, <u>y</u>ellow : (consonant بې غــږه).

Ex: Sp<u>y</u>, Sk<u>y</u>, C<u>y</u>cle, Wh<u>y</u> : (vowel غږ لرونکي).

Consonant letters بــې غــږه تـوري

Consonant letters are those which can not pronounced in a word without vowels.

بې غږه توري هغه توري دي چې د غږ لرونکو تورو له موجوديت څخه پرته نه تلفظ کېږي.

Or: Consonant letters are those which can not make a sound or syllable alone.

اويا: بې غږه توري هغه دي چې نشي کولاي په تنهايي سره غږ يا هيجا(سيلاب) تشکيل کړي.

*Except five vowel letters all the rest are consonant in English language.

(c) ketabton.com: The Digital Library

*په انګليسي ژبه کې له پنځو غږ لرونکو تورو پاتي ټول بې غږه دي.

Note: Syllable is the unite of classification of a word according to its voice (sound).

نوټ: د تلفظ او غږ مطابق د کليماتو د تقسيم واحد ته هجاء وايي.

- The consonant letters are nineteen letters in English language, those are consist in: **Bb, Cc, Dd, Ff, Gg, Hh, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Vv, Xx, Zz.**

- په انګليسي ژبه کې نهه لس(۱۹) بې غږه توري دي چې عبارت دي له:

Bb, Cc, Dd, Ff, Gg, Hh, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Vv, Xx, Zz.

- **Explanation of consonant letters:**

- **د بې غږه تورو تشريح :**

۱: د (**B**) توری پهر پښتور ژبه رکې د (ب) غږ ورکوي.

Ex: <u>**B**</u>oy, <u>**B**</u>room.

نوټ: دغه توري په دوه حالته کي خاموش(بي غږه) دي:

a. په هغه کلمو کې چې د (**b**) توری د (**t**) د توري مخکي راشي.

بـــې غـــږه

Ex:De<u>**b**</u>t, Dou<u>**b**</u>t

b. په هغو کلمو کې چې د (**b**) توری د (**m**) د توري څخه وروسته په اخېر کې راشي.

بـــې غـــږه

Ex: Com<u>**b**</u>, Thum<u>**b**</u>.

۲: د (C) توری په پښتو کې د (س، ک) غږ ورکوي د (**e ,i ,y**) څخه مخکي (س) له هغه بغير (ک) تلفظ کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex**: <u>C</u>ity, <u>C</u>ar, <u>C</u>ycle.**

س ک س

- د (C) توری له (H) سره یوځاي استعمالیږي او د (ش، چ، ک) غږ ورکوي.

Ex**: School, March, Choice, Mechanic.**

ک چ چ ک

- د (C) توری ځینې وخت له نورو تورو سره یوځای کیږي د (ش) غږ ورکوي.

Ex: Special, Ancient, Ocean, Conscious..(ش)

۳: د (D) توری په پښتو کې د (ډ) غږ ورکوي.

Ex: <u>D</u>oor, <u>D</u>ram.

- ځینې وخت د (D) توری د (U) د توري مخته راځي د (ج) غږ ورکوي.

Ex: E<u>du</u>cation, Gra<u>du</u>ate.

ج ج

- د (**D**) توری د (**G, J**) له توري څخه مخکې نه تلفظ کیږي.

Ex: A<u>d</u>jective, bri<u>d</u>ge.

بې غږه بې غږه

- د (**D**) توری ځینې وخت له (**H**) سره د (**ض**) غږ ورکوي.

Ex: Ramadhan. .(رمضان)

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴: د (F) توری په پښتو کې د (**ف**) غږ ورکوي.

Ex: <u>F</u>an, <u>F</u>amily, <u>F</u>ather.

- د (F) توری د (of) په کلمه کې د (v) غږ ورکوي.

Ex: A part o<u>f</u> the book.

▼

د(v)غږ ورکوی

۵ : د (G) توری د (**ج**) غږ ورکوي کله چې د (E ,I) څخه مخکي راشي کله (**گ**) او کله (**ج**) تلفظ کېږي.

Ex: <u>G</u>irl, <u>G</u>ender, <u>G</u>et.

↓ ↓ ↓

گ ج گ

- هغه وخت چې د (G) توری د (y) څخه مخکي راشي همېشه (**ج**) تلفظ کېږي.

Ex: Geology, <u>G</u>ymnastic.

- کله چې د (G) توری د نورو تورو څخه مخکي راشي همېشه (**گ**) تلفظ کېږي.

Ex: <u>G</u>arden, <u>G</u>rass, <u>G</u>ood.

- هرکله چې د (G) توری د (M) او (N) له توري مخکي په سر يا په اخېر د کلمې کې راشي، نه تلفظ کېږي.

Ex: Sign , Diaphragm.

↓ ↓

بې غږه بې غږه

٦: د (H) توری په پښتو ژبه کې د (**ح، ه**) غږ ورکوي.

Ex: <u>H</u>ide, <u>H</u>and, <u>H</u>en.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د (H) توری ځینې وخت بې غـږه وي.

Ex: <u>H</u>our, <u>H</u>onor.

بې غـږه بې غـږه

- د (H) توری په ترکیب شوي ډول له نورو تورو سره یوځای کېـږي او مختلف غـږونه ورکوي.

Exs: a: Laug<u>h</u>, Roug<u>h</u>

ف ف

b: <u>Sh</u>e, <u>Sh</u>ine

ش ش

c: <u>Ch</u>aracter, S<u>ch</u>ool.

ک ک

d: <u>R</u>hyme, <u>R</u>heumatism.

بې غـږه بې غـږه

e: Biogra<u>ph</u>y, <u>Ph</u>one.

ف ف

f: <u>Ch</u>alk, <u>C</u>hoice.

چ چ

۷: د (J) توری په پښتو کې د (ج) او (ژ) غږ ورکوي.

Ex: <u>J</u>ob, <u>J</u>ail, <u>J</u>am.

۸: د (K) توری په پښتو کې د (ک) غـږ ورکوي.

Ex: <u>K</u>eep, <u>K</u>ick.

- کله چې د کلمې په شروع کې د (K) توری د (N) د توري مخکې راشي نو(K) نه تلفظ کېـږي.

Ex: <u>K</u>nife, <u>K</u>nee, <u>K</u>noll.

بې غـږه بې غـږه بې غـږه

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹: د (L) توری په پښتو کې د (**ل**) غږ ورکوي.

Ex: <u>L</u>ure, <u>l</u>ike, <u>l</u>ook.

- د (L) توری اکثره وخت د کلمې په منځ کې نه تلفظ کېږي.

Ex: Cha<u>l</u>k, wa<u>l</u>k, cou<u>l</u>d.

۱۰: د (M) توری په پښتو کې د (**م**) غږ ورکوي.

Ex: <u>M</u>other, <u>M</u>obile.

- کله چې د (M) توری د (N) له توري څخه مخکې راشي نه تلفظ کېږي.

Ex**: <u>M</u>nemonics.**

▼ **بې غږه**

۱۱: د (N) توری په پښتو کې د (**ن**) غږ ورکوي.

Ex: <u>N</u>ation, <u>N</u>ear .

- کله چې د (N) په اخیر د کلمې کې د (M) له توري وروسته راشي نه تلفظ کېږي.

Ex: Autum<u>n</u>, Contem<u>n</u>.

▼ **بې غږه** ▼ **بې غږه**

۱۲: د (P) توری په پښتو کې د (**پ**) غږ ورکوي.

Ex**: <u>P</u>**oem, **<u>P</u>**aper, **<u>P</u>**art.

- د (P) توری ځینې وخت د (H) له توري سره یوځای کېږي د (**ف**) غږ ورکوي.

Ex**: <u>Ph</u>**one, **<u>Ph</u>**armacy.

- که چېري د (P) توری د کلمې په شروع کې د (**s, t, n**) له تورو څخه مخکې راشي نه تلفظ کېږي.

Ex: <u>P</u>neumonic, <u>P</u>sychology, <u>P</u>tomaine.

↓ **بې غږه** ↓ **بې غږه** ↓ **بې غږه**

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳: د (Q) توری په پښتو کې د (**ک، ق**) غږ ورکوي او اکثره وخت د (U) له توري سره یوځای لیکل کیږي.

Ex: Quran, Question, Quite.

- که چېري (Q) له (U) سره په ترکیبي ډول راشي د (K) په څېر تلفظ کېږي.

Ex: Technique, antique.

۱۴: د (R) توری په پښتو کې د (**ر، ړ**) غږ ورکوي.

Ex: <u>R</u>ead, <u>R</u>oom, <u>R</u>oad.

- کله چې د (R) له توري وروسته یو بې غږه توری اویا ساکنه (e) په اخېر د کلمې کې د (R) د توري څخه مخکې راغلی وی په بریتانوي سیستم کې نه تلفظ کېږي.

Ex: Fo<u>r</u>m, Teache<u>r</u>, Rule<u>r</u>.

↓ ↓ ↓

بې غږه بې غږه بې غږه

- د (R) توری همدارنګه کولای شي د (H) له توري سره یوځای استعمال شي.

Ex: <u>Rh</u>ythm, <u>Rh</u>eumatism.

۱۵: د (S) توری په پښتو کې د (**س، ص، ث**) غږ ورکوي.

Ex: <u>S</u>ound, <u>S</u>tart, <u>S</u>ingle.

- د (S) توری ځیني وخت د کلیمي په سر کې د (U) له توري مخکي د (**ش**) غږ ورکوي.

Ex: Sure, Sugar. .(**ش**)

- د (S) توری ځینې وخت د (**ز**) غږ ورکوي.

Ex: Noi<u>s</u>y, Bu<u>s</u>y, Cou<u>s</u>in, Poi<u>s</u>on. (ز)

(c) ketabton.com: The Digital Library

- که چېرې د (S) توری د (ion)، (uat)، (ure) له ترکیبونو سره راغلي وي اکثره وخت (ژ) تلفظ کېږي.

Ex: Pleasure, Explosion.

- د (S) توری ځیني وخت له (ia) څخه مخکې راځي د (ش) یا (ژ) په څېر تلفظ کېږي.

Ex: Asian, Persian, Controversial.

- د (S) توری په ډېرو ځایونو کې بې غږه وي او نه تلفظ کېږي.

Ex: Crops.

- کله چې د (S) توری د (H) له توري سره یوځای د (ش) غږ ورکوي.

Ex: **Sh**op, **Sh**all, **Sh**ine.

١٦: د (T) توری په پښتو کې د (**ت، ټ، ط**) غږ ورکوي.

Ex: Teacher, Tree, Tear.

- د (T) توری ځینې وخت د (U) له توري مخکې د (**چ**) غږ ورکوي.

Ex: Picture, Actual, Signature.

- د (T) توری ځینې وخت د (io) او (ia) څخه مخکې استعمالېږي او د (ش) غږ ورکوي.

Ex: International, Action, partial.

- د (T) توری ځیني وخت له (S) څخه وروسته نه تلفظ کېږي.

*په دې مثال کې (t) غږ نه ورکوي.

Listen, Thistle, Nestle.

- د (T) توری ځیني وخت له (H) سره یو ځای کېږي او نه تلفظ کېږي.

Ex: Asthma, Isthmus.

↓ بې غږه ↓ بې غږه

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷: د (**V**) توری په پښتو کې د (**وي**) او (**في**) غږ ورکوي.

Ex: **<u>V</u>**erse, **<u>V</u>**ast, **<u>V</u>**ine.

۱۸: د (**W**) توری په پښتو ژبه کې د (**و**) غــږ ورکوي.

Ex: **<u>W</u>**ag, **<u>W</u>**aif.

- د (**W**) توری د کلمې په شروع کې د (**R**) د توري مخکې نه تلفظ کېږي.

Ex: Write, Wrong.

بې غـږه بې غـږه

- د (**W**) توری د (**H**) له توري سره یوځاي کیږي ځینې وخت د (**ح**) او ځیني وخت د (**و**) غږ ورکوي.

Ex: **<u>Wh</u>**ile, **<u>Wh</u>**at, **<u>Wh</u>**ole.

۱۹: د (**X**) توری په پښتو ژبه کې د (**ایگــز**)، (**ایـکس**) او (**اکس**) غږ ورکوي.

Ex: Bo**<u>x</u>**, Ta**<u>x</u>**, E**<u>x</u>**am .

اکس ایکس اگز

- د (**X**) توری د کلیمې په شروع کې د (**ز**) غــږ ورکوي.

Ex: <u>X</u>ylem, <u>X</u>eric.

۲۰: د (**Y**) توری په پښتو کې د (**ي**) غږ ورکوي.

Ex: Young, Yellow, Your.

۲۱: د (**Z**) توری په پښتو ژبه کې د (**ز، ذ، ظ، ض**) غــږ ورکوي.

Ex: <u>Z</u>ero, <u>Z</u>inc, <u>Z</u>one.

- د (Z) توري ځیني وخت د (U) د توري دمخه د (ژ) په څېر تلفظ کېږي.

Ex: Sei<u>zu</u>re.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Compound Letters ترکـیـبي تـوري

Combination of more than one letter which has particular sound are called compound letter.

د یوه توري څخه د زیاتو ترکیب چې مشخص غږ لري ترکیبي توري بلل کېږي.

Ch	(چ)	Ex: <u>Ch</u>alk.	**Sio**	(ژ)	Ex: Televi<u>sio</u>n.
Sh	(ش)	**Ex: <u>Sh</u>in.**	**Cie**	(ش)	Ex: An<u>cie</u>nt.
Zh	(ژ)	**Ex: <u>Zh</u>alah.**	**Th**	(د)	Ex: <u>Th</u>is.
Gh	(غ)	**Ex: <u>Gh</u>azni.**	**Wh**	(و)	Ex: <u>Wh</u>ite.
Kh	(خ)	**Ex: <u>Kh</u>an.**	**Du**	(ج)	Ex: E<u>du</u>cation.
Ph	(ف)	**Ex: <u>Ph</u>one.**	**Su**	(ش)	Ex: <u>Su</u>ger.
Tu	(چ)	**Ex: Na<u>tu</u>re.**	**Tia**	(ش)	Ex: Ini<u>tia</u>te.
Tio	(ش)	**Ex: Na<u>tio</u>n.**	**Cia**	(ش)	Ex: Spe<u>cia</u>l.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Parts of speech

د کـــلام اجـــزاوي

Words are the base of a language they are put together to make a sense in the sentences, are classified according to the work they do in the sentences are called these word parts of speech.

کلمې د يوې ژبې د بنسټ حيثيت لري، دوی په خپلو کې يوځاي کېږي او په جمله کې يو مفهوم جوړوي، چې دغه کلمې د هغه دندو له مخې، چې دوی په جملو کې ترسره کوي طبقه بندي کېږي چې همدې ته د کلام اجزاوي وايي.

Or: Division of words in a language is called parts of speech.

اويا: په يوه ژبه کي د کلمو وېشنې ته د کلام اجزاوي وايي.

- **The parts of speech are divided in nine parts:**

- **د کلام اجزاوي په نهو برخو وېشل شوي دي:**

1. **Pronoun** **ضـمـير**
2. **Verb** **فـعـل**
3. **Article** **د تعريف توری**
4. **Noun** **اســـم**
5. **Adjective** **صفت**
6. **Adverb** **قـيـد**
7. **Conjunction** **د ربط توری**
8. **Preposition** **اضافه توری**
9. **Interjection** **د ندا توری**

1) Pronoun : pronoun is a word which is used instead of a noun and avoid the repetition of noun.

۱) ضـميـر: ضمير هغه کلمه ده چې د نوم په ځای استعمالېږي او د نوم له تکرار څخه مخنيوي کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: **Shfiq** is a student.
↓
Noun

مثال: **شفیق** یو زده کوونکی.
↓
اســم

Ex: **He** is a student.
↓
Pronoun

مثال: **هغه** یو شاگرد دی.
↓
ضمیر

2) **Verb:** verb is a word which shows an action, stat, possession, presence or absence in a sentence.

۲) فـعـل: فعـل هغه کلمه ده چې په جمله کې یو عمل، حالت(وضعیت)، ملکیت، موجودیت او نا موجودیت ښکاره کوي.

Or: Verb is a word which shows an action or state of a noun or pronoun.

اویا: فعـل هغه کلمه ده چې د یو اسم یا ضمیر عمل اویا حالت ښکاره کوي.

Ex: Qarabagh **is** a beautiful place.

مثال: قره باغ یو ښکلی ځای **دی.**

Ex: Amran **comes** to school every day.

مثال: عمران هره ورځ ښوونځي ته **راځي.**

3) **Article:** article is a word which is used with a noun or adjective and define them.

۳) د تعریف توری: د تعریف توری هغه کلمه ده چې له نوم او یا صفت سره استعمالېږي او هغوی تعریفوي.

Or: Article is a letter or group of letters that determine a noun or pronoun.

د تعـریف توری یو توری یا گروپ د تورو دی چې یو اسم یا ضمیر مشخصوي.

Ex: **<u>The</u>** sun. Ex: **<u>The</u>** glass. Ex: **<u>The</u>** beautiful. Ex: **A** Book

4) **Noun:** noun is a word, which is used to name person, place, animal, and thing.

۴) اسم: اسم؛ هغه کلمه ده چې د شخص، ځای، حیوان او شي نومولو په لپاره استعمالېږي.

Ex: Asad, Logar, Table, Cow etc...

مثال: اسـد، لوگر، مېز، غوا او نور...

5) **Adjective:** Adjective, is a word which completes the meaning of a noun or qualifies a noun.

۵)صفـت: صفت هغه کلمه ده چې د نوم مانا تکمیلوي اویا د هغه ستاینه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Or: Adjective is a word that describes people, things and events or modify a noun or pronoun.

اویا: صفت هغه کلمه ده چې خلک(اشخاص)، شیان او واقعي توصیفوي اویا یو نوم یا ضمیر تنظیموي.

Ex: Kandahar is a **big** province.

مثال: کندهار یو **لوی** ولایت دی.

6) **Adverb:** Adverb is a word which is used to add something to the meaning of a verb, an adjective, or another adverb.

۴)قـــیـــد: قید هغه کلمه ده چې فعـل، صفت، او یا بل قید په مانا یو شي زیاتوي .(د هغوی مانا تکمیلوي).

Or: Adverb is a word which is used to describes a verb, an adjective, another adverb or adverbial phrase.

اویا: قید هغه کلمه ده چې فعـل، صفت بل قید یا قیدي عبارت تشریح کوي.

Ex: Obaid **runs** fast.(verb).

مثال: عـبیـد تېز **ځغلي**.(فعل).

Ex: He spoke quite **correctly**.(adverb).

مثال: هغه کاملاً په **صحیح ډول** خبري وکړي(قـید).

7) **Conjunction:** Conjunction is a word which is used to join two words, two sentences, two phrases, and two clauses.

٦)**د وصل(ربط) توری:** د ربط توری هغه کلمه ده چې د دوو کلمو، دوو جملو، دوو عباراتو، او دوو قضیو وصل کولو لپاره پکار وړل کېږي.

Ex: Abdul Hadi **and** Karrim are brothers.

مثال: عبدالهادي او **کریم** سره ورونه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

8) **Preposition:** Preposition is a word which is used to show the relationship between two persons or things.

۴)اضافي توری: اضافي توری هغه کلمه ده چې د دوو اشخاصو اویا شیانو ترمنځ رابطه ښیي.

Or: Preposition is a word that shows the relationship of a noun or pronoun to some other words in a sentences.

اویا: اضافي توری هغه کلمه ده چې د اسم یا ضمیر اړیکه د نورو کلمو سره په جمله کې ښیي.

Ex: I am **in** the Market .

مثال: زه **په** بازار کې یم.

9) **Interjection:** Interjection is a word or phrase that expresses emotion or exclamation, an interjection has no grammatical connection to other words.

۹) د نداء (غبر) توری: د نداء توری یوه کلمه یا عبارت دی، چې احساسات یا فریاد ښیي، ندایه توری کوم گرامري اړیکه د نورو کلمو سره نه لري.

Or : Interjection is a word which is used to express strong and sudden feelings, or for liking and disliking.

اویا: د نداء توری هغه کلمه ده چې د قوي او ناڅاپی احساساتو، اویا د خوښي او ناخوښي لپاره استعمالیږي.

Ex: **<u>Oh</u>**! She is so cute.

مثال: <u>آه</u>! هغه څومره ښایسته ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Pronoun ضــمیــر

Pronoun is a word which is used instead of a noun and avoid the repetition of noun.

ضمیـر هغه کلمه ده چې د نوم په ځای استعـمالېږي او د نوم له تکـرار څخه مخنیوي کوي.

- **Kinds of pronoun: د ضــمیــر ډولــونه**

1. Personal pronouns; شخصي ضمیرونه؛
2. Demonstrative pronouns; اشاروي ضمیرونه؛
3. Possessive pronouns; ملکي ضمیرونه؛
4. Distributive pronouns; توزیعي ضمیرونه؛
5. Indefinite pronouns; نا معین ضمیرونه؛
6. Interrogative pronouns; پوښتـنیز ضمیرونه؛
7. Emphasizing pronouns; تاکیدي ضمیرونه؛
8. Reflexive pronouns; انعکاسي ضمیرونه؛
9. Relative pronouns. موصولي ضمیرونه؛

1) Personal pronouns شخصي ضمیرونه

Personal pronouns are used instead of people Places and things in the sentences.

شـخصي ضمیرونه د خلکـو(اشخاصـو)، ځایونو او شـیانو په ځای په جملو کې استعمالېـږي.

Or: Personal pronouns are used for showing possession or state.

اویا: شخصي ضمیرونه د ملکیت یا وضعیت ښودلو لپاره استعمالېـږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- **Personal pronouns of two kinds: شخصي ضميرونه په دوه ډوله**

❖ Subjec pronouns; فاعلي ضميرونه؛

❖ Objec pronouns; مفعولي ضميرونه؛

❖ **Subject pronouns: فاعلي ضميرونه**

Subject pronouns are used in the place of subject in the sentence.

فاعلي ضميرونه د فاعل په ځای په جمله کې استعمالېږي.

Subjec pronouns	فاعلي ضميرونه
I	زه
You	ته، تاسي
He	هغه (مذکر)
She	هغه (مونث)
They	هغوی، دوی
We	مونږ
It	هغه (بېجان)

- **Subje pronouns are as follow: فاعلي ضميرونه په لاندي ډول دي:**

Subjective pronouns فاعلي ضميرونه			
First person لومړي شخص(متکلم)	**Singular مفرد**	**I**	**I** go to school.
	Plural جمع	**We**	**We** play cheese.
Second person دوهم شخص(مخاطب)	**Singular مفرد**	**You**	**You** are a student.
	Plural جمع	**You**	**You** are students.
Third person دريم شخص(غايب)	**Singular مفرد**	**He, She, It**	**He**/**She** is a teacher. **It** is a book.
	Plural جمع	**They**	**They** are my family.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Subject (مبتـدا) فاعـل

- Subject is the doer of an action. فاعل د یو عمل سرته رسوونکي دی.

Ex**: Najeeb** speaks English. مثال: **نجیب** په انګلیـسي خبري کوي.

- Subject is a word which is used at the beginning of the senten-ces.

فاعـل هغه کلمه ده چې د جـملې په سر کې راوړل کېږي.

Ex**: This** is my room. مثال**: دغه** زمـــا اطـاق دی.

- Subject is a person or thing that we talk about.

فاعـل هغه شخص یا شی دی چې موږ د هغـو په باره کې خبري کوو.

Ex**: He** is a doctor. مثال: **هغه** یو ډاکتر دی.

Object pronouns: مـفـعـولــي ضـمیـرونه

Object pronouns are used in the place of object in the sentence.

مفعـولي ضمیرونه د مفعـول په ځای په جمله کې استعمالېږي.

Objective pronouns are as follow:مفعـولي ضمیرونه په لاندي ډول دي

Object pronouns	مـفعـولـي ضمیرونه
Me	ماته، زما، له ما
You	تاته، تاسي ته
Us	موږ ته
Them	هغـوی ته، دوی ته
Him	هغه (مذکر) ته
Her	هغې (مونث) ته
It	هغه (بېجان) ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

Object: مفعول

Object is a person or thing in which the work or action is done to.

مفعـول یو شخص یا شی دی چې په هغه باندي کار یا عمل ترسره کېـږي.

Or: Object is the receiver of an action.

اويا: مفعول د يو عمل اخيستونکی دی.(چې عملورباندي ترسره کېـږي).

Ex: I gave **<u>him</u>** a book.

مثال: ما **<u>هغه ته</u>** يو کتاب ورکړ.

- **Kinds of object: د مفعـول ډولونه**

1. Direct object. (Accusative Object).
2. Indirect object. (Dative object).

1. Direct object: مسـتقيم مفعول

Direct object is an object which is affected by the action of a verb directly.

مـسـتقيـم مـفعـول هـغـه مـفعـول دی، چې فـعـل مسـتقيماً د عـمـل په واسطه متاثـره کـېـږي.

Or: The first receiver of an action is called direct object.

اويا: د يو عمل لمړني اخيسـتونکي ته مـسـتقيـم مفعـول وايي.

Ex: I sent a **<u>letter</u>** to Ahmad.

مثال: ما يو **ليک** احمد ته ولېـږه.

2. Indirect object: غير مستقيم مفعول

Indirect object is an object which is affected by the action of a verb indirectly.

غير مستـقيم مفعول هغه مفعـول دی چې يو فعـل د عمل په واسطه په غير مستـقيم ډول متاثره کېـږي.

Or: The second receiver of an action is called indirect object.

اويا: د يو عمل دوهـم اخيستونکي ته غيـر مستقيـم مفعول وايي.

Ex: I will buy a **<u>car</u>** for **<u>Naseer</u>**.

Direct object (car) — **indirect object** (Naseer)

مثال: زه به د **نصير** لپاره يو **موټر** واخلـم.

غيرمستقيم مفعول (نصير) — **مستقيم مفعول** (موټر)

Note: Direct object is usually a thing and indirect object is usually a person.

نوټ: مستقيم مفعول معمولاً شـی وي او غير مستقيـم مفعـول معمولاً شخص وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

To Be verbs د وجود لرلو فعـلونه

To Be verbs are used to show state and being in sentences.

د وجود لرلو فعلونه په جملو کي د حالت (وضعيت) او موجوديت ښودلو لپاره استعماليږي.

- We can use to be verbs before an adjective, a noun, a place expression, an"ing" form of a verb and third form a verb.

- موږ د وجود لرلو فعـلونه له صفت، اسم، دمکان اصطلاح، دوخت اصطلاح، د فعل "ing" شکل او د فعـل له دریيم شکل څخه د مخه استعمالولاي شو.

- **To Be verbs consist in:د وجود لرلو فعـلونه عبارت دي له**

To Be verbs د وجود لرلو فعـلونه							
Is	are	am	was	were	be	been	being

Present conjugation	حـــال گـــردان
I am	زه یم
You are	ته يې، تاسي یاست
They are	هغوی دي، دوی دي
We are	موږ یو
He is	هغه(مذکر) دی
She is	هغه(مونث) ده
It is	هغه (بېجان) دی

Ex: **He is** a doctor. مثال: هغه یو ډاکتر دی.

Ex: **I am** a student. مثال: زه یو زده کوونکی یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Past conjugation	ماضي(تېر) گـــردان
I was	زه وم
You were	ته وې، تاسي وئ
They were	هغوی وو، دوی وو
We were	موږ وو
He was	هغه (مذکر) وو
She was	هغه (مونث) وه
It was	هغه (بېجان) و

Ex: **He was** a carpenter. مثال: هغه یو نجار و.

Ex: **They were** engineers. مثال: هغوی انجنیران وو.

Note: نوټ

If there is a (to be) verb in a sentence, in the question form these verbs are used at the beginning of the sentence and in the negat-ive form (not) is used after these verbs.

که چېري (to be) فعل په جمله کې موجود وي په سوالي شکل کې دغه فعلونه د جملې په سر کې راځي او په منفي شکل کې له دغه فعلونو وروسته د (not) کلمه استعمالېږي.

Ex: **مثال:**

- Ahmad Zia **is** a teacher. (+). - احمدضیا یو ښوونکی دی.(+).
- **Is** Ahmad Zia a teacher?. (?). ـ آیا احمد ضیا یو ښوونکی دی؟ (؟).
- Ahmad Zia **is not** a teacher. (-). ـ احمدضیا یو ښوونکی نه دی. (ـــ).

Note: نوټ

(To be) verbs are both ordinary and auxiliary verbs, if they are used alone in the sentences, they are ordinary verbs but when they are followed by other verbs in the sentences, they are auxiliary verbs.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د (To be) فعلونه هم اصلـي فعـلونه دي او هم کـومکـي فعـلونه، که چېـري په جمـله کـې یوازې استعمـال شـي یعنې چې بل فعل موجود نه وي په دغه صورت کې اصلـي فعلونه دي مګـر کله چې له نورو فعـلونو سره یو ځای شي کومکي فعـلونه دي.

Ex: Karrim **is** a Qari. (Ordinary verb). — مثال: کریم یو قاري دی. (اصلي فعل).

Ex:Abdullah **is** playing football. (Auxiliary verb). — مثال:عبدالله دفوټبال په لوبه مشغول دی. (کومکي فعل).

نوټ: په حال جاري زمانه کې د (Is, am, are) له (To be) فعلونو څخه، په تېره زمانه کې د (Were, Was) له (To be) فعـلونو څخه، په راتلـوونکـي جـاري زمانه کـې د (Be) له (To be) فعل څخه او په کاملو زمانو کې د (Been) له (To be) فعل څخه ګټه اخیستل کېږي.

Examples: — **مثالونه:**

I *am* working now. **زه اوس په کار کولو لګیا یم.**	**حال جاري زمانه**
He *was* studying the book. هغه د مطالعې په حال کې و.	تېره جاري زمانه
I will *be* going to Kabul. زه به کابل ته د تلو په حال کې یم.	راتلوونکي جاري زمانه
We have *been* playing volleyball for two hour. **موږ د دوو ساعتو لپاره د والیبال د لوبې په حال کې یو.**	حال کامله جاري زمانه

Ex: **He is** a doctor. — مثال: هغه یو ډاکټر دی.

Ex: **I am** a student. — مثال: زه یو زده کوونکي یم.

Ex: **He was** a carpenter. — مثال: هغه یو نجار و.

Ex: **They were** engeeners. — مثال: هغوی انجینران وو.

To have verbs: د لرلو فعـلونه

To have verbs are those which are used to show possession or ownership in the sentences.

د لرلو فعـلونه هغه دي چې په جمله کې ملکیت او مالکیت ښودلو لپاره استعمالېـږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- **To have verbs consist in: د لرلو فعلونه عبارت دي له**

To have verbs د لرلو فعلونه		
Have	**Has**	**Had**

Present conjugation	حـــال گـــردان
I have	زه لرم
You have	ته لري، تاسي لرئ
They have	هغوی لري، دوی لري
We have	موږ لرو
He has	هغه (مذکر) لري
She has	هغه(مونث) لري
It has	هغه (بېجان) لري

Ex: **<u>I have</u>** a car. — مثال: زه یو موټر لرم.

Ex: **<u>You have</u>** three sons. — مثال: ته درې زامن لري.

Ex: **<u>He has</u>** a bicycle. — مثال: هغه یو بایسکل لري.

Past conjugation	ماضي(تېر) گردان
I had	ما درلودل، ما درلود، ما درلودې
You had	تاسي درلودل، تاسي درلود، تاسي درلودي
They had	هغوي درلودل، هغوی درلود، هغوی درلودې
We had	موږ درلودل، موږ درلود، موږ درلودې
He had	هغه درلودل، هغه درلود، هغه درلودې
She had	هغې درلودل، هغې درلود، هغې درلودې
It had	هغه(بېجان) درلودل، هغه درلود، هغه درلودې

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: I **had** little money. مثال: ما لیـږ پیسې درلودې.

Ex: He **had** a car. مثال: هغه یو موټر درلود.

Ex: They **had** a lot of books. مثال: هغوی ډېر کتابونه درلودل.

Note: (To have) verbs are both auxiliary and ordinary when they are used alone they are ordinary verbs, but when they are used with other main verbs then they are auxiliary verbs.

نوټ: (لرلو فعـلونه) هـم کومکـي دي او اصلـي په هغه صـورت کـې چـې یـوازې اسـتعـمال شـي (یعنې کوم بله اصلي فعل وجود ونلري) اصلي فعلونه دي، مگر کله چې له نورو اصلي فعلونو سره فعلونو سره استعمال شي بیا کومکي فعلونه دي.

Ex: I **have** a book. مثال: زه یو کتاب لرم.

Ordinary verb اصلي فعـل

Ex: I **have** studied Biology. مثال: ما بیولوژي مطالعه کړې ده.

Auxiliary verb کومکي فعـل

To do verbs د سرته رسولو فعـلونه

(To do verbs) are those which are used to show performing of an action in the sentence .

د (سـرته رسـولو فعـلونه) هغـه دي چې په جمله کې د یـو عمل(کـار) سـرته رسـولو لپاره استعمالېږی.

- **To do verbs consist in: د سرته رسـولو فعـلونه عبارت دي له**

To do verbs د سرته رسـولو فعـلونه		
Do	**Does**	**Did**

(c) ketabton.com: The Digital Library

Present Conjugation	حال گـــردان
I do	زه سرته رسوم
You do	تاسي سرته رسوي
They do	هغوی (دوی) سرته رسوي
We do	موږ سرته رسوو
He does	هغه (مذکر) سرته رسوي
She does	هغه (مونث) سرته رسوي
It does	هغه (بېجان) سرته رسوي

Ex: **<u>I do</u>** my homework every day. — مثال: زه هره ورځ خپله کورنۍ سرته رسوم.

Ex: **<u>He does</u>** service every month. — مثال: هغه هره میاشت خپله نوکري سرته رسوي.

Past conjugation	ماضي (تېر) گردان
I did	ما سرته ورسوله
You did	تاسي سرته ورسوله
They did	هغوي(دوی) سرته ورسوله
We did	موږ سرته ورسوله
He did	هغه(مذکر) سرته ورسوله
She did	هغه (مونث) سرته ورسوله
It did	هغه(بېجان) سرته ورسوله

Ex: **<u>He did</u>** his education. — مثال: هغه (مذکر) خپلې زده کړې سرته ورسولې.

Ex: **<u>I did</u>** my homework yesterday. — مثال: ما تېره ورځ خپله کورنۍ وظیفه سرته ورسوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Note:نوټ

The sentences which do not have any (to be) verb or other auxiliary verbs, (to do) verbs are used in their question and negative form.

په کومو جملو کې چې د (to be) فعل او بل کوم کومکي فعل موجود نه وي د هغو په سوالي او منفي شکل کې او منفي شکل کې د (to do) له فعلونو څخه استفاده کېږي.

Ex:

Ahmad plays volley ball.	**(+)**	**(+)**	**احمد د واليبال لوبه کوي.**
Does Ahmad play volley ball?	**(?)**	(؟)	آيا احمد د واليبال لوبه کوي؟
Ahmad does not play volley ball.	**(-)**	(-)	احمد د واليبال لوبه نه کوي.

Note:نوټ

(To do) verbs are both ordinary and auxiliary verbs; when they are used alone they are ordinary and show performing of the action; but when they are followed by other verbs in the sentence to form a question or negative, are auxiliary verbs and lose their meaning.

د (To do) فعلونه هم کومکي دي او هم اصلي فعلونه؛ په هغه صورت کې چې په جمله کې يوازي استعمال شي اصلي ده او د عمل په سرته رسولو دلالت کوي؛ مګر کله چې په سوالي او منفي شکل کې له نورو فعلونو سره يوځاي شي کومکي فعلونه دي او خپله مانا له لاسه ورکوي.

Ex: I **<u>do</u>** my homework.(ordinary verb).　　مثال: زه خپله کورني وظيفه سرته رسوم. (اصلي فعل).

Ex: He **<u>dose</u>** not play chess (auxiliary verb).　　مثال:هغه د سطرنج لوبه نه کوی. (کومکي فعل).

(c) ketabton.com: The Digital Library

Emphatic "Do"
تـاکـیـدي"Do"

When the "to do" verbs are placed before the simple form of the verbs emphasize on performance of an action, are called emphatic do.

کله چې د "to do" فعلونه د فعل له ساده شکل څخه دمخه راشي او د عمل په سرته رسولو تاکید وکړي د تاکیدي "Do" په نامه یادېږي.

Ex: Sifat **does** perform his homework. مثال: صفت خپله کورنۍ وظیفه سرته رسوي.

Ex: Asif **does** go to work everyday. مثال: آصف هره ورځ کار ته ځي.

Ex: I **do** study English. مثال: زه انګلیسي مطالعه کوم.

1. Demonstrative pronouns: اشـاروي ضـمـیرونه

Demonstrative pronouns are those which are used instead of noun and point out some person, place and thing.

اشاروي ضمیرونه هغه دي چې د اسم په ځای استعمالېږي او شخص، مکان او شي ته اشاره کوی.

- **Demonstrative pronouns are divided into two parts:**
- **اشاروي ضمیرونه په دوه برخو وېشل شـوي دي:**

1. Definite Demonstrative pronouns . معین اشاروي ضمیرونه.
2. Indefinite Demonstrative pronouns. نامعین اشاروي ضمیرونه.

1) Definite Demonstrative pronouns . معـین اشاروي ضمیرونه

Definite Demonstrative pronouns are those which point out to exact and clear person or thing.

معین اشاروي ضمیرونه هغه چې یو معین او واضح شخص او شي ته اشاره کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Like لکه : this (دغـه), that (هغـه), these («جمـع« دغه), thos («جمـع«هغـه) the same (عین شی), such(داسي، دارنگه), the former (پخوانی، مخکنی), the latter (وروســته)

- **"This دغـه":** "this" is a demonstrative pronoun or adjective which is used for a singular noun that is near the speaker.

"This" یو اشاروي ضمیـر اویا صفت دی چې د هغه مفرد اسم لپاره استعمالیږي چې
متکلم (خبـري کوونکي) ته نـږدې وي.

Ex: **<u>This</u>** is a computer. مثال: <u>دغه</u> یو کمپیو ټر دی.

- **"That هغه:** "That" is a demonstrative pronoun or adjective which is used for a singular noun that is far from the speaker.

"That" یـو اشاروي ضمیـر اویا صفـت دی چې د هغه مفرد اسـم لپاره استعمالېږی چې
له متکلم(خبري کوونکی) څخه لري وي.

Ex: **<u>That</u>** is a pen. مثال: <u>هغه</u> یو قلم دی.

- **"These «جـمـع» دغـه":** "These" is a demonstrative pronoun or adjective which is used for plural nouns that is near the speak-
er; or " these " is used as the plural form of "this".

"These" یـو اشاروي ضمـیر اویا صفت دی چې د جمع اسـمونو لپاره استعمالـېږي چې متکلم(خبري کوونکي) ته
نږدې وي، اویا "these " د "this" د جمعي شکل په حیث استعمالیږي.

Ex: **<u>These</u>** are my friends. مثال: <u>دغه</u> (جمع) زما ملگری دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- **"Those«هغـه«جمع»"**: "**<u>Those</u>**" is a demonstrative pronoun or adjective which is used for plural nouns that is far from the speaker, or "those" is used as the plural form of "that".

"<u>Those</u>" يو اشاروي ضمير او يا صفت دی چې د جمعي اسمونو لپاره استعمالېږي چې له متکلم (خبري کوونکـي) څخه لري وي، اويا"Those" د "That" د جمعي شکل په استعمالېږي.

Ex: **<u>Those</u>** are the books. مثال: هغه(جمع) کتابونه دي.

2) Indefinite Demonstrative pronouns: نامعـین اشاروي ضمیرونه

Indefinite demonstrative pronouns are those which point out to unk- nown person and things.

نامعـین ضـمیرونه هـغـه دي چې نامعـین اشـخاصـو او شـیـانـو ته اشـاره کـوي.

Ex: **<u>We</u>** are Muslims. مثال:**موږ** مـسـلـمـانان یو.

Ex: **<u>Everybody</u>** must have good morality. مثال:**هرڅوک** باید ښه اخلاق ولري.

Usages of (It)
د(It)د استعمال ځایونه

- (It) is used for inanimate things. (It) د بې جانه شیانو لپاره استعمالېـږي.

Ex: **<u>It</u>** is a cup. مثال: <u>هغه</u> یوه پیاله ده.

- (It) is used for animal when do not consider their gender.

(It) دحیواناتو لپاره استعمالېږي هغه وخت چې دهغـو نوعیت په نظر کي ونه نیسو.

Ex: **<u>It</u>** is a dog. مثال: هغه یو سپی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(It) can be used for the people in the photo.

(It) کولاي شي د اشخاصو لپاره په تصوير کې استعمال شي.

Ex: Who is this in the picture?

مثال: په دغه تصوير کې څوک دی؟

It is Noor Ahmad.

هغه نوراحمد دی.

⇨ (It) can be used for small children.

(It) کولاي شي د کوچني ماشومانو لپاره استعمال شي.

Ex: It is a clever baby.

مثال: هغه يو ځيرک ماشوم دی.

⇨ (It) also can be used for weather and time.

(It) همدارنگه کولاي شي د هوا(موسم) او وخت لپاره استعمال شي.

Ex: **It** is winter.(weather).

مثال: ژمي ده.(هوا، موسم).

Ex: **It** is the four o' clock.(time).

مثال: څلور بجې دي.(وخت).

Ex: **It** is rainy today.(weather).

مثال: نن ورځ باراني ده. (هوا).

⇨ (It) is used to give emphasis to a noun or pronoun.

(It) د نوم اويا ضمير باندي تاکيد کولو لپاره استعمالېږي.

Ex: **It** was you who fought with Khalid.

مثال: هغه ته وي چې له خالد سره دي جنگ وکړ.

Note: (It) and (you) are both subject and object pronoun, when they are used before the verb, they are subject pronouns and when they are used after the verb
verb they are objective pronouns.

نوټ: (It) او (you) دواړه هم فاعلي او هم مفعولي ضميرونه دي، کله چې (دغه ضميرونه) له فعل څخه مخکې استعمال شي فاعلي ضميرونه دي او کله چې (دغه ضميرونه) له فعل څخه وروسته استعمال شي مفعولي ضميرونه دي.

Ex: **It** works good. (Subject pronoun).

مثال: هغه ښه کار کوي.(فاعلي ضمير).

Ex: Hashmat give **it** yesterday me. (Object pronoun).

مثال: حشمت هغه تېره ورځ ماته راکړ(مفعولي ضمير).

Ex: **You** can speak Pashto. (Subject pronoun).).

مثال: ته په پښتو خبري کولاي شي(فاعلي ضمير).

Ex: I give some money to **you.**(Object pronoun).

مثال: ما تاته يوه اندازه پيسي درکړي.(مفعولي ضمير).

(c) ketabton.com: The Digital Library

Possessive pronouns
ملکي ضميرونه

Possessive pronouns are those which are used instead of noun and show possession or ownership.

ملکي ضميرونه هغه دي چې د نوم په ځای استعمالېږي او ملکيت يا مالکيت ښيي.

- **Possessive pronouns consists in: ملکي ضميرونه عبارت دي له**

Possessive pronoun	ملکي ضميرونه
Mine	زما
Your	د ستا، د ستاسي
His	د هغه(مذکر)
Hers	د هغې(مونث)
Ours	زمونږ
Theirs	د هغوی (د دوی)

Ex: That house is **mine**. مثال: هغه کور زما دی.

Ex: This book is **yours**. مثال: دغه کتاب د ستاسي دی.

Tense زمانه

Tense is a term used in Grammar to indicate the time of the action or event.

زمانه يو اصطلاح ده په گرامر کې د عمل وخت اويا واقعي ته اشاره کوي.

Or: Tense is the form of the verb which shows the time of occurrence of an action or state.

اويا: زمانه د فعل هغه شکل دی چې د يو عمل د مخامخ کېدو وخت اويا حالت ښکاره کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- **There are sixteen tenses in English language.**

په انګلیسي ژبه کې شپاړس زمانې موجودې دي.

Note: The word (tense) is a proper noun which indicates to a particular part of Grammar, but (Time) is a common noun which is used in genral.

نوټ: د (tense) کلمه یو خاص اسم دی او د ګرامر یو مخصوص بخش ته اشاره کوي، مګر (Time) یو عام اسم دہ چې په ټولو کې استعمالیږي.

- **There are four basic tenses in English language:**

په انګلیسي ژبه کې څلور اساسي زمانې موجودې دي:

Simple present tense	**ساده حال زمانه**
Simple past tense	ساده تېره زمانه
Simple futer tense	ساده راتلوونکې زمانه
Simple Future tense in the past	ساده راتلونکې زمانه په تېره (ماضي) کې

- Tense according to their type are divided into three parts:

زمانې د هغوی د نوعې په نظر په درې برخو وېشل شوي دي:

Simple tenses	**ساده زمانې**
Prograssive tenses	جاري زمانې
Perfect tenses	کاملې زمانې

- **In a tence we study three items that are:**

په یوه زمانه کې درې برخې په نظر کې نیول کیږي:

1. Structure (فورمول) ساختمان
2. Usage استعمال
3. Diagram (Chart of displaying a tense) دیاګرام(د زمانې د نمایش چارت).

(c) ketabton.com: The Digital Library

- **Structure (ساختمان يا جوړښت)**

<u>Structure</u> is the formula of a tense that helps us to form the sentences of a tense and there are four forms in structure.

<u>ساختمان</u> د يوې زمانې فورمول دی چې له موږ سره د يوې زمانې د جملو په تشکليل کې مرسته کوي او د يوې زمانې ساختمان په څلورو شکلو سره وي.

Structure of a tense د يوې زمانې ساختمان	
Affirmative form	مثبت شکل
Question form	سوالي شکل
Negative form	منفي شکل
Negative interrogative form	منفي سوالي شکل

- **Usage (استعمال، کـاره ونه)**

"Usage" is the way which shows where and how to use a tense.

"Usage" هغه طريقه ده ښيي چې يوه زمانه چېري او څنګه استعمالولای شو.

Some tenses have only one usage but some others have two or more than two usages.

ځيني زمانې يوازې يو استعمال لري مګر ځيني نوري دوه اويا له دوو څخه زيات کاره ونې لري.

- **"Usages" are divided into two parts: "استعمالات" په دوو برخو وېشل شوي دي**

1) Main usages. اصلي استعمال (کاره ونه).
2) Accessory usages. فرعي استعمال(کاره ونه).

4. Diagram (Chart of displaying a tense). دياګرام(د زمانې د نمايش چارت).

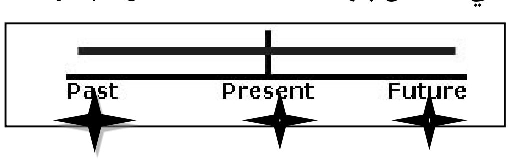

(c) ketabton.com: The Digital Library

➢ Complement (تکمیل کوونکی)

Complement is a word or a group of words which completes the meaning of a sentences after verb.

تکمیل کوونکی له هغه کلمې اویا گروپ د کلیمو څخه عبارت دی چې د فعل څخه وروسته د جملې مانا تکمیلوي.

Ex: Najeeb works **in a bank.** مثال: نجیب په یوه بانک کې کار کوي.

Ex: I go **to school every day.** مثال: زه هره ورځ ښوونځی ته ځم.

Note: Complement can be a noun, adjective, pronoun or a number.

نوټ: تکمیل کوونکی کېدای شي یو اسم، صفت، ضمیر اویا یو عدد وي.

Simple present tense
حال ساده زمانه

<u>H</u>elping <u>v</u>erbs of simple present tense	د حال ساده زماني کومکي فعلونه
Do / Does	**Do / Does**

Structure: ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	**Subject + V_1 + Complement.** **Ex: Bilal teaches English.** **مثال: بلال انگلیسي تدریسوي.**
Question form سواليه شکل	**Do/Does + Subject + V_1 + Complement?** Ex: Does Bilal teach English? مثال: آیا بلال انگلیسي تدریسوي؟
Negative form منفي شکل	**Subject + Do/Does + Not + V_1 + Complement.** Ex: Bilal Does not teach English. مثال: بلال انگلیسي نه تدریسوي.
Negative interrogative form منفي سواليه شکل	**Do/Does +Subject + Not + V_1 + Complement -?** Ex: Does Bilal not teach English ? مثال: آیا بلال انگلیسي نه تدریسوي؟ **Don't/Doesn't + Subject + V_1 + Complement -?** Ex: Doesn't Bilal teach English ? مثال: آیا بلال انگلیسي نه تدریسوي؟

(V_1) is the shortcut of first form of verb. (V_1) د فعل د لومړنی حالت اختصاری شکل دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

1. Note : نوټ

⇨ Subject: فاعـل

The word which is used at the beginning of the sentences is called subject.

هغه کلمه چې د جملې په سر کې استعمالېـږي د فاعل په نوم یادېـږي.

Ex: **Mohammad** is a boy.　　　　مثال: **محمد** یو هلک دی.

⇨ It is mentionable that all the verbs exept of auxiliaries take (s) or (es) in the third singular person (He, she, it) of the simple present tense.

د یادونې وړ ده چې ټول فعلونه بغیر د کومکي فعلونو په دریم مفرد شخص(He, She, It) کې په حال زمانه کې (s) یا (es) اختیاروي. (البته دغه هـدایت یوازې په مثبته بیانیه جمله کې مطرح ده مگر په سوالي او منفي کې نه مطرح کېـږي).

Ex: He **speak<u>*s*</u>** loud.　　　　مثال: هغه په لوړ اواز خبرې کوي.

Ex: She **watch<u>*es*</u>** TV.　　　　مثال: هغه(مونث) تلویزون گوري.

⇨ Verbs ending in (**<u>s</u>, <u>ss</u>, <u>ch</u>, <u>sh</u>, <u>o</u>, <u>x</u>, <u>z</u>**) take (es) and verbs ending in other letter take only (s).

هغه فعـلونه چې په (**<u>s</u>, <u>ss</u>, <u>ch</u>, <u>sh</u>, <u>o</u>, , <u>z</u>**) ختمېـږي (es) اختیاروي او هغه فعلونه چې په نورو تورو ختمېـږي «په اخېر کې» یوازې (s) اختیاروي.

Ex:　　　　مثال

Wash – Wash<u>es</u>	**Go – Go<u>es</u>**	**Mix – Mix<u>es</u>**
Play – Play<u>s</u>	Agree – Agree<u>**s**</u>	Live – Live<u>**s**</u>

(c) ketabton.com: The Digital Library

2. Note : نوټ

➢ When (es) is added, it is pronounced like an extra (iz) syllable.

کله چې د (فعلونو په اخېر کې)(es) اضافه شي د (iz) په شان په یوه جلا هجا باندي تلفظ کېږي.

Ex: Fix – Fix**es**.

➢ Verbs ending in (y) following a consonant change (y) into (I) and add (es).

هغه فعلونه چې د (y) په (توري) ختمېږي او (y) د بې غږه توري په تعقیب راغلی وی
د (y) له توري مخته یو بې غږه توری راغلي وي) د (y) توری په (I) بدلېږي او
(es) اضافه کېږي.

Ex: Stud*y* – Stud***ies*** .

➢ Verbs ending in (y) following a vowel, add only (s).

هغه فعلونه چې یوازي (په اخېر کې اضافه (y) په (توري) ختمېږي او (y) د غږ لرونکي توري په تعقیب راغلی
وي (د (y) له توري مخته یو غږ لرونکی توری راغلی وي) (s)کېږي.

Ex: Stay – Stays .

Usages of simple present tense

د حال ساده زماني د استعمال ځایونه

1) Usage: Simple present tense is used to shows habitual actions, habitual action is an action which is done frequently or habi -tually.

۱) استعمال: حال ساده زمانه د عادتي کارونو لپاره استعمالېږي، عادتي کار هغه کار دی چې په کثرت او تکرار یا په عادتي ډول ترسره کېږي.

Diagram:

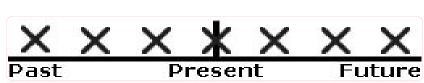

(c) ketabton.com: The Digital Library

The adverb of frequency like (always, often, osually, sometimes, seld- om, rarely, ever, never), and also the other adverbs like (every day, every night, every morning, every week, every month) and etc are used in this usage in simple present tense.

د تکـرار قیدونه لکـه (هـمېشـه، اکثـراً وخت، معـمـولاً، ځینــي وخت، ډېــر لیـږ، په نادره تـوګـه(ډېر لیږ)، هر کله، هېڅکله او همدارنګه نور قیدونه لکه (هـره ورځ، هـره شپه هـره هفته، هـره میاشت)، او نور د حال ساده زماني په دې استعمال کې پکار وړل کېږي.

Ex: I go to school at 7:00 AM **<u>every day</u>**. — مثال: زه هره ورځ د سهار په ۷ بجو ښوونځي ته ځم.

Ex: She **<u>often</u>** washes the dishes. — مثال: هغه(مونث) اکثره وخت کالي پرېمنځي.

Ex: Ahmad **<u>always</u>** gets up at 6:00 in morning. — مثال: احمد همېشه سهار په ٦ بجو پورته کېږي.

Ex: She **<u>never</u>** tells lie. — مثال: هغه(مونث) هیڅکله دروغ نه وایي.

Always	**همېشه**
Often	اکثراً وخت
Usually	معمولاً
Sometimes	ځیني وخت
Seldom	ډېر لیږ
Rarely	په نادره توګه«ډیرکم»
Ever	هـرکله
Never	هېڅکله
Every day	هـره ورځ
Every night	هـره شپه
Every morning	هـر سهار
Every week	هـره هفته
Every month	هـره میاشت

نوټ: کله چې په حال ساده زمانه کې په (Usage 1) کې د وخت قیدونه د تکراري قیدونو سره د جملې په سر کې راشي په حقیقت کې د عادتي عمل په سر تاکید ترسـره کېږي، مګر که چېرې فاعل د جملې په سرکی کې راشـي تاکید به د جملې په فاعـل باندې وي. همدارنګه باید ذکر کـړو چې که چیـري د (to be) فعـلونه په جمله کـې موجود وي نو(تکراري قیدونهfrequency adverbs) د (to be) فعلونو څخه وروستـه راځـي بغیـر له هغـو معـمولاً له فاعل څخه وروسته او له فعل څخه دمخه راځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: I **usually** meet my friends. — مثال: زه **معمولا** له خپلو ملګرو سره ملاقات کوم.

Ex: He is **always** at home. — مثال: هغه **همېشه** په کور کې وي.

2) Usage: Simple present tense shows general facts; that is to say, it shows that something was true in the past is true in the pre- sent and will be true in the future.

۲) استعمال: حال ساده زمانه کلي او عمومي حقیقتونه بیانوي؛ په بل عبارت هغه شی چې په ماضي کې یې حقیقت درلود اوس هم حقیقت لري او په راتلونکي کې به ممکن حقیقت ولري.

Diagram:

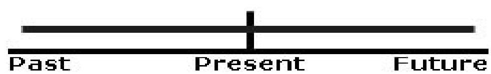

Note: Genral fact is a fact which is clear for all.

نوټ: کلي حقیقت هغه حقیقت دی چې د ټولو(شیانو) لپاره واضح او ښکاره وي.

- **Genral facts are of two kinds: کلي حقیقتونه په دوه ډوله دي**

a) Changeable genral facs. تغیر خوړونکي کلي حقیقتونه

Ex: I hve a lot of friends. — مثال: زه ډېر ملګري لرم.

Ex: My car is new. — مثال: زما موټر نوی دی.

۱) په لومړي مثال کې (زه ډېر ملګري لرم) خو دا ملګري ممکن د وخت په تېرېدو سره کم شي. (تغیر خوري).

۲) په دوهم مثال کې (زما موټر نوی دی) خو دا موټر د وخت په تېرېدو سره ممکن زوړ شي. (تغیرخوري).

b) Unchangeable genral facts. تغیر نه خوړونکي کلي حقیقتونه

Ex: The earth moves around the sun. — مثال: ځمکه د لمر په شاوخوا ګرځي.

Ex: Allah (ج) is one. — مثال: الله(ج) یو دی.

Ex: Ali is a man. — مثال: علي یو سړي دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشـي خوړلاي. (تغير ۱) په لومړي مثال کې(ځمکه د لمر په شاوخوا ګـرځي) یعنې د ځمکې ګرځېدل د لمر په شاوخوا تغـیر نه خوري).

۲) په دوهم مثال کې (الله(ج) یو دی) یعني د الله (ج) یووالی هیڅکله تغیر نشي خوړلای. (تغیر نه خوري).

۳) په دریم مثال کې (علي یو سړي دي) نو علي هېڅکله تغیر نشي خوړلاي یعنې همېشه به سړي وي خو ښځه کېداي نشي. (تغیر نه خوړونکي دی).

3) Usage : Simple present tense is can be used for a planned fut- ure action, and series of actions or a future event that is a part of a fixed timetable or fixed program (scheduled future).

۳) استعمـال: حال سـاده زمانه د (نـږدې) راتلونکـي پلان شـوی عمل لپاره (چـې حتماً واقـع کېـږي)، او د پرله پسـې اعمالو یا راتلوونکـې حادثه چې د ثابت تقـسیم اوقات یا پروګرام یـو شکل ده استعمالېداي شي.

Diagram:

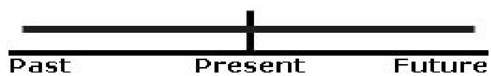

Ex: The president visit Pakistan next Friday.

مثال: ولسمشر راتلوونکې جمعه له پاکستان څخه لېدنه کوي.

Ex: I go to Kandahar tomorrow.

مثال: زه سبا کندهار ته ځم.

Ex: Azat leave Kabul at 10:00 AM next Sunday.

مثال: عـزت راتلوونکې یکشنبه د سهار په ۱۰ بجو کابل پرېـږدي.

4) Usage: Simple present tense is also used in the newspaper head- lines to show past, present and future actions or states.

۴) استعمال:همدارنګه حال ساده زمانه د اخبار په عنوانو کي استعمالېـږي ترڅو، تېر، حال، او راتلوونکي عملونه یا حالتونه بیان کړي.

a) When simple form of the verb is used in newspaper, shows a past action or state.

کله چې د فعل ساده شکل په اخبار کې استعمال شي، تېر عمل یا حالت ښیي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: NATIONAL ARMY WITHDRAWS.

مثال: د ملي اردو لښکر په شا تګ کوي.(د ملي اردو لښکر عـقب نـشيني وکړه).

Ex: PEACE TALKS FAIL.

مثال: د سولې خبري ناکامه کېږي.(ناکامه شوې)

b) When (Verb + ing) is used, shows a present action.

کله چې فعل د (ing) سره استعمال شي يو حاضر عمل(کار) ښيي.

Ex: THE PEOPLE ELECT<u>ING</u> THE PRESIDENT.

مثال: خـلک ولسمشر انـتخـابـوي. (حاضر وخت).

c) When (To + verb) infinitive is used , shows a future action or state.

کله چې د (To +verb) مصدر په شکل استعمال شي راتلونکي عمل يا حالت ښيي.

Ex: THE MINISTER <u>TO RESIGN</u> FROM HIS POST.

مثال: وزير له خپله پوسته څخه استعفاء کوی. (وزير به له خپله پوسته استعفاء وکړي).

5) Usage : Simple present tense is also used to introduce a quota- tion, narration and a historical event in the past time.

۵) استعـمال: هـمدارنګه حال ساده زمـانه په تېـر وخت کـې د قـول، داسـتان او يوې تاريخي پېښې د معرفي کولو او بيانولو لپاره استعمالېږي.

Diagram:

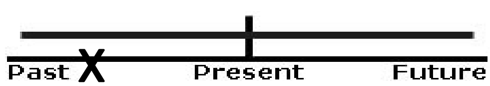

Ex: Hazrat Ali (رض) says: " One who teaches me a word, is my master".

مثال: حضرت علي (رض) وفرمايل: چا چې ماته يوه کلمه را زده کړه، زما استاد دی.

Ex: At this time Ahmad Shah Ba Ba leads his troops over Kandahar.

مثال: په دې وخت کې احمدشاه بابا خپلې قواوې د کندهار له لوري رهبري کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

6) Usage: Simple present tense is also used in the exclamatory sen- tences beginning with (here) and (there).

سره شروع **٦) استعمال:** همدارنګه حال ساده زمانه په هغه ندايي جملو کې استعمالېږي چې په (here) او (there) کېږي.

Ex: **Here** comes Massod!

مثال: مسعود **دلته** راځي!

Ex: **There** stops the bus!

مثال: **هلته** بس موټر درېږي!

7) Usage: Simple present tense is used to show nature of someth- ing.

٧) استعمال: حال ساده زمان د شي د طبعيت ښودلو لپاره استعمالېږي.

Ex: The lion eats raw meat.

مثال: زمري خامه غوښه خوري.

Ex: The snake bites.

مثال: مار چېچل کوي.

8) Usage: Simple present tense is used to show natural law.

٨) استعمال: حال ساده زمانه د طبعي قانون ښودلو لپاره پکار وړل کېږي.

Ex: The sun rises from the east.

مثال: لمر له ختيځ څخه راخېژي.

Ex: Stars shine at night.

مثال: ستوري په شپه کې ځلېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Present continuous tense

حال جاری زمانه

Helping verbs of peresent continuous tense	د حال جاري زماني کومکي فعلونه
Is / Am /Are	Is / Am /Are

Structure (ساختمان)

Affirmative form مثبت شکل	**Subject + H.V + V_1- ing + Complement.** **Ex: He is playing football.** **مثال: هغه د فوټبال د لوبي په حال کې دی.**
Question form سواليه شکل	**H.V + Subject + V_1- ing + Complement?** Ex: Is He playing football? مثال:آيا هغه دفوټبال دلوبي په حال کې دی؟
Negative form منفي شکل	**Subject + H.V + Not + V_1- ing + Complement.** Ex: He is not playing football. مثال:هغه د فوټبال دلوبي په حال کې ندی.
Negative interrogative form منفي سواليه شکل	**H.V +Subject + Not + V_1- ing + Complement -?** Ex: Is He not playing football ? مثال:آيا هغه دفوټبال د لوبي په حال کې ندی؟ **H.V+'nt + Subject + V_1- ing + Complement -?** Ex: Isn't He playing football ? مثال: آيا هغه د فوټبال دلوبي په حال کې ندی؟

Note: **H.V** is the short form of helping verb. **نوټ:** **H.V** د کومکي فعل لنډ شکل دی.

Diagram:

(c) ketabton.com: The Digital Library

Spelling Rules

املايي قاعدې

❖ Rules of adding (ing) suffix at the end of verbs.

د فعلونو په اخېر کې د (ing) وروستاړی اضافه کولو قاعدې.

1. Verbs enging in (ee) take (ing) without any change.

هغه فعلونه چې په (ee) ختم شوي وي (ing) بي له کوم تغير څخه اخلي.

Ex: Agree – Agree<u>ing</u>.

Ex: Flee – Flee<u>ing</u>.

2. Verbs ending in a single (e), drap last (e) and than add (ing).

هغه فعلونه چې په ساکنه (e) ختم شوي وي، اخېره (e) حـذفـو او وروسته (ing) اضافه کوو.

Ex: Take – Tak<u>ing</u>.

Ex: Write – Writ<u>ing</u>.

☞ Except of these verbs: په استـثـنا د دغه فعـلونو

- ✓ **Age – Ageing .**
- ✓ **Singe – Singeing.**
- ✓ **Dye – Dyeing.**

3. Verbs ending in (ie), change (ie) into (y) than add (ing).

هغه فعلونه چي په (ie) ختمېږي، (ie) په (y) تبدلېږي وروسته (ing) اضافه کېږي.

Ex: D<u>ie</u> – Dying.

Ex: T<u>ie</u> – Tying.

(c) ketabton.com: The Digital Library

4. When a verb of one syllable has one vowel and end in single consonant, the last consonant is doubled befor adding (ing).

کله چې یو هجایي فعل یو غږ لرونکي توري ولري او په یو بې غږه توري ختم شي (غږ لرونکي توري د بې غږه توری مخکې راغلي وي) د (ing) له اضافه کولو اخېري بې غږه توری دوه چنده کېږي.

Ex: Stop – Stopp**ing.**

Ex: Run – Runn**ing.**

Ex: Hit – Hitt**ing.**

5. Verbs of two syllables or more than two if last syllable contains one vowel and end in a consonant, if the stress falls on the last syllable, the last consonant is doubled befor adding (ing).

هغه فعلونه چې دوه هجایي یا زیات وي، که چېري په اخېري هجاء کې یو غږ لرونکی توری شامل وي (د بې غږه توري مخکي دوه چنده (ing)ور اضافه کوو. د مخه یو غږ لرونکی توري موجود وي) او فشار په اخېري له اضافه کولو څخه هجاه باندي وي، اخېري بې غږه(توری) (ing)کوو او وروسته

Ex: Admit – Admitting.

Ex: Prefer – Preferring.

Ex: Begin – Beginning.

6. Verbs ending in (C), an extra (K) is added befor adding (ing).

هغه فعلونه چې په (C) باندي ختمېږي د (ing) له اضافه کولو مخکي یوه (K) اضافه کېږي. (دغه هدایت یوازي د (C) د خپل غږ د ساتلو په غرض ده).

Ex: Picnic – Picnicking.

Ex: Traffic – Trafficking.

(c) ketabton.com: The Digital Library

7. Verbs ending (Y) following a consonant or vowel take (ing) without any change.

هغه فعلونه چې په (Y) باندي ختمېږي که د بې غـږه اويا غـږ لرونكي توري په تعقيب
راغلی وی (كه مخكې له (Y) څخه بي غـږه اويا غـږ لرونكی توری راغـلـی وي) بې له كوم
تغير څخه (ing) اختياروي.

Ex: Study – Study<u>ing</u>.

Ex: Play – Play<u>ing</u>.

Note: نوټ

In British System the final (L) is always doubled and than add (ing) .

په بريتانوی سيـستم كې اخېري (L) همېـشه دوه چنده كېږي او وروسته (ing) اضافه كېـږي.

Ex: Travel – Travelling.

Ex: Signal – Signalling.

Ex: Feel – Feelling.

Usages(د استعمال ځايونه)

1) **Usage:** Present continuous tense is used to express an activity that is happening at the moment of speaking.

۱) **استعـمال:** حال جاري زمانه د هغه فعاليت د بيانولو لپاره استعمالېږي چې د خبرو په حالت كې واقع كېـږي.

Or: Present continuous tense shows the duration of an action which is in progress at the moment of speaking.

اويا: حال جاري زمانه د هغه عمل موده ښيي چې د خبرو په حالت كې جريان لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Diagram:

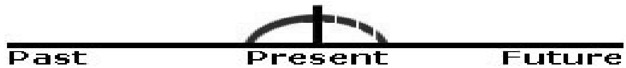

Note: نوټ

When present continuous tense is used in this way, it is usually followed by adverb of time, such as (now, right now, at the moment, at present) etc...`

همدا اوس، په دې کله چې حال جاري زمانه په دې طریقه استعمالېږي، معمولاً د وخت له قیدونو لکه (اوس، لحظه کې، په دې حاضر وخت کې) او نورو... سره یوځاي کېږي.

now	**اوس**
right now	همدا اوس
at the moment	په دې لحظه کې
at present	په دې حاضر وخت کې

Ex: I am working **right now**.   مثال: زه همدا اوس په کار کولو مشغول یم.

Ex: Nazeer is watching T.V **at present.**   مثال: نذیر په دې حاضر وخت کې د تلویزون په لېدلو لګیا دی.

Ex: Samiullah is studing **now.**   مثال: سمیع الله اوس په مطالعه کولو مشغول دی.

2) Usage : The present continuous tense is also used to show the duration of an action which is apparently going on ,but not necessarily at the moment of speaking.

۲) استعمال: همدارنګه حال جاري زمانه د هغه عمل ښودلو لپاره استعمالېږي چې ظاهراً د سرته رسېدو په حالت کې وي، مګر نه د خبرو په موقع کې.(د خبرو په موقع کې جریان ونلري).

Ex: Abdul Baqi is working in a company.   مثال: عبدالباقي په یوه کمپنۍ کې کار کوي.

Ex: Masihullah is teaching Pashto at school.   مثال: مسیح الله په ښوونځي کې پښتو تدریسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

2) Usage: The present continuous tense is used for the action that has already been arranged and to take place in the future.

۳) استعمال: حال جاري زمانه د هغه عمل لپاره استعمالېږي چې مخکي ترتیب شوي وي او په راتلوونکي واقع شي.

Diagram:

Ex: Abrahim is coming here tomorrow. — مثال: ابراهیم سبا دلته راځي.

Ex: He is leaving Kandahar next week. — مثال:هغه به راتلوونکي کندهار ترک کړي.

⇨ Note:نوټ

In this way the adverbs of future tense like: Tomorrow, To night , and etc… are used.

په دغه طریقه کې د راتلوونکي زماني قیدونه لکه: (Tomorrow)، (To night) او نور… استعمالېږی.

Ex: I am going to Mazar **to night**. — مثال: زه **نن شپه** مزار ته ځم.

Ex: My brother is arriving **tomorrow**. — مثال: زما ورور **سبا** رارسېږي.

3) Usage: Present continuous tense is used with (always) to show a frequently action, usually when the repetition annoys the speaker or seems unreasonable.

۴) استعمال: حال جاري زمانه د (always) له قید سره د تکراري عمل لپاره چې د ویوونکي لپاره ناراحت کوونکي او غیر معقول وي استعمالېږی.

Diagram:

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: You are **always** coming late. مثال: تاسي همېشه ناوخته راځي.

Ex: He is **always** fighting at this time. مثال: هغه همېشه په دغه وخت کې جنګ کوي.

4) Usage: The present continuous tense can be used for an action which appears to be continuous.

۵) استعمال: حال جاري زمانه کولاي شي د جاري عمل د ښکاره کولو لپاره استعمال شي.

Ex: Shabeer is **always** laughing. مثال: شبير **همېشه** خاندي.

Ex: They are **always** working. مثال: هغوي **همېشه** کار کوي.

⇨ **Note: نوټ**

The present continuous tense is not used with out of control verbs.

These verbs are used in the simple present tense, followed by adverbs of present continuous tense.

حال جاري زمانه له غير ارادي فعلونو سره نشي استعمالېداي. دغه فعلونه په ساده حال زمانه کې استعمالیږي، د حال جاري زماني له قيدونو سره يوځاى کېږي.

Some of the out of control verbs ځيني غير ارادي فعلونه			
Know	پېژندل، پوهېدل	Cost	ارزش لرل
Understand	پوهېدل	Become	کېدل، واقع کېدل
Believe	باور لرل	Think	فکر کول
Feel	احساس کول	Have	لرل
Forget	هېرول	Has	لرل
See	ليدل	Love	مينه لرل
Hear	اورېدل	Like	خوښېدل
Smell	بويول	Wish	ارزو لرل، غوښتل
Appear	ښکاره کېدل، ظاهرېدل	Are	
Seem	په نظر راتلل، ظاهرېدل	Was	
Want	غوښتل	Were	

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: مثال

☞ I am smelling a flower now .(incorrect غلط).

☞ I smell a flower now. (correct صحیح).

⇨ **Note: نوټ**

In some cases most of the out of control verbs are commonly used as progressive verbs with difference in meaning.

په ځیني مواردو کې اکثریت غیر ارادي فعلونه عموماً د مانا په تغیر سره د جاري فعلونو په حیث استعمالېږی. (ارادي جنبه ځانته غوره کوي).

Ex:I am think<u>ing</u> about this question. مثال: زه د دغه سوال په باره کې فکر کوم.

Distributive pronouns

توزیعي ضمیرونه

Distributive pronouns are used in the place of noun and indicate each person of a number of group.

توزیعي ضمیرونه هغه دي چې د نوم په ځاي استعمالېږي او د یو گروپ په هر شخص (په فرد، فرد) باندي دلالت کوي.

- **Distributive pronouns consist in: توزیعي ضمیرونه عبارت دي له**

Every (هریو), either (دواړه)، either (هیڅ یو)، each(هر، هریو), none(هیڅ، هیڅ یو) , both(دواړه) , any(کوم ،هیڅ ، هر).

Ex: **Each** of you is present. مثال: **هریو** له تاسو څخه حاضر دی.

Ex: **Neither** of us is lazy. مثال: **هیڅ یو** له موږ څخه تنبل نه دی.

Ex: **Both** must come on time. مثال: **دواړه** باید په وخت راشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Indefinite pronouns

نامعـین ضـمـیرونه

Indefinite pronouns are used instead of noun and denote some un- known person, place or thing.

نامعـین ضمیرونه د اسـم په ځای استعمالېږي او په نامعـین شخص، مکان یا شي باندي دلالت کوي.

- **The Indefinite pronoun are consist in:نامعین ضمیرونه عبارت دي له**

Indefinite pronouns	نامعین ضمیرونه
1. **One**	یو، شخص
2. **Few**	څو، لیږ
3. **No**	هیڅ، نه
4. **All**	ټول
5. **None**	هیڅکله، هیڅ، نا
6. **Somebody**	یو شخص، کوم شخص، کوم کس
7. **Some one**	یو شخص، کوم یو، هغه یو
8. **No one**	هیڅ یو، هیڅوک
9. **Anybody**	هرشخص، کوم شخص، هرڅوک
10. **Nobody**	هیـڅـوک، هیـڅ شـخـص
11. **Something**	څه شی، کوم شـی، شـی
12. **Any thing**	هرشی، کوم شی
13. **No thing**	هیڅ شی، بې ارزښته
14. **Every one**	هریو
15. **Every body**	هـرشـخـص، هـر سړی، هرتـن
16. **Every thing**	هـرشـی
17. **Some**	یو تعـداد، یـوڅـو، لـږ، یوه اندازه
18. **Any one**	هــریــو، هـرڅـوک، کـوم یــو

(c) ketabton.com: The Digital Library

19. **Any where**	هـرځای، کوم ځای، هـرچېرته
20. **No where**	هیچېرته، هیڅ ځای
21. **Every where**	هـرچېرته، هـرځای
22. **Some where**	هـرځای، کـوم ځـای
23. **Others**	نور
24. **Any**	هـر، کوم ، څیني ، یو تعداد
25. **Many**	ډېـر، زیات
26. **Much**	ډېـر، زیات

Ex: I bought **<u>some thing</u>**. — مثال: ما **څه شی** واخیستل.

Ex: Did you see **<u>any body</u>**. — مثال: آیا ته **کوم شخص** ولید.

Ex: He told my **<u>every thing</u>**. — مثال: هغه ما ته **هر شی** وویل.

Ex: **<u>Any body</u>** can not speak English. — مثال: **هرڅوک** په انګلیسي خبري نه شي کولاي.

- **"Many"ډېـر:** "Many" usually used with plural countable nouns in positive statements, negative statements and in question sent-ences.

  "Many" معمولاً له شمېـرونکي اسمـونو سره په مثبته بیانیه، منفي بیانیه او په سوالیه جملو کې استعمالیږي.

Ex: I have **<u>many</u>** friends. — مثال: زه ډېـر ملګري لرم.

Ex: I have not **<u>many</u>** brothers. — مثال: زه ډېـر ورونه نه لرم.

- **" Much ډېـر ":** "Much" is usually used with uncountable nouns in negtive statement and in question sentences, but rarely used in positive statement sentences.

  "Much" معمولاً له غیر شمېرونکي اسمـونو سره په منفي بیانیه او سـوالیه جملو کې استعمالیږي، مګر په کم ډول په په مثبتو جملو کې استعمالېـږی.

Ex: He doesn't eat **<u>much</u>** rice. — مثال: هغه ډېـري وریځي نه خوري.

Ex: Do you have **<u>much</u>** money? — مثال: آیا ته ډېـري پیسې لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

➢ **(<u>Some</u>): "<u>Some</u>" is used as follow:**

"<u>Some</u>" په لاندي ډول استعمالېږي:

⇨ **"<u>Some</u>"** is usually used in affirmative sentences.

"<u>Some</u>" معمولاً په مثبتو جملو کي استعمالېږي.

Ex: Mustafa bought **some** cars last week. مثال: مصطفي تېره اونۍ يو څو **<u>موټران</u>** واخيستل.

⇨ **"Some"** is also used for request in interrogative sentences.

"Some" همدارنگه په سوالي جملو کې د غوښتني (درخواست) لپاره استعمالېږي.

Ex: Do you have **<u>some</u>** coffee? مثال: آيا ته ليږ قهوه لرې؟

⇨ **"Some"** is also used with countable and plural nouns.

"Some" همدارنگه د شمېرونکي او جمعي اسمونو لپاره استعمالېږی.

Ex: Majeedullah have <u>some</u> books. مثال: مجيدالله يوڅو کتابونه لري.

⇨ **"Some"** is also used with uncountable and singular nouns.

"Some" همدارنگه له غېرشمېرونکو او مفرد اسمونو سره استعمالېږي.

Ex: Shafiq have **<u>some</u>** food. مثال: شفيق **<u>يوه اندازه غذا</u>** لري.

➢ **"Any" is used as follow: "Any"په لاندي ډول استعمالېږي:**

⇨ **"Any"** is usually used in negative sentences.

"Any" معمولاً په منفي جملو کې استعمالېږي.

Ex: Arfan didn't buy **<u>any</u>** thing. مثال: عرفان **کوم** شی وانه خېستل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

⇨ **"Any"** is used in interrogative sentences.

"Any" په سوالي جملو کې استعمالېږي.

Ex: Did you see **<u>any</u>** one here? مثال: آیا تا دلته **<u>کوم</u>** کس ولید؟

⇨ **"Any"** is used When the idea of the sentence is negative.

کله چې په جمله کې منفي نظر وي**"Any"** استعمالېږي.

Ex: Abdul Bari have not **<u>any</u>** mobile. مثال: عبدالباري هیڅ مبایل نلري.

Note: **"Reciprocal pronouns"** are used instead of nouns and talk about a mutual relationship.

نوټ: "**متقابل ضمیرونه**" د اسم په ځای استعمالېږي او متقابل روابط بیانوي.

Like:

Each other	**یو بل، یوبل سره، یوله بل سره**
One another	یوله بل، یو بل سره، یوله بل سره

❖ **"Each other"** : is used to talk about two persons.

"Each other": د دوو اشخاصو په باره کې خبري کولو(بحث کولو) لپاره استعمالېږي.

Ex: The boys hit **<u>each other</u>**. مثال: هلکان **یو بل سره** وهي.

❖ **"One another":** is used to talk about more than two persons or thing.

"One another" : د دوو څخه د زیاتو اشخاصو په باره دخبري کولو(بحث کولو) لپاره استعمالېږي.

Ex: All Muslims love with **<u>one another</u>**. مثال: ټول مسلمانان **یو له بل سره** مینه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Interrogative Pronouns

پوښتـنيز(استفهامي) ضميرونه

Interrogative Pronouns are those which are used instead of noun and ask a question.

استفهامي ضميرونه هغه دي چې د اسم په ځای استعمالېږي او سوال پوښتې.

Interrogative Pronouns	پوښتـنيز(استفهامي ضميرونه)
Who	**خوک، چا**
Whose	**د چا، دچا مال**
Which	**کوم، کوم يو**
What	**څه، څه شي**
Whom	**چاته چې، خوک چې، چاته**

➢ "Who" خوک

"**Who**" is used when we ask about person or persons.

"**Who**" هغه وخت استعمالېږي کله چې موږ د شخص يا اشخاصو په باره کې پوښتنه کوو.

Or: "**Who**" is used only for people in subject and object case.

اويا: "**Who**" فقط د اشخاصو(خلکو) لپاره په فاعلي او مفعولي حالت کې استعمالېږي.

Ex: **<u>Who</u>** is this? — مثال: دغه **خوک** دی؟

Ex: **<u>Who</u>** did you see? (Object case) — مثال: تا **خوک** وليد؟ (مفعولي حالت).

Ex: **<u>Who</u>** is knocking the door? (Subject case) — مثال: **خوک** دروازه ټکوي؟ (فاعلي حالت).

(c) ketabton.com: The Digital Library

➢ "Whose" د چا

"**Whose**" is used in possessive case of subject and object.

"**Whose**"د فاعـل او مفعـول په ملکي حالت کې استعمالېـږي.

Or: "**Whose**" is used to ask about possession.

اویا: "**Whose**" د ملکیت په باره کې د پوښتنه کولو لپاره استعمالېـږي.

Ex: **<u>Whose</u>** computer is this? (Subject). — مثال: دغه کمپیوټر **د چا** دی؟(فاعـل).

It's Muhammad. — هغه د محمد دی.

Ex: **<u>Whose</u>** car did you take? (Object). — مثال: تاسو **د چا** موټر اخیستي دی؟ (مفعـول).

Niamat's. — **د نعمت.**

➢ "Which"کوم، کوم یو

"**Which**" is used for person or thing, It implies selection.

"**Which**" د شخص او شي لپاره استعمالېـږي "چې" په انتخاب باندې دلالت کوي.
(د یو شی او شخص په انتخاب باندي دلالت کوي).

Ex: **<u>Which</u>** class are you in? — مثال: تاسي په **کوم** ټولگي کې یاست؟

I am in 12th class. — زه په دولسم ټولگي کې یم.

Ex: **Which** is your friend ? — مثال: **کوم یو** ستاسي ملگري دي؟

Esmail is my friend. — اسماعیل زما ملگری دی.

➢ "What" څه شی، څه"

"What" is used for things in general sense.

"What" په عمومي مفهـوم د شیانو لپاره استعمالېـږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: **What** is this? مثال: دغه **څه شي** دی؟

It is a book. هغه يو كتاب دی.

Ex: **What** your tribe name? مثال: ستاسي د قبيلې نوم **څه شی** دی؟

My tribe name is Pashton. زما د قبيلې نوم پښتون دی.

Article
(د تعريف توری)

Article is a word which is used with a noun or adjective to define or determine them.

د تعريف توری هغه كلمه ده چې له اسم او يا صفت سره (له اسم مخته)استعمالېږي او هغوی تعريفوي يا مشخصوي.

- **The articles is actually Demonstrative Adjective.**

د تعريف توري په حقيقت اشاروي صفتونه دي.

- **The articles are divided into two parts:**

د تعـريف توري په دوو ډولونو وېشل شوي دي:

1. Definite article. معين د تعريف توری
2. Indefinite article . غير معين د تعريف توری

1. Definite article معين د تعـريف توری

An article which is used to refer to a particular person or thing is known as the definit article.

د تعريف هغه توری ده چي د مشخص شخص اويا شي د معين كولو لپاره استعمالېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

➢ There is only one definite article in English language which is **(The)**.

په انگلیسي ژبه کي یوازي د تعریف یو معین توری ده چي **(The)** څخه عبارت ده.

- **"The"** is called the definite article, because it points out some particular person or thing.

"The" د تعریف معین توري دی، ځکه چي مشخص شخص یا شي ته اشاره کوي.

❖ **The definite article (The) is used in the following ways:**

د (The) د تعریف معین توري په لاندي طریقـو استعمالېږي:

1) Is used befor untique things in nature in their kind.

د بې مثاله شیانو مخته چې په طبعیت کې په خپله نوع کې (بې مثاله) وي استعمالېږي.

Ex: **<u>The</u>** sun. مثال: لمر.

Ex: **<u>The</u>** earth. مثال: ځمکه.

Ex: **<u>The</u>** sky. مثال: اسمان.

Ex: **<u>The</u>** moon. مثال: سپوږمی.

2) Is used befor common nouns in order to be determined.

د عامو اسمونو مخکي د هغو د مشخصولو لپاره استعمالېږي.

Ex: **<u>The</u>** man. مثال: سړی.

Ex: **<u>The</u>** boy. مثال: هلک.

Ex: **<u>The</u>** car. مثال: موټر.

3) Is used befor ordinal numbers.

د وصفي(رتبه یي) اعدادو مخکي استعمالېږي.

Ex: **<u>The</u>** first. مثال: لومړي.

Ex: **<u>The</u>** second. مثال: دوهم.

Ex: **<u>The</u>** 10^{th}. مثال: لـسم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

4) Is used before the superlative form of adjective.

د صفت دعالي شکل(عالي درجې) مخکي استعمالېږي.

Ex: **The** cleverest. — مثال: ځیرک ترین.

Ex: **The** tallest. — مثال: دارزترین (لوړترین).

Ex: **The** most beautiful. — مثال: ډېر زيات ښکلی.

5) Is used befor double comparative form of an adjective.

د صفت د دوه ګون مقايسوي شکل(دوه ګون مقايسوي درجي) مخکي استعمالېږي.

Ex: **The** more iron is beaten, the stronger it becomes.

مثال: اوسپنه چې زياته ووهـل کيـږی، قوي تره ګرځي.(ټينګېږي).

6) Is used befor singular nouns representing the whole class.

د مفرد اسمونو مخکي چې د ټولي ډلي نمايندګي کوي استعمالېږي.

Ex: **The** cow is a useful animal. — مثال: غوا يو ګټور حيوان دی.

7) Is used before names of rivers, seas, deserts, and mountains.

د نهرونو(سيندونو)، دريابونو، دښتو، او غرونو د نومونو مخکي استعمالېږي.

Ex: **The** Amu River. — مثال: د آمو سيند.

Ex: **The** Ba Ba Mountain. — مثال: د بابا غـر.

Ex: **The** Bagh Ater Desert. — مثال: د باغ عطر دښته.

8) Is used before directions nouns. — د سمتونو(طرفونو) له اسمونو مخکي استعمالېږی.

Ex: **The** north. — مثال: شمال.

Ex: **The** south. — مثال: جنوب.

Ex: **The** east. — مثال: ختيځ.

Ex: **The** west. — مثال: لوېـديځ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

9) Is used before names of news papers, magazine.

د ورځپاڼو(اخبارونو) او مجلو د نومونو مخکي استعمالېږي.

Ex: **<u>The</u>** Kabul Times News paper . مثال: کابل ټایمز ورځپاڼه.

Ex: **<u>The</u>** Mursal. Magazine . مثال: مرسل مجله .

10) Is used befor the historical buildings and historical events.

د تاریخي ودانیو او حادثو څخه مخکي استعمالېږي.

Ex: **<u>The</u>** Taj Mahal. مثال: تاج محل.

Ex: **<u>The</u>** Bala Hesar. مثال: بالا حصار.

Ex: **<u>The</u>** independence day. مثال: د آزادي ورځ.

11) Is used befor names of nationalities, tribes, sects and commun- ities.

د ملتونو، قومونو، مذهبونو او ټولنو د نومونو د مخه استعمالېږي.

Ex: **<u>The</u>** Muslims. مثال: مسلمانان.

Ex: **<u>The</u>** Arab. مثال: عرب.

Ex: **<u>The</u>** Afghans. مثال: افغانان.

12) "The" is used when we talk about a particular person or thing.

"The" هغه وخت استعمالېږي کله چې موږ د مشخص شخص یا شي په باره کې خبري کوو.

Ex: Let's go to **<u>the</u>** park. (The park this town). مثال: څه چې پارک ته ځو.(د دغه ښار پارک).

13) Is used befor some proper nouns.

د ځینو خاصو اسمونو مخکي استعمالېږي.

Ex: **<u>The</u>** Afghanistan people. مثال: د افغانستان خلک.

Ex: **<u>The</u>** Suez Canal. مثال: د سویس کانال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Note: نوټ

"The" is the same for singular and plural and for all genders.

"The" د مفرد، جمع، او ټولو جنسـونو لپاره یوشان دی.

Ex:

Singular noun مفرد اسم		Plural noun جمع اسم	
The book	**کتاب**	The books	کتابونه
Male gender	مذکر جنسیت	**Female gender**	**مونث جنسیت**
The boy	**هلک**	The girl	نجلی

❖ **Article (The) can not be used in the following ways:**

د (The) تعـریف توري په لاندي طریقـو نشي استعمالېداي:

1) "The" is can not be used befor proper noun.

"The" د خاصو اسمونو مخته نشي استعمالېداي.

Ex: The Ahmad. (incorrect غلط). X — Ex: Ahmad. (correctصحیح). ✓

Ex: The Kabul. (incorrect غلط). X — Ex: Kabul. (correctصحیح). ✓

2) "The" is can not be used befor the months of the year.

"The" د کال د میاشتو مخکي نشي استعمالېداي.

Ex: The Jun. (incorrect غلط). X — Ex: Jun. (correctصحیح). ✓

3) "The" is can not be used befor the days of the week.

"The" د د اونی د ورځو مخکي نشي استعمالېداي.

Ex: The Sunday. (incorrect غلط). X — Ex: Sunday. (correct صحیح). ✓

(c) ketabton.com: The Digital Library

4) "<u>The</u>" is also can not be used befor the languages.

"<u>The</u>" همدارنگه د ژبو څخه د مخه نشي استعمالېداي.

Ex: **<u>The</u>** Pashto. (incorrect غلط). ╳ Ex: Pashto. (correct صحیح). ✓

5) "<u>The</u>" is also can not be used befor names of diseases.

"<u>The</u>" همدارنگه د نا روغیو څخه د مخه نشي استعمالېداي.

Ex: **<u>The</u>** Malaria. (incorrect غلط). ╳ Ex: Malaria. (correct صحیح). ✓

Indefinite Articles

غیر معین د تعریف توري

The indefinite articles is related to the number (One) used in the sense (Any one).

غیر معین د تعریف توري په (یو) عدد پوري مربوط دي "چې" د (هریو) په مفهوم استعمالېږي.

❖ **There are two indefinite articles in English language which are (a) and (an).**

په انگلیسي ژبه کې دوه نامعین د تعریف توري دي چې عبارت دي له (a) او (an) څخه.

➢ Usages of (a). د (a) د استعمال ځایونه

- The form (a) is used before the words beginning with a conson- ant letter.

د (a) شکل د هغه کلمو څخه مخکې استعمالېږي چې په یو بې غږه توري شروع شوي وي.

Ex: **<u>a</u>** book مثال: یو کتاب.

Ex: **<u>a</u>** cup. مثال: یوه پیاله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- When (U) give the sound of (U) at the beginning of the words (a) is used instead of (an).

کله چې (U) د کلیمې په سر کې د (یوو) غږ ورکړي د (an) په ځای (a) استعمالېږي.

Ex: **<u>a</u>** <u>u</u>niversity. مثال: یو پوهنتون.

Ex: **a** union. مثال: یو اتحاد.

- The form (<u>a</u>) can be sometimes used befor peoples names and it ind-icates some one stronger.

د (<u>a</u>) شکل ځیني وخت کولای شي د اشخاصو د نومونو مخکې استعمال شي او په نا اشنا شخص باندې دلالت کوي

Ex: **<u>A</u>** Mr. Popal came here yesterday. مثال: د ښاغلي پوپل په نامه پرون دلته یو شخص راغلی و.

➢ The form (a) is used with certain words.(Numbers, half etc...).

د (a) شکل له ځاکلي کلمو سره استعمالېږي. (عددونه، نیم اونور...).

Ex: **<u>a</u>** hundred.

Ex: **<u>a</u>** third.

Ex: **<u>a</u>** quarter. 1/4.

Ex: **<u>a</u>** half kilo.

- The form (<u>a</u>) is also used with words like (few, little, lot of etc...).

د (<u>a</u>) شکل همدارنگه لکه (few, little, lot of اونورو...) کلمو سره استعمالېږي.

Ex: **<u>a few</u>** people. مثال: یو تعداد خلگ.

Ex: **<u>a lot of</u>** things. مثال: ډېر خلگ.

Ex: **<u>a little</u>** milk. مثال: لیږي شیدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❖ Usages of (an). د(an) د استعمال ځایونه

- The form (an) is used before words beginning with a vowel letter.

د (an) شکل د هغه کلمو څخه مخکي استعمالېږي چې په یو غږ لرونکی توري شروع شوی وی.

Ex: **an** orange. مثال: یو نارنج.

Ex: an egg. مثال: یوه هګۍ.

- When the words start with a silent (H) and are pronounced like a vowel sound, we use article (an).

کله چې کلیمي (H) شروع شوي وي او د غږ لرونکي په څېر تلفظ شي موږ د (an) د تعریف توری استعمالوو.

Ex: an **h**our. (an our). — **h**: Silent بې غږه

Ex: an **h**onest man. (an onest man). — **h**: Silent بې غږه

Note: نوټ

Article (**a**) and (**an**) are not used before plural and uncountable nouns.

د (**a**) او (**an**) د تعریف توري د جمع او غیر شمېرونکي اسمونو مخکي نه استعمالېږي.

Ex: **a** books. (incorrect غلط).

Ex: **a** water. (incorrect غلط).

(c) ketabton.com: The Digital Library

Simple past tense
تـېـره ساده زمـانـه(مطلقه ماضي)

Helping verb of simple past tense	د تېرې ساده زمانې کومکي فعـل
Did	**Did**

Structure: ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	Subject + V_2 + Complement. **Ex: Asif played Cricket.** **مثال: آصف د کريکيټ لوبه وکړه.**
Question form سواليه شکل	**Did + Subject + V_1 + Complement?** Ex: Did Asif play Cricket? مثال:آيا آصف د کريکيټ لوبه وکړه؟
Negative form منفي شکل	**Subject + Did + Not / Didn't + V_1 + Complement.** Ex: Asif did not /Didn't play Cricket. مثال: آصف د کريکيټ لوبه ونه کړه.
Negative interrogative form منفي سواليه شکل	**Did +Subject + Not + V_1 + Complement -?** Ex: Did Asif not play cricket ? مثال:آيا آصف د کريکيټ لوبه ونه کړه؟ **Didn't + Subject + V_1 + Complement -?** Ex: Didn't Asif play Cricket ? مثال: آيا آصف د کريکيټ لوبه ونه کړه؟

Usages د استعمال ځایونه

1. **Usage:** Simple past tense is used to show an action which started and finished at some exact time in the past.

۱. استعمال: تېـره ساده زمانه د هغه عمل د ښودلو لپاره استعمالېـږي چې په تېر معين وخت کې شروع او ختم شوي وي.

Diagram:

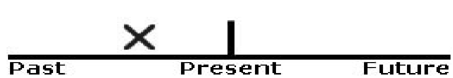

(c) ketabton.com: The Digital Library

Note: When simple past tense is used in this way, it usually follo-wed by adverbs of time like: (yesterday, last week, last month, last year, ago, last night) etc…

نوټ: کله چې تېره ساده زمانه په دغه طریقه استعمالېږي، معمولاً د وخت له قیدونو سره لکه: (تېره ورځ، تېره اوونۍ، تېره میاشت، تېر کال، مخکې، تېره شپه) اوله نورو... سره یو ځای کېږي.

Ex: I wrote a letter **yesterday**.

مثال: ما ت**ېره ورځ** یو لیک ولیکه.

Ex: He died **last year**.

مثال: هغه **تېر کال** وفات شو.

Ex: I saw him **last month**.

مثال: ما هغه **تېره میاشت** ولید.

2. Usage: Simple past tense is also used with always to show past habit etc…

۲. استعمال: همدارنګه تېره ساده زمانه د تېر عادت لپاره له always سره استعمالیږي.

Diagram:

Ex: Khalid **<u>always</u>** talked about himself.

مثال: خالد **همېشه** له خپل ځان سره خبري کولي.

Ex: Haafiz Shabeer Ahmad **<u>always</u>** recited Quran.

مثال: حافظ شبیر احمد **همېشه** قرآن تلاوت کاوه.

Ex: He was **<u>always</u>** busy.

مثال: هغه **همېشه** مشغول وو.

3. Usage : Simple past tense is also used in improbable conditional sentences.

۳. استعمال: همدارنګه تېره ساده زمانه په ناممکن شرطیه جملو کې استعمالېږي.

Ex: If I studied hard, I could pass the exam.

مثال: که چېرې ما پراخه مطالعه کړې وای، په امتحان کې کامیابېدلم.

4. Usage: Simple past tense is also used to ask about a past action.

۴. استعمال: همدارنګه تېره ساده زمانه د تېر شوي عمل د پوښتلو لپاره استعمالېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: Where were you yesterday? — مثال: تېره ورځ چېرې وې؟

Ex: Who did meet you last week? — مثال: له تا سره تېره اوونۍ چا ملاقات وکړ؟

5.Usage: Simple Past tense is also used to show an action which starts and stops in the past, in this way it is usually followed by expression of time like: "for two years", "for five minutes", "all day" or "all year" etc...

۵. استعمال: همدارنگه تېره ساده زمانه د هغه عمل لپاره استعمالېږي چې په تېر(وخت) کې شروع او پای ته رسېدلی وي، په دغه طریقه کې معمولاً د وخت له اصطلاح سره لکه: " د دوو کلونو لپاره"، " د پنځو دقیقو لپاره"، "ټوله ورځ"، اویا "ټول کال" او د نورو... په واسطه تعقیبېږي.

Diagram:

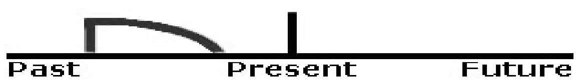

Ex: I lived in Kabul **<u>for two years</u>**. — مثال: ما د **دوو کلونو راهیسې** په کابل کې ژوند کړی دی.
(ما په کابل کې دوه کاله ژوند کړی دی).

Ex: Baseer sat at the beach all day. — مثال: بصیر ټوله ورځ د ساحل په غاړه ناست وی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Past continuous tense

تـېـره جـاري زمـانـه

Helping verbs of P.C tense	د تېري جاري زماني کومکي فعـلونه
Was / Were	**Was / Were**

Structure: ساختمان(جوړښت)

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Was /Were + V- ing + Comp. **Ex: He was eating food.** مثال: هغه د غذاخوړلو په حال کې وو.
Question form سواليه شکل	**Was /Were + Sub + V- ing + Comp?** Ex: Was he eating food ? مثال:آيا هغه د غذا خوړلو په حال کې وو؟
Negative form منفي شکل	**Sub +Was /Were + Not / Wasn't/Weren't +V- ing + Com.** Ex: He was not/wasn't eating food. مثال: هغه به د غذا خوړلو په حال کې نه وي.
Negative interrogative form منفي سواليه شکل	**Was/Were +Sub + Not + V- ing + Comp -?** Ex: Was he not eating food ? مثال:آيا هغه د غذا خوړلو په حال کې نه وو؟ **Wasn't/Weren't + Sub + V- ing + Comp -?** Ex: Wasn't he eating food ? مثال:آيا هغه د غذا خوړلو په حال کې نه وو؟

Usages د استعمال ځايونه

1) Usage: Past continuous tense is used to shows an action which was going on at some exact time in the past.

۱) استعمال: تېره جاري زمانه د هغه عمل د ښکاره کولو لپاره استعمالېږي چې په تېر معين وخت کې د جريان په حال کې وي.

Diagram:

(c) ketabton.com: The Digital Library

Note: In this usage it is usually used with a (When) and (While) clause.

نــوټ: په دغه استعمال کي معمولاً د (When) او (While) له يوې قضيې سره استعمالېږي.

Ex: I was swimming in the pool yesterday morning.

مثال: ما تېره ورځ سهار په حوض کي لامبو وهله.

Ex: They were playing volleyball **when** I called them.

مثال: **کله چې** ما زنګ وواهه دوي د والیبال په لوبه مشغول وو.

Ex: **While** I was studying he knocked the door.

مثال: **هغه وخت چې** زه په مطالعه مشغول وم هغه دروازه وټکوله.

2) **Usage:** Past continuous tense is also used without a time expression to indicate gradual development .

۲) استـعمـال: همـدارنګـه تېـره جاري زمانه بې د وخت له اصطلاح څخه د تـدريـجي پرمختګ د ښودلو لپاره استعمالېږي.

Ex: The weather was getting colder.

مثال: هوا د يخېدو په حال کې وه.

Ex: It was getting darker.

مثال: هغه د تاريکېدو په حال کې و.

3) **Usage:** Past continuous tense is used with (always) to show a persistent habit in the past.

۳) استـعمـال: تېـره جـاري زمـانـه له (always) سـره استعـماليـږي، چې په تېـره کې يـو مکـرر عادت ښکاره کوي.

Ex: He was **always** making noise in the class.

مثال: هغه **همېشه** په ټولګی کې غالمغال جوړاوو.

Ex: Abdul Hadi and Ahsan were **always** studying together.

مثال: عبدالهادي او احسان **همېشه** يو ځای مطالعه کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

4) Usage: Past continuous tense is also used to show an unfulfilled dec-ision in the past.

۴) استعمال: همدارنگه تېره جاري زمانه په ماضي کې د سرته نه رسېدلي تصميم لپاره استعمالېږي.

Ex: I was going to call you, but I didn't have your number.

مثال: ما تا ته زنګ واهه، مګر ستا نمبر مي نه درلود.

Regular and Irregular verbs

با قاعده او بې قاعده فعلونه

1) Regular verbs با قاعده فعلونه

The regular verbs are those which form their past and past participle by taking (d) or (ed) at the end of the simple form.

با قاعده فعلونه هغه دي چې تېر حالت(دوهم حالت) او دريم حالت يې د ساده شکل (اولي حالت) په پای کې د (d) او يا (ed) په اخېستلو جوړېږي.

Ex: **مثال:**

Simple form ساده شکل(اولي حالت)	Past form تېر حالت (دوهم حالت)	Third form دريم حالت
Talk	Talk**ed**	Talk**ed**
Agree	Agree**d**	Agree**d**
Like	Like**d**	Like**d**

(c) ketabton.com: The Digital Library

Rules of adding (d) or (ed)

د (d) اویا (ed)عـلاوه کولو قاعدې

1) Verbs ending in (e) or (ee) take only (d) in the end.

هغه فعـلونه چې په (e) اویا (ee) ختم وي په اخیر کې یوازې (d) اختیاروي.

Simple form(ساده شکل(اولي حالت	Past form (تېر حالت (دوهم حالت	Third formدریم حالت
Encourage	Encourage**d**	Encourage**d**
Agree	Agree**d**	Agree**d**
Love	Love**d**	Love**d**

2) Verbs ending in (y) following a consonant , change (y) into (I) and than add (ed).

هغه فعلونه چې په (y) ختم وي او د یو بې غږه توري په تعقیب راغلي وي (له (y) څخه د مخه یو بې غږه توری راغلي وي) (y) په (I) بدلېږي او وروسته (ed) علاوه کېږي.

Ex: **مثال:**

Simple form (ساده شکل(اولي حالت	**Past form (تېـر حالت (دوهم حالت**	**Third formدریم حالت**
Try	Tri**ed**	Tri**ed**
Carry	Crri**ed**	Crri**ed**
Marry	Marri**ed**	Marri**ed**

3) Verbs ending in (y) following a vowel add (ed) without any change.

څخه د (ed) هغه فعلونه چې په وراضافه کیږي.(y) ختم شوي وي او د غـږ لرونکي توري په تعقیب راغلي وي (له(y)مخه غږ لرونکي توري راغلي وي) بې له کوم تغیر څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: مثال:

Simple form(ساده شکل(اولي حالت	Past form (تېر حالت (دوهم حالت	Third formدريم حالت
Pray	**Pray<u>ed</u>**	**Pray<u>ed</u>**
Play	**Play<u>ed</u>**	**Play<u>ed</u>**
Pay	**Pay<u>ed</u>**	**Pay<u>ed</u>**

4) One syllable regular verbs ending in a consonant and following a vowel, double the last consonant and than add (ed).

راغلی وي (د بې غږه توري يو سېلابه با قاعده فعلونه چې په بې غږه توري ختم وي او د يو غږ لرونکي توري په تعقيب چنده کوو او وروسته (ed)مخکي يو غـږ لرونکي توری راغلي وي) اخـېري بې غـږه توری دوه ورعلاوه کوو.

Simple form (ساده شکل(اولي حالت	Past form (تېر حالت (دوهم حالت	Third form دريم حالت
Stop	Stopp<u>**ed**</u>	Stopp<u>**ed**</u>
Drop	Dropp<u>**ed**</u>	Dropp<u>**ed**</u>
Dip	Dipp<u>**ed**</u>	Dipp<u>**ed**</u>

Note: نوټ

Verbs ending in (C) take an extra (K) befor adding (ed).

هغه فعلونه چې په (C) ختم وي د (ed) له زياتولو مخکي يوه (K غواړي.

Ex:

Simple form (ساده شکل(اولي حالت	Past form (تېر حالت (دوهم حالت	Third form(دريم حالت)
Picnic	Picnick<u>**ed**</u>	Picnick<u>**ed**</u>
Mimic	Mimick<u>**ed**</u>	Mimick<u>**ed**</u>

(c) ketabton.com: The Digital Library

2) Irregular verbs بې قاعده فعلونه

Irregular verbs are those which do not have any special rule for forming their past and third forms.

بې قاعده فعلونه هغه دي چې د تېر حالت (دوهم حالت) او دريم حالت لپاره کومه خاصه قاعده ونلري.

Ex: مثال:

Simple form ساده شکل(اولي حالت)	Past form تېر حالت (دوهم حالت)	Third form(دريم حالت)
Rid	Rid	Rid
See	Saw	Seen
Ring	Rung	Rung
Say	Said	Said
Write	Wrote	Written

Emphasizing pronouns

تاکيدي ضميرونه

Emphasizing pronouns are those pronoun which are used instead of noun and emphasize on performing of an action.

تاکېدي ضميرونه هغه دي چې د اسم په ځای استعمالېږي او د عمل په سرته رسولو تاکيد کوي.

Emphasizing pronouns consist is: تاکيدي ضميرونه عبارت دي له

Emphasizing pronouns	تاکېدي ضميرونه
My self	ما په خپله، زه په خپله
Yourself	ته په خپله، تاسي پخپله
Himself	هغه(مذکر) په خپله
Herself	هغه(مونث) په خپله، هغې پخپله
Itself	هغه(بېجان) پخپله
Ourselves	موږ په خپله
Yourselves	تاسي په خپله
Themselves	هغوی په خپله ، دوي په خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: I **myself** saw him in Kandahar — مثال: ما په خپله هغه په کندهار کې ولید.

Ex: She **herself** broke the glass. — مثال: هغې په خپله ګلاس مات کړ.

Note نوټ:

1. Emphasizing pronouns can be placed after object in the sentence it there is one object.

تاکیدي ضمیرونه کولای شي له مفعول څخه وروسته استعمال شي په هغه صورت کې چې په جمله کې یو مفعول موجود وي.

Ex: Aziz opened the door **himself.** — مثال: عـزیز **پخپله** دروازه خلاصه کړه.

2. Emphasizing pronouns after an intransitive verb.

تاکیدی ضمیرونه له لازمي فعـل څخه وروسته استعمالېږي.

Ex: Haseeb told **himself** me the fact. — مثال: حسیب ماته **پخپله** حقیقت ووایه.

intransitive verb لازمي فعـل

3. When the emphasizing pronoun used with preposition (by) it mean by my own self.

هغه وخت چې تاکېدي ضمـیرونه د (by) له اضافـی توري سـره استعمال شي، په تنهایي

(بې دنورو له کومک څخه) مانا ورکوي.

Ex: I did every thing by **myself.** (without any body is help).

مثال: ما هر شی **په تنهایي** سره سرته ورسول. (بې د کوم شخص له مرستې څخه).

(c) ketabton.com: The Digital Library

Reflexive pronoun

انعکاســي ضمـیـرونه

Reflexive pronoun are used instead of nouns and show that the subject and object of the sentence is the same, that is to say, the action reflects from subject to object and from object to subject.

انعکاسي ضمیرونه د اسم په ځای استعمالېږي او ښیي چې د جملې فاعل او مفعول یو دی، یعنې دا چې عمل له فاعل څخه مفعول ته او له مفعول څخه فاعل ته انعکاس کوي.

Reflexive pronouns are as follow: انعکاسي ضمیرونه په لاندي ډول دي

Reflexive pronouns	انعکاسي ضمیرونه
My self	ما پخپله، زه پخپله
Yourself	ته پخپله، تاسي پخپله
Himself	هغه(مذکر) پخپله
Herself	هغه(مونث) پخپله، هغې پخپله
Itself	هغه(بېجان) پخپله
Ourselves	موږ پخپله
Yourselves	تاسي پخپله
Themselves	هغوی پخپله، دوی پخپله

Ex: He will depended **himself**. مثال: هغه به په خپله دفاع وکړي.

Ex: She was pass in the exam **herself**. مثال: هغه(مونث) پخپله په ازموینه کې بریالی شوه.

Relative pronouns

ربـطـي ضمـیـرونه

The relative pronouns are used instead of nouns and join two sentences.

ربطي ضمیرونه د اسمونو په ځای استعمالېږي او دوه جملې سره نښلوي(ارتباط ورکوي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

- **These pronouns consist in: دغه ضمیرونه عبارت دي له**

Relative pronouns	ربطي ضمیرونه
Who	څوک چې
Whom	چاته چې، کوم ته چې، چا چې
Whose	له چا څخه چې
Of which	له څه شی چې
What	څه شی چې
That	چې
Which	هغه شی چې، کوم شی چې، هغه چې، چې

Ex: That is the car **which** I bought yesterday.

مثال: هغه موټر دی چې ما تېره ورځ واخیست.

Note: نوټ

➢ **"Who" څوک چې:**

"**Who**" is used for people.

"**Who**" د اشخاصو(خلگو) لپاره استعمالېږي.

➢ **"Whom" : چاته چې، کوم ته چې**

"**Whom**" is used instead of object for people.

"**Whom**" د اشخاصو(خلگو) لپاره د مفعول په ځاي استعمالېږي.

➢ **"Whose"له چا څخه چې**

"**Whose**" is used only for people and sometimes used for things without life.

"Whose" فقط د خلگو(اشخاصو) لپاره استعمالېږي او ځیني وخت د بېجانه شیانو لپاره استعمالیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- **"Which" کوم چې، کوم شي چې، هغه چې**

"Which" is used for things and animals.

"Which" د شیانو اوحیواناتو لپاره استعمالیږي.

- **" What" څه شی چې**

" What" is only used for things.

" What" فقط د شیانو لپاره استعمالیږی.

Present perfect tense

حال کامله زمانه (نږدې ماضي)

Helping verbs of P.P tense	د حال کاملې زمانې کومکي فعلونه
Have / Has	**Have / Has**

Structure: ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Have /Has + V_3 + Comp. **Ex: Shabir has gone to Ghazni.** **مثال: شبیر غزني ته تللی دی.**
Question form سوالیه شکل	**Have /Has + Sub + V_3 + Comp?** Ex: Has Shabir gone to Ghazni? مثال: آیا شبیر غزني ته تللی دی؟
Negative form منفي شکل	**Sub + Have/Has + Not +V_3 + Com .** Ex: Shabir has not gone to Ghazni. مثال: شبیر غزني ته ندی تللی.
Negative interrogative form منفي سوالیه شکل	**Have/Has +Sub + Not + V_3 + Comp -?** Ex: Has Shabir not gone to Ghazni ? مثال: آیا شبیر غزني ته ندی تللی؟ **Haven't/Hasn't + Sub + V_3 + Comp -?** Ex: Hasn't Shabir gone to Ghazni ? مثال: آیا شبیر غزني ته ندی تللي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

1) **Usage:** Present perfect tense is used for those recent past actions which started and finished at some unknown time in the past.

۱) **استعمال:** حال کامله زمانه د هغه نږدې تېر شوي عملونو لپاره استعمالېږي چې په تېر نامعلوم وخت کې شروع او ختم شوي وي .

Diagram:

Ex: I have eaten food. (time is unknown).

مثال: ما ډوډۍ خوړلې ده. (وخت نامعلوم دی).

Ex: The students have traveled to India. (time is unknown).

مثال: محصیلینو هندوستان ته سفر کړی دی. (وخت نامعلوم دي).

Note: نوټ

When present perfect tense is used in this way usually followed by adverbs of time, like: already, recently, yet, so for, several times, before , lately etc...

کله چې حال کامله زمانه په دې طریقه استعمال شي معمولاً د وخت له قیدونو سره یوځای کېږي لکه: مخکې(پخوا)، اخیراً، تر اوسه، تر دې ځایه، څو ځله، مخکې، په دې ورستیو کې او داسې نور...

already	**مخکې(پخوا)**	**recently**	**اخیراً، په پای کې، نږدې**
yet	تر اوسه	so for	تردې ځایه
several times	څو ځله	before	مخکې
lately	په دې ورستیو کې		

Ex: We have **already** finished the work.

مثال: موږ **مخکې** کار ختم کړي دی.

Ex: I have not visited Paris **yet.**

مثال: ما **تراوسه** پاریس ندی لیدلی.

Ex: Mohammad has gone to Kandahar **several times.**

مثال: محمد **څو ځله** کندهار ته تللی دي.

نوټ: ذکر شوي قیدونه ځیني وخت له Have, Has څخه وروسته او ځیني وخت د جملې په اخېر کې راځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

2) Usage: present perfect tense is used with (Just) to show a recently completed action. (to show immediate past action).

۲) استعمال: حال کامله زمانه له (Just) سره د يو نږدې تکميل شوي عمل ښودلو لپاره استعماليږي. (نږدې تېرشوي عمل ښيي).

Ex: We have **just** finished the lesson.

مثال: موږ **ليږشېبه مخکې** درس ختم کړ.

Ex: He has **just** arrived from Kandahar.

مثال: هغه **ليږ شېبه مخکې** له کندهاره راورسېد.

3) Usage: Present perfect tense is used with (since) and (For) to show an action which started in the past and continued up to now.

۳) استعمال: حال کامله زمانه له (since) او (For) سره دهغه عمل ښودلو لپاره استعماليږي چې په ماضي کې شروع شوي وي او تراوسه پورې ادامه لري.

Ex: The students have continued the lessons **for** ten months.

مثال: زده کوونکو د لسو مياشتو لپاره درسونو ته دوام ورکړي دی.

Ex: Sadat has lived in Kandahar city **since** 2008 AD.

مثال: سعادت د ۲۰۰۸م کال **را پدې خوا** د کندهار په ښار کې ژوند کړي دي.

نوټ: (For) د وخت موده ښيي او (Since) د وخت اوږدوالي ښيي.

4) Usage: Present perfect tense shows an action which happened in the past but the results or effects are still seen in the present time.

۵) استعمال: حال کامله زمانه هغه عمل ښيي چې په تېر وخت کې واقع شوی وي او نتايج او اثرات يې په حاضر وخت کې لېدل کېږي.

Ex: I have painted my room.

مثال: ما خپل اطاق رنګ کړی دی.(د رنګ اثرات تراوسه ليدل کيږي).

Ex: Ali has cut his finger.

مثال: علي خپله ګوته پرې کړې ده.(اوس هم وينه جريان لري).

(c) ketabton.com: The Digital Library

Note:نوټ

In present perfect tense the action it is self is very important than of the exact time, but in the simple past tense exact time is impo- rtant.

په حال کامله زمانه کې پخپله عمل (د عمل سرته رسیدل) له د قیق وخت څخه ډېر مهم دی مگر په ساده تېره زمانه کې د قیق وخت مهم دی.

Ex: I have seen Mustafa today. (at any time today). مثال: ما نن مصطفي لېدلي دي. (نن په کوم وخت کې).

Ex: I saw Mustafa at nine o'clock today. (at an exact time).

مثال: ما نن په نهه بجو مصطفي ولید. (په یو د قیق وخت کې).

Note: Present perfect tense and simple past tense are both used with adverbs of time like: ever, never, always, often, several times etc... but both tenses express the same idea in different periods of times.

حال کامله زمانه او تېره ساده زمانه دواړه د وخت له قیدونو سره استعمالېږي لکه:هر(هرکله)، هیڅکله، همېشه، اکثراً، ، څوځله اوداسي نور... مگر دواړه زماني یوشان مفکوره د وخت په مختلفو دورو کې بیانوي.

Ex: **مثال:**

⇨ We lived in Kabul for three years. (past but now).

ما دري کاله په کابل کې ژوند وکړ. (پخوا مگر اوس نه).

⇨ We have lived in Kabul for three years. (past and now).

ما درې کاله په کابل کې ژوند کړی دی. (پخوا او اوس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

Present perfect continuous tense
حال کامله جاري زمانه

Helping verbs of P.P.C tense	د حال کاملې جارې زماني کومکي فعلونه
Have been / Has been	**Have been / Has been**

Structure: ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	**Sub + Have /Has + been + V_1- ing + Comp.** **Ex: I have been studing Pashto.** **مثال: زه د پښتو په مطالعه مشغول وم.**
Question form سواليه شکل	**Have /Has + Sub + been + V_1- ing + Comp?** Ex: Have I been studying Pashto? مثال: آيا زه د پښتو په مطالعه مشغول وم؟
Negative form منفي شکل	**Sub + Have/Has + Not + been + V_1- ing + Comp .** Ex: I have not been studying Pashto. مثال: زه د پښتو په مطالعه مشغول نه وم.
Negative interrogative form منفي سواليه شکل	**Have/Has +Sub + Not + been + V_1- ing + Comp -?** Ex: Have I not been studying Pashto? مثال: آيا زه د پښتو په مطالعه مشغول نه وم؟ **Haven't/Hasn't + Sub + been + V_1- ing + Comp -?** Ex: Haven't I been studing Pashto? مثال: آيا زه د پښتو په مطالعه مشغول نه وم؟

1) Usage: Present perfect continuous tense is used for the actions which begin in the past , continued upto now is still continuing (may or may not go the future.

۲) استعمال: حال کامله جاري زمانه د هغو عملونو لپاره استعمالېږي چې په تېر وخت کې شروع شوي وي، تراوسه يې ادامه پيدا کړي (په دې حاضر وخت کې) به هم جريان ولري.(ممکن راتلونکي ته ادامه پيدا کړي يايي پيدا نکړي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

Note : Present perfect continuous tense is usually used with (since) and (For) to show the duration of an action.

نـوټ: حال کامله جاري زمانه معمولاً له (since) او (For) سـره استعمالېـږي چې د یو عمل موده ښکاره کوي.

Ex: Karrim has been swimming in the pool **since** four o'clock.

مثال: کریم له څلوروبجو **راهیسې** په حوض کي په لامبو وهـلو مشغـول وو.

Ex: Jamila has been washing the clothes **for** three hours.

مثال: جمیله د دوو ساعتو لپاره د کالو په پرېمنځلو مشغـوله وه.

2) Usage: present perfect continuous tense is also shows the dura- tion of an action which has been going on continually a certain period of time.

۲) استعمال: همدارنګه حال کامله جارې زمانه د هغه عمل موده ښیي چې د وخت په یوه معینه دوره کې په جریان کي وي.

Note: The adverbs like: all day long, all this morning, all week, all night , etc… are used in this usage of present perfect continuous tense.

نوټ: قیدونه لکه : ټوله ورځ، نن ټول سهار، ټوله اوونۍ، ټوله شپه اوداسي نور... د حال کاملي جاري زمانې په دغه استعمال کې پکار وړل کېـږي.

Ex: Abdul Hadi has been playing cricket **all this morning**.

مثال: عبدالهادي **نن ټول سهار** د کرکیټ لوبه کوله.

Ex: Basheer has been watching T.V **all day long**.

مثال: بشیر **ټوله ورځ** تلویزون کوت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

3) Usage: Present perfect continuous tense is used to show empha- size on duration of an action which has been continually going on.

۳) استعمال: حال کامله جاري زمانه د هغه عمل د مودي د تاکید لپاره استعمالېږي چې بې ځنډه روان وي.

Ex: Masood has been calling his friend on and on.

مثال: مسعود بې له ځنډه خپل ملګري ته ټیلیفون کاوو.

4) Usage: Present perfect continuous tense is used to shows an action which has taken a special period of time in the past.

۴) استعمال: حال کامله جاري زمانه د هغه عمل د بیان لپاره استعمالېږي چې د وخت په یوه ټاکلي دوره کې په تېره (زمانه) کې ترسره شوي وي.

Ex: Fatullah has been working in a bank for the last years.

مثال: فتح الله تېر کلونه په بانک کې په کار بوخت وو.

Ex: Asmat has been studing the lesson in Kabul university for last years.

مثال: عصمت تېر کلونه د کابل په پوهنتون کې په درس بوخت وو.

Verbs فعلونه

Verb is a word which shows an action, state, possession, presence or absence.

فعل هغه کلمه ده چې یو عمل، حالت(وضعیت)، ملکیت، موجودیت او نا موجودیت ښکاره کوي.

Ex: Sibghatullah is writing a letter. (action). — مثال: صبغت الله د لیک لیکلو په حال کي دي.(عمل).

Ex: Arghandab is a beautiful place .(state). — مثال: ارغنداب یو ښکلي ځاي دی.(حالت).

Ex: Sidiqullah has a car.(possession). — مثال: صدیق الله یو موټر لري. (ملکیت).

Ex: There is milk in the glass.(presence). — مثال: په ګیلاس کي شېدې دي.(موجودیت).

Ex: Karrim is not here. (absence). — مثال: کریم دلته نشته.(نا موجودیت).

(c) ketabton.com: The Digital Library

- **Kinds of verb د فعل ډولونه**

⇨ **Verbs divided into two parts: فعلونه په دوه ډوله وېشل شوي دي**

1. Auxiliary (Helping) verbs. کومکي فعلونه.
2. Ordinary (main) verbs. معمولي فعلونه.

2. Auxiliary (Helping) verbs. کومکي فعلونه.

Auxiliary verbs are those which are used with main verbs, to support the meaning of the main verbs and to help main verbs to change their forms.

کومکي فعلونه هغه دي چې له اصلي فعلونو سره استعمالېږي، د اصلي فعلونو مانا حمایه(تقویه) کوي اوله اصلي فعلونو سره کومک کوي چې د هغوي بڼو ته تغیر ورکړي.

Or: Auxiliary verbs are those which doesn't have particular meaning and is used for making changes in a sentence.

اویا: کومکي فعلونه هغه دي چې مشخصه مانا نه لري او د یوې جملې د تغیر راوستلو لپاره استعمالېږی.

- **The auxiliary verbs consist in: کومکي فعلونه عبارت دي له**

am	**is**	**was**	**were**	**have**	**has**	**had**	**do**
does	**did**	**can**	**could**	**will**	**would**	**shall**	**should**
may	**might**	**ought to**	**must**	**need**	**used to**		

- **Auxiliary verbs are divided into three parts:کومکي فعلونه په دري برخو وېشل شوي**

1) Principal auxiliary verbs. اصلي کومکي فعلونه.
2) Modal auxiliary verbs. نمونه يي(وجهي) کومکي فعلونه.
3) Semi modal auxiliary verbs. نیمه نمونه يي(نیمه وجهي) فعلونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

1) Principal auxiliary verbs: اصــلي کومکي فعـلونه

The Principal auxiliary verbs are those which form the main part of auxiliary verbs.

اصلي کومکي فعلونه هغه دي چې د کومکي فعلونو اساسي برخه تشکيلوي.

Principal auxiliary verbs اصلي کومکي فعـلونه						
Is	am	are	was	were	been	being
have	has	had	do	does	did	

Ex: Shabeer **<u>is</u>** a moralist student. — مثال: شبير يو اخلاقي زده کوونکی دی.

Ex: Khalid **<u>was</u>** a pilot. — مثال: خالد يو پيلوټ و.

Ex: I **<u>am</u>** a teacher. — مثال: زه يو ښوونکی يم.

➢ **Parts Principal auxiliary verbs د اصلي کومکي فعـلونو برخې**

1	2	3
To be verbs	**To have verbs**	**To do verbs**

To Be verbs د وجود لرلو فعـلونه

(**To Be verbs**) are used to describe the condition of people, things, places, and ideas.

د وجود لرلو فعلونه هغه فعلونه دي چې د خلکو، شيانو، ځايونو، او نظريو، حالت بيانوي.

- **To Be verbs consist in:د وجود لرلو فعـلونه عبارت دي له**

To Be verbs د وجود لرلو فعـلونه							
Is	**Are**	**Am**	**Was**	**Were**	**Be**	**Been**	**Being**

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: He **is** a doctor. مثال: هغه یو ډاکټر دی.

Ex: I **am** a student. مثال: زه یو زده کوونکی یم.

Ex: He **was** a carpenter. مثال: هغه یو نجار و.

Ex: They **were** engeeners. مثال: هغوی انجنیران وو.

To have verbs د لرلو فعلونه

(**To have verbs**) are those which are used to show possession or ownership in the sentences.

د لرلو فعلونه هغه دي چې په جمله کې د ملکیت یا مالکیت ښودلو لپاره استعمالېږي.

- **To have verbs consist in: د لرلو فعلونه عبارت دي له**

To have verbs د لرلو فعلونه		
Have	**Has**	**Had**

Ex: You **have** three sons. مثال: ته درې زامن لرې.

Ex: He **has** a bicycle. مثال: هغه یو بایسکل لري.

Ex: They **had** a lot of books. مثال: هغوی ډېر کتابونه درلودل.

To do verbs د سرته رسولو فعلونه

(**To do verbs**) are those which are used to show performing of an action in the sentence .

د (سرته رسول و فعلونه) هغه دي چې په جمله کې د یو عمل(کار) د سرته رسولو لپاره استعمالېږي.

- **To do verbs consist in: د سرته رسولو فعلونه عبارت دي له**

To do verbs د سرته رسولو فعلونه		
Do	**Does**	**Did**

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: I **do** my homework every day.	مثال: زه هـره ورځ خپله کورنۍ دنده سرته رسوم.
Ex: He **does** service every month.	مثال: هغه هره میاشت خپله نوکری سرته رسوي.
Ex: I **did** my homework yesterday.	مثال: ما تېـره ورځ خپله کورنۍ دنده سرته ورسوله.

Simple future tense ساده راتلـوونکـې زمـانه

Helping verbs of simple future tense	د ساده راتلوونکې زمانې کومکي فعـلونه
Will / Shall	**Will / Shall**

Structure 1: ۱: ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Will /Shall + V_1 + Comp. Ex: Khalid will learn Arabic. مثال: خالد به عربي زده کړی.
Question form سواليه شکل	**Will /Shall + Sub + V_1 + Comp?** Ex: Will Khalid learn Arabic? مثال: آیا خالد به عربي زده کړي؟
Negative form منفي شکل	**Sub + Will /Shall + Not + V_1 + Comp .** Ex: Khalid will not learn Arabic. مثال: خالد به عربي زده نکړی.
Negative interrogative form منفي سواليه شکل	**Will /Shall +Sub + Not + V_1 + Comp -?** Ex: Will Khalid not learn Arabic? مثال: آیا خالد به عربي زده نکړی؟ **Won't/Shan't + Sub + V_1 + Comp -?** Ex: Won't Khalid learn Arabic? مثال: آیا خالد به عربي زده نکړی؟

Note: (**Will not = Won't**) and (**Shall not = Shon't**)

(c) ketabton.com: The Digital Library

Structure 2: ۲: ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	Sub + To be + going to +V_1 + Comp. **Ex: Khalid is going to learn Arabic.** **مثال: خالد به عربي زده کړي.**
Question form سواليه شکل	**To be + Sub + going to + V_1 + Comp?** Ex: Is Khalid going to learn Arabic? مثال: آيا خالد به عربي زده کړي؟
Negative form منفي شکل	**Sub + To be + Not + going to +V_1 + Comp.** Ex: Khalid is not going to learn Arabic. مثال: خالد به عربي زده نکړي.
Negative interrogative form منفي سواليه شکل	**To be + Not + Sub + going to + V_1 + Comp -?** Ex: Is not Khalid going to learn Arabic? مثال: آيا خالد به عربي زده نکړي؟

نوټ: د (To be going to) فورمول نسبت لومړي فورمول ته ډېر عام دی.

1) **Usage:** Simple future tense is used to show an action which will take place at some exact time in the future.

۱) استعمال: ساده راتلونکې زمانه د هغه کار د بيان لپاره استعمالېږي چې په راتلونکي کې به رامنځ ته شي.

Diagram:

Note: Some advrbs like: tomorrow , next week , next year , next month etc... are used in this usage of simple future tense.

نوټ: ځيني قيدونه لکه: سبا، راتلونکې اونی، راتلونکی کال، راتلونکې مياشت او داسي نور... د ساده راتلونکې زمانې په دغه استعمال کې پکار وړل کېږي.

Ex: Haneef will go to Ghazni **tomorrow**. مثال: حنيف به **سبا** غزني ته ولاړ شي.

Ex: I is going to meet him **next week**. مثال: زه به **راتلونکي اونۍ** له هغه سره ملاقات وکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

2) Usage: Simple future tense is used to talk about things which we can not control; it expresses genral facts in the future.

۲) استعمال: راتلوونکې ساده زمانه د هغو شيانو په باره کې خبرې کوي چې زموږ په اختيار کې نه وي (يعنې) هغه حقيقتونه چې په راتلوونکي کې واقع کېږي.

Ex: Ahmad will go to in a week.

مثال: احمد به په يوه اونۍ کې ولاړ شي.

Ex:We will know the exam results in April

مثال: موږ ته به د امتحان نتېجې په اپريل کې معلومې شي.

3) Usage: Simple future tense is used in the sentences which contain conditional clauses.

۳) استعمال:ساده راتلوونکې زمانه په هغو جملو کې استعمالېږي چې شرطي قضيې په کې موجودي وي.

Ex: He will discuss with his father if he gets time.

مثال: که چېري هغه وخت پيدا کړي له خپل پلار سره به خبرې وکړي.

Ex: I will go to Kandahar if I buy a car.

مثال: که چېري زه موټر واخلم کندهار ته به ولاړ شم.

4) Usage: Simple future tense is also used to express condition or hesitation.

۴) استعمال:همدارنگه ساده راتلوونکې زمانه د شرط او يا شک او نه منلو د بيان لپاره استعمالېږي.

Ex: What will I do? at this time next year, I really surprised.

مثال: په رښتيا حيرانېږم چې راتلوونکی کال، به زه په دې وخت کې څه کار وکړم؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

Future continuous tense
راتلونکي جاري زمانه

Helping verbs of F. C tense	د راتلونکي جاري زماني کومکي فعلونه
Will be / Shall be	**Will be / Shall be**

Structure 1: ۱ ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Will be /Shall be + V_1- ing + Comp. **Ex: He will be playing now .** **مثال: هغه به اوس د لوبي په حال کې وی.**
Question form سواليه شکل	**Will /Shall + Sub + be + V_1- ing + Comp?** Ex: Will he be playing now? مثال: آیا هغه به اوس د لوبې په حال کې وی؟
Negative form منفي شکل	**Sub + Will /Shall + Not + be + V_1- ing + Comp .** Ex: He will not be playing now. مثال: هغه به اوس د لوبې په حال کې نه وی.
Negative interrogative Form منفي سواليه شکل	**Will /Shall +Sub + Not + be + V_1- ing + Comp -?** Ex: Will he not be playing now? مثال: آیا هغه به اوس د لوبې په حال کې نه وی؟ **Won't/Shon't + Sub + be + V_1- ing + Comp -?** Ex: Won't he be playing now? مثال: آیا هغه به اوس د لوبې په حال کې نه وی؟

Structure 2: ۲ ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	Sub + To be + going to + be + V_1- ing + Comp. **Ex: He is going to be playing now.** **مثال: هغه به اوس د لوبي په حال کي وی.**
Question form سواليه شکل	**To be + Sub + going to + be + V_1- ing + Comp?** Ex: Is he going to be playing now? مثال: آیا هغه به اوس د لوبي په حال کي وی؟
Negative form منفي شکل	**Sub + To be + Not + going to + be + V_1- ing + Comp .** Ex: He is not going to be playing now. مثال: هغه به اوس د لوبي په حال کي نه وی.
Negative interrogative form منفي سواليه شکل	**To be + Not + Sub + going to + be + V_1- ing + Comp -?** Ex: Is not I going to be playing now? مثال: آیا هغه به اوس د لوبي په حال کي نه وی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

1) Usage : Future continuous tense is used to expresses the duration of an action which will be in progress at some exact time in the future.

۱) استعمال: راتلوونکې جاري زمانه د هغه عمل د بيان لپاره استعمالېږي چې په راتلوونکي کې به په يو ټاکلي وخت کې د جريان په حالت کې وی.

Ex: Shabeer will be cleaning the room tomorrow. مثال: شبير به سبا د کوټې په پاکولو مشغول وي.

Ex: Bilal will be fixing the picture on the wall.

مثال: بلال به په دېوال باندي د تصوير په ټکوهلو مشغول وي.

2) Usage: Future continuous tense is also used to show the duration of two actions that will be simultaneously going on.

۲) استعمال: همدارنګه راتلوونکې جاري زمانه د دوو عملونو د مودې د ښودلو لپاره استعمالېږي چې همزمان(په يو وخت کې) د جريان په حالت کې وی.

Ex: We will be doing our homework, while they will be working in the garden.

مثال: کله چې به هغوی په باغ کې په کار بوخت وي، زه به د کورنی کار په ترسره کولو بوخت يم.

3) Usage: future continuous tense is used to show an action which will be continuing in an exact course of time in the future.

۲) استعمال: راتلوونکې جاري زمانه د هغه عمل د بيان لپاره استعمالېږي چې د وخت په يوه ځانګړې موده کې به په راتلوونکي کې د جريان په حالت کې وي.

Ex: He will be getting ready for the exam all next week.

مثال: هغه به ټوله راتلوونکې اونۍ د امتحان لپاره ځان چمتو کوي.

Ex: Our classmates will be exercising for the races all next month.

مثال: زموږ ټولګيوال به ټوله راتلوونکې مياشت د مسابقې لپاره ځان چمتو کوي.

Ex: Amin will be typing the letters all afternoon .

مثال: امين به ټول ماسپښين په خط ليکلو بوخت وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

4) **Usage:** The future continuous tense can be also used in the conditional sentences.

۴) **استعمال:** همدارنگه راتلوونکي جارې زمانه کولای شي په شرطيه جملو کې استعمال شي.

Ex: I am going to be meeting him at 5:00 PM if I do not face any problem.

مثال: که له مشکل سره مخامخ نشم د مازديگر په ۵:۰۰ بجې به له هغه سره په مجلس مشغول يم.

2. Modal auxiliary verbs نمونه يي (وجهې) کومکي فعلونه

The modal auxiliary verbs are those which don't have any final (s) or (es) at the third singular person, they don't have any past participle and infinitive form therefore can't be used in the continuous form.

نمونه يي کومکي فعلونه هغه دي چې د دريیم شخص لپاره (s) اويا (es) نه غواړي دغه فعلونه دريیم حالت نه لري او همدارنگه د مصدر شکل هم نه لري له دې کبله يې په جارې شکل نشو استعمالولای.

- **The modal auxiliary verbs are consist in: نمونه يي کومکي فعلونه عبارت دي له**

The modal auxiliary verbs نمونه يي کومکي فعلونه				
Can	**Could**	**Shall**	**Should**	**Will**
Would	**May**	**Might**	**Must**	**Ought to**

(c) ketabton.com: The Digital Library

➢ Can: کول، توانېدل

"Can" is modal auxiliary verb which shows ability.

"Can" یو نمونه یي کومکي فعل دي چې توانایي ښکاره کوي.

■ Formula of **"Can"**: د**"Can"** فورمول:

Subject + Can + V_1 + Object / Complement.	ساده حالت (+).
Najeeb <u>can</u> **speak Pashto.**	**نجیب په پښتو خبرې کولای شي.**
Can + Subject + V_1 + Object / Complement?	سوالیه حالت(؟)
<u>Can</u> **Najeeb speak Pashto?**	**آیا نجیب په پښتو خبرې کولای شي؟**
Subject + Can + not / Can't +V_1 + Object / Complement.	منفي حالت(-)
Najeeb <u>can not</u> / <u>can't</u> **speak Pashto.**	**نجیب په پښتو خبرې نشي کولای.**
Can + Subject + not + V_1 + Object /Complement -?	منفي سوالیه شکل(-/؟)
<u>Can</u> **Najeeb not speak Pashto-?**	**آیا نجیب په پښتو خبرې نشي کولای -؟**
Can't + Subject + V_1 + Object/ Complement -?	منفي سوالیه حالت(-/؟)
<u>Can't</u> **Najeeb speak Pashto -?**	**آیا نجیب په پښتو خبرې نشي کولاي -؟**

• Complement (تکمیل کوونکی)

Complement is a word or a group of words which completes the meaning of a sentences after verb.

تکمیل کوونکی یوه کلمه اویا گروپ د کلمو څخه عبارت دی چې د فعل څخه وروسته د جملې مانا تکمیلوي.

Ex: I saw **<u>Aziz</u>** . — مثال: ما **عزیز** ولید.

Ex: Salim seems **<u>happy</u>**. — مثال: سلیم **خوشحاله** معلومېږي.

Note: Complement can be a noun, adjective, pronoun or a number.

نوټ: تکمیل کوونکی کېداي شي یو اسم، صفت، ضمیر اویا یو عدد وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Note :نوټ

- **[(Be) able to] کول، توانايي لرل، توانېدل**

[(Be) able to] is possible to use instead of (Can), but (Can) is more usual.

"**(Be) able to** " ممکن د (Can) په ځاي استعمال شي، مگر (Can) ډېـر معمول دي.

Ex: I am **able to** speak Arabic. مثال: زه د عربي په خبري کولو قادر يم.

- " **Can**" has only two forms, "Can" is in the (present) and "Could" is used in the (Past) So sometimes it is necessary to use **(be) able to.**

"Can " يوازي دوه حالته لـري "Can " په ساده حالت کـې استعـمـالېـږي او "Could" يـې په مـاضي کـې استعـمالېـږي نو په دې خاطـر ځېـنې وخت ضرورت دي چې (Be) able to استعمال شي.

Ex: I will **be able to** win this match easily. مثال: زه به توانايي ولرم چې دغه مسابقه په اسانی سره وگټم.

Ex: I was **able to** swim. مثال: ما کولای شوای "چې" لامبو و وهم.

➢ " Could": کول، توانېدل

" Could" is a modal auxiliary verb which is used in the past form of can but it is used in the present, past and future tenses.

"Could " يو نمونه يي کومکي فعـل دی چې د (Can) په ماضي شکل استعمالېـږي. (تېره توانايي ښيي)، مگر په حال، ماضي او راتلونکي زمانو کې هـم استعمالېـږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- **Formula of "Could"** **د "Could" فـورمول**

Subject + Could + V_1 + Object / Complement.	(+)	ساده حالت
He <u>could</u> teach English.		**هغه کولای شوای انګلیسي تدریس کړي.**
Could + Subject + V_1 + Object / Complement?	(?)	سوالیه حالت
<u>Could</u> he teach English?		**آیا هغه کولای شوای انګلیسي تدریس کړي؟**
Subject + Could + not +V_1 + Object / Complement.	(-)	منفي حالت
He <u>could</u> not teach English.		**هغه نشوای کولای انګلیسي تدریس کړي.**
Could + Subject + not + V_1+ Object/ Complement -?	(?/-)	منفي سواليه حالت
<u>Could</u> he not teach English -?		**هغه نشوای کولای انګلیسي تدریس کړي -؟**
Couldn't + Subject +V_1+ Object/ Complement -?	(?/-)	منفي سواليه حالت
<u>Couldn't</u> he teach English -/?		**آیا هغه نشواي کولای انګلیسي تدریس کړي-/؟**

Note:نوټ

The verb "could" is may sometimes show a present probability.

د"**could**" فعـل ځیني وخت کولاي شي یو احتمالي عمل په حال زمانه کې بیان کړي.

Ex: If I participate in the class every day, I could succeed in the exam.

مثال: که چېرې په ټولګی کې هره ورځ شرکت وکړم، احتمالاً په امتحان کې کامیابېږم .

➢ "May": احتمالاً، شاید، امکان لرل

"**May**" shows a present probability. "**May**" یو حاضر احتمال ښکاره کوی.

Ex: If you open windo , you **may** catch cold.

مثال: که چېرې تاسې کړکی خلاصه کړئ، **امکان لري** یخني مو وشي.

- When "May" is placed at the beginning of the sentence show permission and request.

کله چې "May" د جملې په سر کې راشي نو اجازه او غوښتنه بیانوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: May I come in? (permission)	مثال: آیا داخل ته درتلاي شم؟ (اجازه).
Ex: May Allah he succeed! (request).	مثال: خداي(ج) دې هغه کامیاب کړي! (غوښتنه).
Ex: May Allah save his evil eyes! (request).	مثال: خداي(ج) دې هغه له بدو سترګو وساتي!(غوښتنه).
Ex: May I have a glass of water. (request).	مثال: امکان لري یو ګیلاس اوبه راکړي.(غوښتنه).

Note: نوټ

In some sentences "God" comes with "May" and in some doesn't come.

په ځینو جملو کې "God" له "May سره راځي او په ځینو کې نه راځي.

Formula of "may"		د "may" فورمول
Subject + may + V_1 + Object / Complement.	(+)	ساده حالت
He may go to home.		**هغه امکان لري کور ته تللی وي.**
May + Subject + V_1 + Object/Complement?	(?)	سوالیه حالت
May he go to home?		**آیا امکان لري هغه کورته تللی وي؟**
Subject + may + not +V_1 + Object/Complement.	(-)	منفي حالت
He may not go to home.		**هغه امکان لري کورته نه وي تللی.**
May + Subject + not + V_1 + Object/Complement -?	(?/-)	منفي سوالیه حالت
May he not go to home -?		**آیا هغه امکان لري کور ته نه وي تللی -؟**
Mayn't + Subject + V_1 + Object/Complement -?	(?/-)	منفي سوالیه حالت
Mayn't he go to home -?		**آیا هغه امکان لري کور ته نه وي تللي-؟**

(c) ketabton.com: The Digital Library

➢ "Might":احتمالاً، شاید، امکان لرل

"Might" is used in the past form of (may) and in the indirect speech.

"Might" د (may) په تېر(ماضي) شکل کې او په غیر مستقیم کلام کې استعمالېږي.

Ex: It **might** rain in Kabul. مثال: په کابل کې **شاید** باران شوی وي.

Ex: He **might** have gone. مثال: هغه **شاید** تللی وی.

Subject + might + V_1 + Object / Complement. **Ali might go to Ghazni.**	(+)	ساده حالت **علي شاید غزني ته تللی وی.**
Might + Subject + V_1 + Object / Complement? **Might Ali go to Ghazni?**	(?)	سوالیه حالت **آیا علي شاید غزني ته تللی وی؟**
Subject + might + not +V_1 + Object / Complement. **Ali might not go to Ghazni.**	(-)	منفي حالت **علي شاید غزني ته نه وی تللی.**
Might + Subject + not + V_1 + Object / Complement -?	(?/-)	منفي سوالیه حالت **آیا علي شاید غزني ته نه وی تللی -؟**
Might Ali not go to Ghazni -?		
Mightn't + Subject + V_1 + Object/ Complement -? **Mightn't Ali go to Ghazni -?**	(?/-)	منفي سوالیه حالت **آیا علي شاید غزني ته نه وی تللی -؟**

- **Formula of "might"** **د "might" فورمول**

➢ "Must": (حتماً) باید

"Must" is a modal auxiliary verb which shows strongest command or obligation.

"Must" یو نمونه یې کومکي فعل دي چې ډېر قوي امر اویا مجبوریت ښکاره کوي.

Ex: We **must** help the poor. مثال: موږ **باید** له فقیرانو سره مرسته وکړو.

Ex: Every Muslim **must** pray five time in a day مثال: هر مسلمان **باید** په ورځ کې پنځه وخته لمونځ وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- "Must" is also used to express a necessity.

"Must" د ضرورت بیانولو لپاره هم استعمالېږي.

Ex: He **must** work hard for promotion. مثال: هغه **باید** د پرمختګ لپاره زیار وکړي.

- "Must" is also used to express a fixed or strong determination.

"Must" د ټاکل شوي قوي تصمیم یا ارادې د څرګندولو لپاره هم استعمالېږي.

Ex: We **must** finish the work to day. مثال: موږ **باید** نن ورځ کار ختم کړو.

- "Must" is also used to express a probability.

"Must" د قوي احتمال لپاره هم استعمالېږي.

Ex: I think, she **must** be sick. مثال: زه فکر کوم هغه به**(حتماً)** ناروغ وي.

- **Formula of "must"** **د "must" فـورمول**

Subject + must + V_1 + Object / Complement. (+) **He must go to school.**	ساده حالت **هغه باید ښوونځي ته ولاړ شي.**
Must + Subject + V_1 + Object / Complement? (?) **Must he go to school?**	سواليه حالت **آیا هغه باید ښوونځي ته ولاړ شي؟**
Subject + must + not +V_1 + Object/ Complement. (-) **He must not go to school.**	منفي حالت **هغه باید ښوونځي ته ولاړ نه شي.**
Must+Subject+not+V_1+Object /Complement -? (?/-) **Must he not go to school -?**	منفي سواليه حالت **آیا هغه باید ښوونځي ته ولاړ نشي -؟**
Mustn't + Subject + V_1 + Object/ Complement -? (?/-) **Mustn't he go to school -?**	منفي سواليه حالت **آیا هغه باید ښوونځي ته ولاړ نشي - ؟**

Note: "**Mustn't**" is the contracted from of "Must not" the first "t" is silent, which is pronounced "**Mussant**".

نوټ:"Mustn't" د "Must not" اختصاري شکل دی، لومړنی "t" بې غږه ده، چې "Mussant" تلفظ کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوټ۲: په ماضي کي د "Must" په ځاي له "Had to" څخه کار اخېستل کېږي.

نـوټ ۳: "Must" اکثره هغه وخت استعمالېږي چې اجبار یا هدایت زموږ(متکلم) له خوا وي مګـر"Has to " هغه وخت استعمالېږي چې اجبار یا هدایت د خارجي عـواملـو له طرفه وي.

Ex: He **<u>had to</u>** go to the bazaar. مثال: هغه **باید** بازار ته تللی وای.

➢ "<u>Have to</u>", "<u>Has to</u>": بـایـد

You
We } **<u>Have to</u>**
They

Ex: We **<u>have to</u>** study for exam. مثال: موږ **باید** د امتحان لپاره مطالعه وکړو.

He
She } **<u>Has to</u>**
It

Ex: He **<u>has to</u>** work in this company. مثال: هغه **باید** په دغه کمپنۍ کې کار وکړي.

➢ <u>"Shall" / "Will": به</u>

"Shall" and "will" are modal auxiliary verbs which are used in the future tenses.

"Shall" او "will" نمونه يي کومکي فعلونه دي چې په راتلونکـو زمانو کې استعمالېږي.

Ex: I **<u>shall</u>** call him tomorrow. مثال: زه **به** سبا هغه ته زنګ ووهم.

Ex: He **<u>will</u>** play cricket. مثال: هغه **به** د کرکيټ لوبه وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- "Will" and "Shall" are used in the future tenses as helping verbs. "will" is usually used with the pronouns (he, she, they, it, you, and singular or plural names). "shall" is usually used with "I" and "we".

"Will" او "Shall" د کومکي فعلونو په حیث په راتلونکو زمانو کې استعمالېږي.
"Will" معمولاً د (he, she, they, it, you) فعلونو او مفرد یا جمع اسمونو سره استعمالېږي. "shall" معمولاً له "I" او "we" سره استعمالېږي.

Ex: She **__will__** help his. — مثال: هغه (مونث) **به** له هغه سره مرسته وکړي.

Ex: They **__will__** come tomorrow. — مثال: هغوی **به** سبا ورځ راشي.

Ex: I **__shall__** play tomorrow. — مثال: زه **به** سبا لوبه وکړم.

Note : "Will" is more common but in interrogative sentences with "I" and "we" "Shall" is used.

نـــوټ: "Will" ډېر معمول دی مګر په سواليه جملو کې له "I" او "we" سره "Shall" استعماليږي.

Ex: **__Will__** / **__Shall__** we help them today? — مثال: آیا موږ **به** نن له دوی سره کومک وکړو؟

Ex: **__Shall__** we meet them? — مثال: آیا موږ **به** نن له دوب سره ملاقات وکړو؟

➢ " Should": به، باید، ښايي

1. " Should" is used in the past form of "Shall".

" Should" د "Shall" په ماضي شکل استعمالېږي.

Ex: I **should** clean my room. — مثال: زه **باید** خپله کوټه پاکه کړم.

Ex: **Should** he swim in this river? — مثال: آیا هغه **باید** په نهر کې لامبو و وهي؟

2. " Should" is also used to express an obligation or duty.

" Should" د مجبوریت یا مسؤلیت څرګندولو لپاره هم استعمالېږي.

Ex: He **__should__** studied his lesson. — مثال: هغه **باید** خپل درسونه مطالعه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

3. " Should" is also used to express a probability.

" Should" د يو احتمال بيانولو لپاره هم استعمالېږي.

Ex: He **should** be in the class room now

مثال: هغه **به** اوس په ټولګي کې وي.

➢ " Would": به ، باید، ښايي

1. " Would" is used in the past form of "will" it can be used in the present, past and future.

" Would" د "will" په ماضي شکل استعمالېږي هغه کېدای شي په حال، ماضی، او په راتلونکي کې کې استعمال شي.

Formula of "Would". **د "Would" فورمول**

Subject + would + V_1 + Object/Complement. (+)	ساده حالت
You would learn English.	**تاسي به انګليسي زده کوله.**
Would + Subject + V_1 + Object/ Complement? (?)	سواليه حالت
Would You learn English?	**آيا تاسي به انګليسي زده کوله ؟**
Subject + would + not +V_1 + Object /Complement. (-)	منفي حالت
You would not learn English.	**تاسي به انګليسي نه زده کوله.**
Would + Subject + not + V_1 + Object/Complement -?	منفی سواليه حالت (-/?)
Would you not learn English - ?	**آيا تاسي به انګليسي نه زده کوله - ؟**
Wouldn't + Subject + V_1 + Object/Complement -?	منفي سواليه حالت (-/?)
Wouldn't you learn English-?	**آيا تاسي به انګليسي نه زده کوله -؟**

Ex: I **would** pass the exam, If I studied hard. مثال: زه کامیابېدلم که چیری ما پراخه مطالعه کړي واي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- "**Would**" is usually combined with words (please) and (mind) to express a polite request.

"**Would**" معمولاً د (please) او (mind) له کلمو سره ترکیب کیږي مؤدبانه غوښتنه بیانوي.

Ex: **__Would__** you p__lease__ close the door ? — مثال: آیا مهرباني به وکړئ دروازه بنده کړئ؟

Ex: **__Would__** you __mind__ telling me the fact? — مثال: آیا مهرباني به وکړئ چې حقیقت راته و وایاست؟

Ex: **__Would__** you __mind__ ringing me? — مثال: آیا مهرباني به وکړئ ماته یو زنګ و وهئ؟

Note :نوټ

(Please) is used with simple form of the verb but (mind) is used with (ing) form of the verb.

(Please) د فعل له ساده شکل سره استعمالیږي مګر(mind) د فعل له (ing) شکل سره شکل سره استعمالیږي.

- [**__Would + like__**] is used to express a wish.

[**__Would + like__**] د هیلې (ارزو) د څرګندولو لپاره استعمالیږي.

Ex: I __would like__ to see you after. — مثال: زه غواړم وروسته له تا سره و وینم.

- [**__Wish + like__**] is used to express wish desire.

[**__Wish + like__**] د ارمان (افسوس) د څرګندولو لپاره استعمالیږي.

Ex: I **__wish__**! I __would__ pass the exam. — مثال: کاشکي! زه په امتحان کې کامیاب شوی وای.

Ex: He **__wishes__** ! He __would__ visit Kandahar. — مثال: کاشکي! هغه دوباره کندهار ته تللی وای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

➢ "Ought to":باید

"Ought to" indicates a command or instruction.

"Ought to" امـــر یا هـــدایـت څــرګـنـدوي.

Ex: I **<u>Ought to</u>** tell him the fact.

مثال: زه **باید** هغه ته حقیقت ووایم.

Formula of **"Ought to"**

د **"Ought to"** فورمول

Subject + Ought to + V_1 + Object / Complement. (+)	ساده حالت
You <u>ought to</u> learn English!	**تاسي باید انګلیسي زده کړئ!**
Ought + Subject + to + V_1 + Object / Complement? (?)	سوالیه حالت
<u>Ought</u> You <u>to</u> learn English?	**آیا تاسي باید انګلیسي زده کړئ؟**
Subject + Ought + not + to + V_1 + Object/ Complement. (-)	منفي حال (-)
ou <u>ought</u> not <u>to</u> learn English!	**تاسي باید انګلیسي زده نه کړئ!**
Ought + Subject + not + to + V_1 + Object/Complement -?	منفي سوالیه حالت (-/؟)
<u>Ought</u> you <u>not to</u> learn English ?	**آیا ته باید انګلیسي زده نه کړئ ؟**
Oughtn't + Subject + V_1 + Object/ Complement -? (؟/-)	منفی سوالیه حالت
<u>Oughtn't</u> you learn English?	**آیا ته باید انګلیسي زده نه کړئ؟**

- "Ought to" express a weak necessity.

"Ought to" یو ضعیف ضرورت څرګندوي.

Ex: You **ought to** buy a car!

مثال: ته **باید** یو موټر واخلي!

Ex: Students **ought to** have a pen and notebook.

مثال: زده کوونکي **باید** قلم او کتابچه ولري.

Ex: He **ought** not **to** neglect in his duties.

مثال: هغه **باید** په خپلو وظایفو کې غفلت ونکړي.

Note: "Should" is more commonly than "Ought to".

"Should" له "Ought to" څخه ډېر معمول دی. ("Should" ډېر استعمالېږی).

(c) ketabton.com: The Digital Library

Semi modal auxiliary verbs

نیمه نمونه يي کومکي فعـلونه

There are three semi modal auxiliary verbs in English language which consist in: Need, Dare and Used to.

په انګلیسي ژبه کې درې نیمه نمونه يي کومکي فعلونه دي چې عبارت دي له: Dare, Need او Used to څخه.

Semi modal auxiliary verbs نیمه نمونه يي کومکي فعـلونه		
Need	**Dare**	**Used to**

➢ "Need": ضرورت لرل، احتیاج لرل، احتیاج

"Need" is used to show a necessity it sometimes works as a ordi -nary verb, sometimes as a modal auxiliary verb and sometimes a noun.

"Need" د ضرورت او حاجت د څرګندلو لپاره استعمالېږي هغه ځینـي وخت د اصلـي فعـل په حيث، ځيني وخت د نمـونه يي کـومکي فعـل په حيث او ځيني وخت د يو اسـم په حيث کار کوي.

Ex: He **need** not go there. (auxiliary). مثال: ضرورت نشته چې هغه هلته ولاړ شي.(کومکي).

Ex: I **need** a pen. (ordinary). مثال: زه يوه قلم ته ضرورت لرم.(اصلي).

Ex: He is **need** of money. (noun). مثال: هغه د پیسو محتاج دی. (اسم).

نــوټ: کله چې د "Need" فـعـل په جمـله کې يوازې اويا له مصـدر سره يوځای استعمـال شـي اصلـي فـعـل دي او کله چې په سـواليه يا منـفـي شکل استعمـال شـي بيا کـومکي فـعـل دی او که ځيني وخت په مثبـته جمله کې له بل فعـل سره راشي نو د اسـم په حيث کار کوي.

Ex: I **need** a pen to write.(ordinary). مثال: زه د ليکلو لپاره يو قلم ته ضرورت لرم.(اصلي).

Ex: **Need** he come? (auxiliary). مثال: آيا د هغه راتګ ضروری دی؟ (کومکي).

Ex: She is **need** of dress.(noun). مثال: هغه د لباس محتاجه ده.(اسم).

(c) ketabton.com: The Digital Library

➢ "Dare": جرئت لرل

"Dare" is used to show courage and bravery.

"Dare" د جرئت او زړورتیا د خرګندولو لپاره استعمالېږي.

- "Dare" is also used as ordinary and auxiliary verbs.

"Dare" د اصلي او کومکي فعلونو په حیث هم استعمالېږي.

Ex: I **dare** till him the matter. (auxiliary). مثال: زه په جرئت سره هغه ته موضوع وایم. (کومکي).

Ex: He **dare not** / **daren't** come in front of us. (auxiliary).

مثال: هغه جرئت نه لري (چې) زموږ مخته راشي. (کومکي).

Ex: She did not **dare** to talk me. (ordinary).

مثال: هغې جرئت ونه کړ (چې) له ما سره خبرې وکړي. (اصلي).

➢ " Used to": سابق، پخوا

A) When (used to) is followed by the simple form of the verb , means (before) and (ago).

کله چې (used to) د فعل له ساده شکل سره استعمال شي د (مخکې) او (پخوا) مانا ورکوي.

Ex: Amran **used to** work in a bank. مثال: عمران **پخوا** په یوه بانک کې کار کاوو.

B) When (**used to**) used with (to be) verbs followed by the (**ing**) form means **habit.**

کله چې (**used to**) د (**to be**) فعلونو له (**ing**) شکل سره استعمال شي، د **عادت** معنا ورکوي.

Ex: I am **used to** living in Kabul. مثال: زه په کابل کې له ژوند کولو سره **عادت** یم.

Ex: He was **used to** playing cricket. مثال: هغه د کرکیټ له لوبې سره **عادت** وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

C) { **Get + used to**} is also used to show habit.

{ Get + used to} همدارنګه د عادت د څرګندولو لپاره استعمالېږي.

Ex: You will soon <u>get used to</u> living in the city.

مثال: ته به ژر په ښار کې د ژوند کولو سره <u>عادت</u> شي.

Noun اســـــم

Noun is a word, which is used to name person, place, animal, and thing

اسم، هغه کلمه ده چې د شخص، مکان، حیوان او د شي نومولو لپاره استعمالېږي.

Ex: Obaid, Logar, Cow, Glass etc... مثال: عبید، لوګر، غـوا، ګیلاس اونور...

- **Nouns according to physical existence touchable and seen are divided into two parts:**

- **اسمونه د فزیکي و جود د لمس د قابلیت او د لیدو په مطابق په دوو برخو وېشل شوي دي:**

1) **Concrete Nouns. د ذات اسـمونه**
2) **Abstract Nouns. د مانا اسـمونه**

1) Concrete Nouns: د ذات اسمونه

Concrete noun is a noun which has foreign or physical existence and we can usually touch it.

د ذات اسم هغه اسم دي چې خارجي یا فزیکي وجود ولري او موږ هغه معمولاً لمس کولای شو.

Ex: Stone, earth, house, door etc... مثال: ډبره، ځمکه، کور، دروازه اوداسي نور...

(c) ketabton.com: The Digital Library

- **Concrete nouns are divided into five parts:**

د ذات اسمونه په پنځو برخو وېشل شوي دي:

1. Proper noun خاص اسم
2. Common noun عام اسم
3. Collective noun د جمع اسم
4. Material noun د جنس اسم
5. Compound noun مرکب اسم

1. Proper Noun خاص اسم

Proper noun is the name of some proper person or place.

خاص اسم د خاص شخص یا ځاي نوم دی.(په خاص شخص یا خاص ځای باندي دلالت کوي).

Ex: Afghanistan, Kandahar, Ghazi M. Jan Khan, Mirwis Nika etc...

مثال: افغانستان، کندهار، غازی محمد جان خان، میرویس نیکه اوداسي نور...

2. Common Noun عام اسم

Common noun is a name given in common to every person or thing in the same class or kind.

عام اسم هغه اسم دی چې هر شخص یا شي ته پخپله نوع یا ټولګي کې عام وي. (چې په همجنس شخص یا شي باندي دلالت کوي).

Ex: Child, school, class, book etc...

مثال: ماشوم، ښوونځی، ټولګی، کتاب اونور...

3. Collective Noun د جمع اسم

Collective noun is the name of a collection of persons, things or animals.

د جمع اسم د اشخاصو، شیانو یا حیواناتو د ډلې په نوم(دلالت) کوي.

Ex: Family, tribe, nation etc...

مثال: کورنی، قبیله، ملت او داسی نور...

(c) ketabton.com: The Digital Library

4. Material Noun د جنس اســم

Material noun is a noun which shows what substance is a noun made of.

د جنس اسـم هغه اسم دی چې دا ښکاره کوي چې یو اسـم له څه شي څخه جوړ شوی دي.

Ex: Wood, Milke, Gold, water etc… مثال: لرگی، شیدې، سره زر، اوبه اونور…

Note: نوټ

By adding article (the) before material nouns, they are turned to common nouns.

د جنس د اسـم څخه د مخه د (the) د تعریف توری په زیاتولو سره هغوی په عام اسمونو بدلیږي.

Ex: We are need of **<u>food</u>**. (material noun).

مثال: موږ د **<u>غـذا</u>** اړتیا لرو. (د جنس نوم).

Ex: **<u>The food</u>** of our country is delicious. (common noun).

مثال: زموږ د هېواد **<u>غـذا</u>** خوندوره ده. (عام اســم).

5. Compound Noun مرکب اســم

Compound noun is a noun which is formed by the combination of two or more than two nouns.

مرکب اسـم هغه اسم دی چې له دوو یا له دوو څخه له زیاتو اسـمونو څخه جوړ شوی وي.

Ex: <u>Shopkeeper</u> (دوکاندار), <u>DrugStore</u> (درملتون), etc… …اونور

↓ ↓ ↓ ↓

Noun Noun Noun Noun

(c) ketabton.com: The Digital Library

☞ **Compound Nouns are divided in to three parts:**

مرکب اسمونه په دريو برخو وېشل شوي دي:

a) Simple Compound Noun ساده مرکب اسم

Simple compound noun is a noun which is written as one word.

ساده مرکب اسم هغه اسم دی چې د يوې کلمې په څېر ليکل کېږي.

Ex: Shortcut.

b) Open Compound Noun خلاص مرکب اسم

Open compound noun is a noun which is written as two words.

خلاص مرکب اسم هغه اسم دی چې د دوو کلمو په څېر ليکل کېږي.

Ex: Book keeper, House work etc…

c) Hyphenated Compound Noun فاصله لرونکی مرکب اسم

Hyphenated Compound noun is a noun which is separated by hyphen.

فاصله لرونکی مرکب اسم هغه اسم دی چې د فاصلې په واسطه جلا شوی وي.

Ex: Father – in – law, Commander – in – chief.

2) Abstract Noun د مانا اسم

Abstract noun is the noun which doesn't have any foreign or physical existence and can not be touchable.

د مانا اسم هغه اسم دی چې خارجي يا فزيکي وجود ونلري او د لمس قابليت هم نلری.

Ex: Bravery, Darkness, Knowledge etc…

مثال: زړه ورتوب، تاريکي، پوهه او داسي نور…

(c) ketabton.com: The Digital Library

Note: نـوټ

- **Abstract nouns are formed as follow:**

د مانا اسمونه په لاندې ډول تشکیلیـږي:

❖ **From Adjectives** — **له صفتونو څخه**

Ex: Kind – **Kindness**. — مثال: مهربان ـ **مهرباني**.

Ex: Brave – **Bravery**. — مثال: زړه ور ـ **زړه ورتوب**.

❖ **From verbs** — **له فعـلونو څخه**

Ex: Obey – **Obedience**. — مثال: قبلول ـ **قبلوه نه**.

Ex: Grow – **Groth**. — مثال: لوی کېدل ـ **لوی کېدنه**.

❖ **From common nouns** — **له عـام اســمـونو څخه**

Ex: Child – **Childhood**. — مثال: ماشوم ـ **ماشوم توب**.

Note: The names arts and sciences are also abstract nouns.

نوټ: د هنرونو او علومو نومونه هم د مانا اسمونه دي.

Ex: Math, Chemistry, Grammar etc… — مثال: رياضي، کيميا، گرامر اونور...

نوټ: د دې ذکر شوو نومونو برسېره کولای شـو اسمونه د شمېرلو او نه شمېرلو له مخې هم طبقه بندي کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

⇨ Countable nouns شمېرل کېدونکي اسمونه

Countable nouns are those nouns that can be counted.

شمېرل کېدونکي اسمونه هغه اسمونه دي چې شمېرل کېدای شي.(د شمېرولو وړ وي).

Ex: Apple, cup, human etc...

مثال: منه، پیاله، انسان او نور...

Note:نوټ

1) We can use the indefinite article (a/an) with countable nouns.

موږ کولای شو د شمېرل کېدونکي اسمونو سره نامعین د تعریف توری(a/an) استعمال کړو.

En: A cow is an animal.

مثال: غـوا یو حیوان ده.

2) When a countable noun is singular, we use a word like (a/an, the, this, my) with it.

کله چې یو شمېرل کېدونکی اسم مفرد وي، موږ د (a/an, the, this, my) کلیمې له هغوی سره استعمالوو.

Ex: I need a pen.

مثال: زه یوه قلم ته ضرورت لرم.

3) When a countable noun is plural, we can use it alone.

کله چې یو شمېرل کېدونکي اسم جمع وي، موږ کولای شو هغه یوازي استعمال کړو.

Ex: I like apples.

مثال: زه منې خوښوم.

4) We can use (Some) and (any) with countable nouns.

کولای شو چې د شمېرل کېدونکو اسمونو سره (Some) او (any) استعمال کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: I have got some dollars. مثال: زه يو اندازه ډالران لرم.

Ex: Have you got any books? مثال: آيا ته يوه اندازه کتابونه لرې؟

5) We can use (a few) and (many) with countable nouns.

کولای شو د شمېرل کېدونکي اسمونو سره د (many) او (a few) کليمې استعمال کړو.

Ex: I have got a few afghanis. مثال: زه يو څو افغانۍ لرم.

Ex: I haven't many pens. مثال: زه ډېر قلمونه نه لرم.

⇨ Uncountable nouns(Mass nouns) نه شمېرل کېدونکی اسم

Uncountable nouns are those nouns that can't be counted.

نه شمېرل کېدونکي اسمونه هغه اسمونه دي چې شمېرل کېدای نشي.

Ex: water, suger, gas etc... مثال: اوبه، بوره، ګاز او نور...

نوټ: د نه شمېرل کېدونکي اسمونو لپاره يوه ځانګړې قاعده وجود لري چې د هغه په واسطه موږ د هغه مقدار ښيو چې (Quantity+noun) ورته ويل کيږی؛ په دې مانا چې د اسم مخکې د هغه مقدار ذکر کيږی.

Ex: two litter water. مثال: دوه ليتره اوبه.

Note:نوټ

1) The indefinite article **(a/an)** can't be used with uncountable nouns.

غير معين د تعريف توري**(a/an)** نشي استعمالېداي.

Ex: a water. (incorrect). مثال: يوه اوبه. (غلط).

Ex: Water.(correct). مثال: اوبه. (صحيح).

(c) ketabton.com: The Digital Library

2) (Any) and (some) can be used with uncountable nouns.

(any) او (some) له نه شمېرل کېدونکې اسمونو سره استعمالېدای شي.

Ex: I've got **some** money.

مثال: زه یوه اندازه پیسې لرم.

Noun Gender

د اسم جنسیت(نوعیت)

A noun is always considered according to being male , Femal or neuter.

اسم همېشه د مذکر والي، مونث والي اویا خنثی والي له مخي سنجول کېږي.

Or: The idea of gender is determining a noun according to male, female or being neuter.

اویا: له جنس څخه منظور د یو اسم مذکر والي، مونث والي اویا خنثی والي مطابق تعینول دي.

Ex: Man, womane, chair etc…

مثال: سړی، ښځه، څوکۍ او نور...

1. Masculine Gender مذکر جنسیت

A noun which denotes a male human or animal is called masculine gender.

هغه اسم چې په مذکر انسان یا حیوان باندي دلالت کوي مذکر جنسیت بلل کېږی.

Ex: Father, boy, lion, king etc…

مثال: پلار، هلک، زمری، پادشاه اونور...

2. Feminine Gender مونث جنسیت

A noun which denotes a female himan or animal is called feminine gender.

هغه اسم چې په مونث(ښځېنه) انسان یا حیوان باندي دلالت کوي مونث جنسیت بلل کېږی.

Ex: Mother, sister, fox etc…

مثال: مور، خور، ګیدړه اونور...

(c) ketabton.com: The Digital Library

3. Common Gender عام جنسيت

A noun which denotes both male and female human and animal is called common gender.

هغه اسم چې په مذکر او مونث انسان او حیوان (دواړو) باندی دلالت وکړی عام اسم بلل کېږي.

Ex: Child, student, teacher, animal etc… مثال: ماشوم، زده کوونکی، ښوونکی، حیوان اونور…

4. Neuter Gender خنثی جنسيت

A noun which denotes neither male nor female (a thing without life) is called neuter gender.

هغه اسم چې نه په مذکر او نه په مونث (هغه شی چې بې ساه وي) دلالت وکړي خنثی جنسيت بلل کېږي.

Ex: Stone, glass, book etc… مثال: ډبره، گیلاس، کتاب اونور…

Pluralization of nouns

د اسمونو جمع بندي

The general way for pluralization of noun is adding (s) or (es) at the end of the singular nouns.

د اسم د جمع بندي لپاره عمومي طریقه د مفرد اسم په اخېر کې د (s) یا (es) له علاوه کولو څخه عبارت دی.

Ex: **مثال:**

- Book – Book**s**. کتاب ــ کتابونه.
- Watch – Watch**es**. ساعت ــ ساعتونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Rules of addind (s) or (es)

د(s) اویا (es) د علاوه کولو قاعدې

1) Nouns ending in (s, ss, ch, sh, x, z) take (es) in the plural form.

هغه اسمونه چې په (s, ss, ch, sh, x, z) ختم شوي وي په جمع شکل کې (es) اختیاروي.

Ex: **مثال:**

→ Box – Box<u>es</u>. بکس ـ بکسونه.

→ Church – Church<u>es</u>. کلیسا ـ کلیسا ګانې.

→ Class – Class<u>es</u>. صنف ـ صنفونه.

→ Fish – Fish<u>es</u>. کب ـ کبان.

Note: نوټ

When (ch) give the sound of (k) at the end of the nouns add only (s) in the plural form.

کله چې (ch) د اسمونو په اخیر کې د (k) غږ ورکړي په جمع شکل کې یوازې (s) اختیاروي.

Ex: Monarch – Monarch<u>s</u>. مثال: پادشاه ـ پادشاهان.

Ex: Stomach – Stomach<u>s</u>. مثال: معده ـ معدې.

Note: نوټ

Nouns ending in a single (z), it is doubled before adding (es).

هغه اسمونه "چې" په مفرد (z) ختمېږي د (es) له اضافه کولو مخکې هغه (z) دوه چنده کیږي.

Ex: Quiz – Quizz**<u>es</u>**.

2) Nouns ending in (y) following a consonant, change (y) into (I) and than add (es).

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه اسمونه چې په (y) باندي ختم شوي وي او د يو بې غږه توري په تعـقيب راغلي وي(د (y) توري څخه مخکې يو بې غږه توری راغـلی وي) "نـو" (y) په (I) باندي بدلېـږي او وروسـته(es) ور علاوه کېږي.

Ex: Army – **Armi<u>es</u>.** مثال: لښکر ـ لښکري.

Ex: City – **Citi<u>es</u>.** مثال: ښار ـ ښارونه.

3) Nouns ending in (y) following a vowel take only (s) without any change.

هغه اسمـونه چې په (y) ختم شـوي وي (اوله (y) څخه مخکي يو غـږ لرونکی توری راغلی وي) بې له کوم تغير څخه د (s) توري اختياروي.

Ex: Play – **Play<u>s</u>.** مثال: لوبه ـ لوبي.

Ex: Day – **Day<u>s</u>.** مثال: ورځ ـ ورځي.

4) Nouns ending in (O) following a consonant take (es) in the plural form.

هغه اسمـونه چې په (O) ختم شـوي وي (له (O) مخکي يو بې غـږه توری راغلی وي) په جمع حالت کي (es) اختياروي.

Ex: Negro – **Negro<u>es</u>.** مثال: تورپوست ـ تورپوستي.

Ex: Hero – **Hero<u>es</u>.** مثال:قهرمان ـ قهرمانان.

☞ **Exceptions استـثـنـاوي**

→ Kilo – Kilo**<u>s</u>.**

→ Photo – Photo**<u>s</u>.**

→ Piano – Piano**<u>s</u>.**

5) Nouns ending in (O) following a vowel take (s) without any change.

هغه اسمونه چې په (O) ختم شوي وي (اوله (O) څخه مخکي غـږ لرونکی توری راغلی وي) بې له کوم تغير څخه (s) اختياروي.

Ex: Radio – **Radio<u>es</u>.** مثال: راديو ـ راديو ګاني.

Ex: Vedio – **Vedio<u>es</u>.** مثال: ويديو ـ ويديو ګاني.

(c) ketabton.com: The Digital Library

6) Nouns ending in (f) or (fe) change (f) or (fe) to (v) than add (es).

هغه اسمونه چې په (f) اویا (fe) باندي ختم شوي وی (f) یا (fe) په (v) باندي بدلېږی وروسته (es) ور اضافه کېږي.

Ex: Wife – **Wiv<u>es</u>.** مثال: مېرمن ـ مېرمنې.

Ex: Leaf – **Leav<u>es</u>.** مثال: ورقه ـ ورقې.

☞ **Exceptions استـثـنـاوي**

→ Proof – **Proof<u>s</u>.** ثبوت ـ ثبوتونه.

→ Chief – **Chief<u>s</u>.** رئیس ـ رئیسان .

→ Roof – **Roof<u>s</u>.** بام ـ بامونه.

7) Nouns ending in (man) except of the proper nouns like German, we change (man) in (men) in the plural form.

هغه اسمونه چې په (man) ختم شوي وي د خاصو اسمونو په استـثـنا لکه German د جمعې په شکل کې (man) په (men)"باندي" بدلېږي.

Ex: **مثال:**

→ Man – <u>Men</u>. سړی ـ سړي.

→ Fisherman – <u>Fishermen</u>. کب نیونکی ـ کب نیوونکي.

8) The compound nouns are usually pluralized in the last noun.

مرکب اسمونه معمولاً په اخیري اسـم کې جمع کېږی.

Ex: Drug store – Drug store<u>s</u>. مثال: درملتون ـ درملتونونه.

Ex: Forming land – forming land<u>s</u>. مثال: کرنېزه ځمکه ـ کرنېزې ځمکې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

9) Compound nouns separated by preposition, are usually pluralized in the main noun.

"هغه" ترکيبي اسمونه چې د اضافي توري په واسطه جلا شوي وي معمولاً د هغه اصلي اسم جمع بندي کېږي.

Ex: Father in law – **Fathers** in law. — مثال: خُسر ـ خُسران.

Ex: Sister in law – **Sisters** in law. — مثال: ورينداره ـ ورينداري.

10) Eight nouns form their oplural by a vowel change.

اته اسمونه خپل د جمعي شکل د يو غږ لرونکي توري د تغير په واسطه تشکيلوي.

Ex: — **مثال:**

→ Foot – F<u>ee</u>t. — پښه ـ پښې.

→ Tooth – T<u>ee</u>th. — غاښ ـ غاښونه.

→ Mouse – M<u>i</u>ce. — موږک ـ موږکان.

→ Goose – G<u>ee</u>se. — قاز ـ قازان.

→ Man – M<u>e</u>n. — سړی ـ سړي.

→ Woman – Wom<u>e</u>n. — ښځه ـ ښځې.

→ Louse – L<u>i</u>ce. — مږه – مږي.

11) Some of the nouns always written in the plural form, because they are paired.

ځينې اسمونه همېشه په جمع شکل ليکل کېږي ځکه هغوی جوړه(جفت) دي.

Ex: Shoes, Gloves etc… — مثال: بوټونه، دستکشونه او داسې نور…

12) Some nouns are irregulary pluralized becsuse they are origi- nally Latin.

ځيني اسمونه په بې قاعده ډول جمع بندي کېږي ځکه هغوی په حقيقت کې لاتيني"ريښه" لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: **مثال:**

Datum – Data	اطلاع ـ اطلاعات
Child – Children	ماشوم ـ ماشومان
Ox – Oxen	غويی ـ غوايان

13) The letters, numbers and other symbols are pluralized by adding ('s).

توري، عددونه او نور سمبولونه د ('s) د علاوه کولو په واسطه جمع کېږي.

Ex: 8 – 8'<u>s</u>.

Ex: M – M'<u>s</u>.

14) Some nouns are plural in form but singular in meaning.

ځيني اسمونه په شکل کې جمع مګر په مانا کې مفرد دي(په مانا کې په مفرد اسم دلالت کوي).

Ex: **مثال:**

Mathematics	د رياضي علم
Politics	د سياست علم
Ethics	د اخلاقو علم

Sentence جمله

A group of related words which has a subject and predicate and makes a complete sense is called sentence.

د کلمو يو ګروپ چې د مبتدا اوخبر درلودونکي وي او يوه پوره مانا ورکړي جمله بلل کېږي.

Or: A group of words that gives complete sense is called sentence.

اويا: د کلمو يو ګروپ چې پوره مانا ورکوي جمله بلل کېږي.

Ex: Shafiq studies English every day. مثال: شفيق هره ورځ انګليسي مطالعه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

➢ **The sentences are divided into three parts in form:**

جملې د شکل له مخې په دریو برخو وېشل شوي دي:

1. Simple sentences. ساده جملې
2. Complex sentences. پېچلي جملې
3. Compound sentences. مرکبي جملې

1. Simple Sentences ساده جملې

A sentence which has one subject and a predicate or has only a finite verb is called simple sentence.

هغه جمله چې یو مبتدا او یو خبر ولري اویا "هم" یو محدود فعل ولري ساده جمله بلل کېږي.

Ex: I play football every morning. مثال: زه هر سهار د فوټبال لوبه کوم.

Ex: Najeeb went to Kandahar. مثال: نجیب کندهار ته ولاړ.

2. Complex Sentences پېچلي جملې

A sentence which has one principle and one or more than one subordinating clauses is called complex sentence .

هغه جمله چې یوه اصلي او یوه یا له یوې څخه زیاتي فرعي قضیې ولري پېچلي جمله بلل کېږي.

Ex: This is Ahmad **which** studies every night.

مثال: دغه احمد دی چې هره شپه مطالعه کوي.

Ex: Noor Ahmad is a teacher **who** teaches well.

مثال: نوراحمد یو ښوونکی دی چې ډېر ښه تدریس کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

3. Compound sentences مرکبې جملې

When two simple sentences are joined by a conjunction, is called compound sentence.

کله چې دوه ساده جملې د يو ربطي توري په واسطه سره وصلي شي مرکبې جملې بلل کېږي.

Ex: Samiullah is a teacher **but** Sifatullah is an engineer.

مثال: سميع الله يو ښوونکی دی **مگر** صفت الله يو انجنير دی.

Ex: I can speak English **and** Ahmad is too. مثال: زه په انگليسي ژبه خبرې کولاي شم **او** احمد هم.

➢ **The sentences are divided into four parts in meaning:**

جملې د مانا (مفهوم) له مخي په څلورو برخو ويشل شوي دي:

1) Declarative Sentences خبري جملې

A sentences which expresses a statement or assertion, is called declarative sentence.

هغه جمله چې يوه بيانيه يا خبر څرگند کړي خبري جمله بلل کېږي.

Ex: I saw Karrim yesterday. مثال: ما تېره ورځ کريم وليد.

Ex: I can not speak Urdu. مثال: زه په اردو خبري نشم کولاي.

2) Imperative Sentences امريه جملې

A sentence which expresses a command, request or suggestion, is called imperative sentence.

هغه جمله چې امر، غوښتنه اويا وړانديز بيانوي امريه جمله بلل کېږی.

Ex: Please close the door! مثال: لطفاً دروازه بنده کړه!

Ex: May I use your pen? مثال: "اجازه" ده "چې" ستا قلم استعمال کړم؟

Ex: Don't go away! مثال: لطفاً لري مه ځئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

Note: نوټ

In the imperative sentences the subject is omitted because it is known.

په امریه جملو کې مبتداء له منځه وړل کېږي ځکه (چې) هغه معلوم دی.

Ex: **<u>You</u>** come here please! له منځه ځي — مثال: مهرباني وکړه دلته راشه!

Ex: Come here please! — مثال: مهرباني وکړه دلته راشه!

➢ Polite request مادبانه غوښتنه

The following combinations are used to express polite requests:

د مادبانه غوښتنې د بیان لپاره لاندې ترکیبونه استعمالېږی:

❖ Would you please? — آیا لطفاً به؟

Ex: **<u>Would you please</u>** the room? — مثال: **آیا لطفاً به** اطاق پاک کړې؟

❖ Would you mind? — آیا ممکنه ده بې زحمته؟

Ex: **<u>Would you mind</u>** ringing me? — مثال: **آیا ممکنه ده بې زحمته** راته زنگ ووهې؟

❖ Will you please? — آیا لطفاً به؟

Ex: **Will you please** be quiet? — مثال: **آیا لطفاً به** خاموشه و اوسې؟

➢ Affirmative imperatives sentences مثبتې امریه جملې

Ex: Come here! — مثال: دلته راشه!

Ex: Please look me! — مثال: لطفاً ماته وګوره!

(c) ketabton.com: The Digital Library

➢ Negative imperative sentences منفي امریه جملې

Ex: Don't sit down! مثال: مه کښېنه!

Ex: Don't speak loud! مثال: تېزي خبري مه کوه!

➢ Analysis of a sentence structure د يوې جملې د جوړښت تجزيه

✓ Subject (مبتدا)

(مبتدا) مخکي د فاعلي ضميرونو په بحث کې مکمل تشريح شوي دی.

✓ Predicate (خبر)

Predicate is a part of sentence which tells something about subject, including the verb up to end of the sentence forms predicate.

خبر د جملې هغه برخه ده چې د مبتدا په باره کې خبري کوي د فعل په شمول تر اخيره "ټوله" جمله خبر تشکيلوي.

⇨ The words which are used in predicate are as follow:

هغه کليمې چې په خبر کې استعمالېږي په لاندی ډول دي:

1. The essential word in the predicate is verb that can be either transitive or intransitive.

په خبر کې مهمه کلمه فعل دی چې کېدای شي لازمي وي يا متعدي وي.

Ex: Ahmad **broke** the chair. مثال: احمد څوکی ماته کړه.

Ex: The boby **cries** every night. مثال: ماشوم هره شپه ژاړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

2. Adverb or Adverb phrase which qualifies the verb.

قيد يا قيدي عبارت چې فعل معينوي.

Ex: Shabeer spoke very **clearly**.

مثال: شبير ډېر **په وا ضح ډول** خبري کوي.

3. Infinitives and Gerund.

مصدر او مصدري اسم.

Ex: I like **swimming**.

مثال: زه لامبو وهل خوښوم.

Ex: They want **to go**

مثال: هغوی غواړي "چې" ولاړ شي.

4. Object: which can be either a noun or pronoun.

مفعول: کېداي شي چې اسم یا ضمير وي.

Ex: I like **him**.

مثال: زه **هغه** خوښوم.

Ex: Baseer wrote **a letter**.

مثال: بصير **يو خط** ولیکه.

✓ Complement تکميل کوونکی

تکميل کوونکی مخکي مکمل تشريح شوي دی.

3) Interrogative sentences پوښتنېزې (سواليه) جملې

A sentence which asks a question is called interrogative sentence.

هغه جمله چې يو سوال پوښتي پوښتنېزه جمله بلل کېږي.

Note: نوټ

An interrogative sentence is formed by three ways

يوه پوښتنېزه جمله په دريو طريقو تشکيلېږی:

(c) ketabton.com: The Digital Library

1. By using (Wh) questions at the beginning of the sentences. (Direct question).
د جملو په سرکې د (Wh) په استعمالولو سره.(مستقیم سوال).

Ex: **What** is your job?
مثال: ستاسي وظیفه څه شی دی؟

2. By using auxiliary verbs at the beginning of the sentences. (indirect question).
د جملو په سر کې د کومکي فعلونو په استعمالولو سره.(غیر مستقیم سوال).

Ex: **Can** you play chess?
مثال: آیا ته د سطرنج لوبه کولای شي؟

4) Exclamatory sentences ندائي(غږیزي) جملې

A sentence which expresses a strong feeling or emotion is called exclamatory.
هغه جملې چې یو قوي احساس یا هیجان بیان کړي ندایه جمله بلل کېږي.

Ex: What a beautiful car it is!
مثال: څه یو ښکلی موټر دی!

Ex: How awful he acted!
مثال: څومره بد چلند یې وکړ!

Gerund د مصدر اسم

Gerund is the (**ing**) form of a verb which does the work of a noun.
د مصدراسم د فعل د (**ing**) شکل دی چې د یو اسم کار سرته رسوي.

Gerund has both the force of a noun and a verb.
د مصدر اسم هم د اسم او هم د فعل "وظیفه" لري.

Ex: Speak**ing**, Read**ing**, teach**ing** etc...
مثال: خبري کول، لوستل، تدریس کول او نور...

(c) ketabton.com: The Digital Library

Uses of Gerund د مصدر د اسم استعمال ځایونه

1. As the subject of the sentence: د جملې د مبتدا په حیث:

Ex: **Working** is a good exercise. مثال: **کار کول** یو ښه تمرین دی.

Ex: **Swimming** is usefull for health. مثال: **لامبو وهل** د روغتیا لپاره ګټوره ده.

2. As the object of a transitive verb: د یو متعدي فعل د مفعول په حیث:

Ex: Please stop **playing**! مثال: لطفاً **لوبه کول** پرېږدئ!

Ex: I like **reading** magazines. مثال: زه د مجلو **لوستل** خوښوم.

3. As the complement of the sentence: د جملې د تکمیل کوونکي په حیث:

Ex: I like **studying**. مثال: زه **مطالعه کول** خوښوم.

Ex: Saleem does not like **swimming**. مثال: سلیم **لامبو وهل** نه خوښوي.

4. As an adjective befor noun: د صفت په حیث له اسم څخه مخکي:

Ex: He prolongs a **speaking** class. مثال: هغه د **مکالمې** ټولګي ته ادامه ورکوي.

5. As the complement of preposition: د اضافي توری د تکمیل کوونکی په حیث:

Ex: We come here for **learning**. مثال: موږ دلته د **زده کړې** لپاره راځو.

Ex: He prevents me from **going** alone. مثال: هغه ما له یوازې **تګ** څخه منع کوي.

6. Gerund is also used for prevented actions in the plaques and attention:
د مصدر اسم د عملونو د مخنیوي او د توجه لپاره په لوحو کې هم استعمالېږی:

Ex: No **smoking**. مثال: **څکول** "منع" دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Infinitive مـصـدر

The base form of a verb which is often followed by (to) is called infinitive.

د فعل اساسي شکل چې اکثره له (to) سره يوځاي کېږي مصدر بلل کېـږي.

Or: Infinitive is the base form of a verb which expresses an action or state feerly.

اويا: مصدر د فعل اساسي شکل دی چي عمل يا حالت په ازاد ډول بيانوي.

Like: To study, To play, To go etc...

لکه: مطالعه کول، لوبه کول، تلل اونور...

Ex: To study English is useful.

مثال: د انگليسي مطالعه کول گټوره ده.

➢ Uses of infinitive د مصدر استعمالات

1. As the subject of the sentence: (before the main verb).

د جملې د مبتدا په حيث: (له اصلي فعل څخه مخکي).

Ex: To exercise sport is useful for health.

مثال: د سپورت تمرين کول د روغتيا لپاره گټور دی.

2. As the object of a transitive verb:

د يو متعدي فعـل په حيث:

Ex: I wish **to become** a doctor.

مثال: زه ارزو لرم (چې) په راتلوونکي کې ډاکتر شم.

3. Infinitive can be used with (to be + about) to express an immediate future.

مصدر کېداي شـي له (to be + about) سـره يو ځاي استعـمال شي "ترخـو" نږدې راتلوونکی بيان کړي.

Ex: The class is about **to start**.

مثال: ټولگی شروع کېدلو ته نږدې ده.

Ex: Ali **is about** **to leave** the Kabul.

مثال: علي د کابل ترک کولو ته نږدې دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

4. Infinitive can be used alone: (at the end of the sentence).

مصدر کېدای شي يوازي استعمال شي: (د جملې په اخېر کې).

Ex: I like **<u>to read</u>**. مثال: زه لوستل خوښوم.

5. Infinitive can be used after adjectives in the sentences:

مصدر کېداي شي په جمله کې له صفتونو څخه وروسته استعمال شي:

Ex: I am pleased **<u>to meet</u>** you. مثال: ستاسو له ملاقات څخه خوښ شوم.

6. Infinitive is also used to express an intention.

مصدر د مقصد لپاره هم استعمالېږي.

Ex: I come **<u>to see</u>** you here. مثال: زه دلته راځم "چې" تاسو ووينم.

Ex:We study **<u>to improve</u>** our knowledge. مثال: موږ مطالعه کوو"ترڅو" خپل علم ته انکشاف ورکړو.

7. Infinitive is also used to qualify and modify a noun.

مصدر د اسم د معينولو او بهتر کولو لپاره هم استعمالېږي.

Ex: This is not the time <u>to play</u>. مثال: دا د لوبې کولو وخت ندی .

Tag questions

ضميمه يي سوالونه

Tag questions are short additions at the end of the sentences asking for agreement or confirmation.

ضمېمه يي سوالونه هغه لنډ ضمايم دي (چې) د جملو په اخېر کې د تايد يا تصديق لپاره پوښتنه کوي.

Ex: Omer is a doctor, isn't he? مثال: عمر يو ډاکټر دی، آيا ندی؟

Ex: You play chess, Do not you? مثال: تاسي د سطرنج لوبه کوئ، آيا همداسي نده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

Rules: قاعدې

1) Affirmative sentences are followed by negative tags.

مثبتې جملې د منفي ضمايمو په واسطه تعقيبېږي(ترسره کېږي).

Ex: I go to school, **<u>Don't I</u>**?	مثال: زه ښوونځي ته ځم، آيا نه ځم؟

Ex: Ali speaks Arabic, **Doesn't he**?	مثال:علي په عربي خبري کوي، آيا نه يې کوي؟

2) Negative sentences are followed by affirmative tags.

منفي جملې بيا د مثبتو ضمايمو په واسطه تعقيبېږي. (ترسره کېږي).

Ex: He does not tell lie, **Does he?**	مثال: هغه دروغ نه وايي، آيا وايي يې؟

Ex: You are not come here, **Are you?**	مثال: ته دلته نه راځې، آيا راځې ؟

Note: نوټ

If the sentence contains auxiliary verbs the auxiliary verb itself is repeated as subject of the tag otherwise we use (to do) verbs.

که چېري په جمله کې کومکي فعل موجود وي کومکې فعل پخپله د ضميمې په حيث تکرارېږي او بغير له هغه څخه موږ د (to do) فعلونه استعمالوو.

Ex: Ahman can speak Urdu, **<u>Can't he</u>?**	مثال: احمد په اُردو خبري کولاي شي، آيا نه يې شي کولاي؟

Ex: We went to the party, **<u>Didn't we</u>?**	مثال: موږ مېلمستيا ته ولاړو، آيا نه ولاړو؟

3) The imperative sentences have the tag (<u>will you</u>) or (would you) .

امريه جمله د (will you) يا (would you) ضمېمه لري.

Ex: Please close the door! **<u>will you</u>**?	مثال: لطفاً دروازه بنده کړه! آيا بنده به يي کړې؟

Ex: Please, be quite! **<u>would you</u>**?	مثال: لطفاً خاموشه اوسئ! آيا خاموش به سئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

4) The sentences which have request or demand form have the tag (will not you) or (won't you).

هغه جملې چې غوښتنه یا درخواست ولري د (will not you) یا (won't you) ضمیمه لري.

Ex: Have a drink! **Won't you**? مثال: څه شي وڅښه! آیا وبه یي نه څښې؟

Ex: Have a seat! **Will not you**? مثال: لطفاً راشه کښېنه ! آیا نه به کښېنې؟

نوټ: په هغو جملو کې چې please استعمال شوي وي باید توجه وشي چې آیا له نږدې امر سره دی او یا له غوښتنې سره.
په هغه صورت کې چې له نږدې امر سره وي نو د (will you) له ضمیمې څخه کار اخیستل کېږي او که چیري له نږدې غوښتنې سره وي په هغه صورت کې د (will not you) له ضمېمي څخه کار اخېستل کېږي.

5) The sentences which are started by (Let's) have the tag (shall we).

هغه جملې چې په (Let's) شروع شوي وي د (shall we) ضمېمه لري.

Ex: Let's chess! **Shall we**? مثال: راځه چې د سطرنج لوبه وکړو! آیا وبه یې کړو؟

Ex: Let's go to the bazaar! **Shall we**? مثال: راځه چې بازارته ولاړ شو!_آیا ولاړ به شو؟

6) Sentences which contain words such as (Never, no, none, scarcely, rarely, hardly ever, seldom) etc… are considered as negative and have the positive tags.

هغه جملې چې د (Never, no, none, scarcely, rarely, hardly ever, seldom) او داسې نورو کلمو درلودونکي وي وي منفي جملې شمېرل کېږي او مثبتې ضمېمې لري.

Ex: I never tell lie, **Do I** ? مثال: زه هېڅکله دروغ نه وایم ، **آیا همداسي نده؟**

Ex: We studied neither book, **Did we**? مثال: موږ هیڅ کتاب ندی مطالعه کړي، **آیا همداسي نده؟**

(c) ketabton.com: The Digital Library

7) When the subject of the sentence, are words like (nobady, anybody, somebody etc…) the pronoun (they) is used as the subject of the tag.

کله چې د جملې مبتدا د (nobady, anybody, somebody او نوري...)کلمې وي د (they) ضمیر د مبتدا د د ضمیمي په حیث استعمالېږي.

Ex: Nobady came to the party, **<u>Did they</u>**?

مثال: هیڅوک مېلمستیا ته ندی راغلي ،**آیا راغلي دی؟**

Ex: Somebody broke the glass, **<u>Didn't they</u>**?

مثال: یو کس ښیښه ماته کړه، **آیا همداسي نده؟**

8) The tag of (I am) is (aren't I).

د (I am) ضمېمه (aren't I) ده.

Ex: <u>I am</u> a tailor, **<u>aren't I</u>** ?

مثال: زه یو خیاط یم، **آیا نه یم** ؟

9) The tag of (I am not) is (am I).

د (I am not) ضمېمه (am I) ده.

Ex: <u>I am not</u> a doctor, **<u>am I</u>**?

مثال: زه یو ډاکتر نه یم، **آیا یم؟**

یادونه: دغه استثنا یوازي په بریتانوي انگلیسي کې ده.(د ۹ نمبر ضمېمه).

10) The sentences which have positive form but express a negative meaning that have the positive tags.

هغه جملې چې مثبت شکل لري مگر منفي مفهوم بیانوي هغه مثبت ضمایم لري.

Ex: Khalid is too fat to run fast, **Is he**?

مثال: خالد له هغه څخه چاغ دی چې منډې وهي، **آیا همداسي ندی؟**

Ex: Jamila is too small to get married, **Is she**?

مثال: جمېله له هغه څخه کوچنۍ ده (چې) واده وکړي، **آیا همداسي نده؟**

(c) ketabton.com: The Digital Library

Conditional sentences
شــرطيـه جـمـلـې

Conditional sentences are those which are formed by (If) or (whether) and express a condition.

شرطیه جملې هغه دي چې د (If) یا (whether) په واسطه تشکیلېږي او یو شرط بیانوي.

Ex: **<u>If</u>** I were the presedent, I would help the poor.

مثال: **که چېري** زه ولسمشر وای، (نو) ما به له فـقیرانو سره مرسته کوله.

➢ **Conditional sentences are divided into two parts:**

شرطیه جملې په دوو برخو وېـشل شوي دي:

1) Probable conditional sentences. ممکنه شرطیه جملې
2) Improbable conditional sentences. نا ممکنه شرطیه جملې

1) Probable Conditional Sentences ممکنه شرطیه جملې

The probable conditions are those which indicate a possible action that is to say, in these conditions it is possible to perform the action.

ممکنه شرطیه جملې هغه دي چې په ممکن عمل باندي دلالت کوي یا په بل عبارت په دغو شرطیه «جملو» کې د عمل سرته رسولو امکان موجود دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Note: نوټ

The probable conditionl sentences are usually formed in the present and future tenses.

شرطيه جملې معمولاً په حال او راتلوونکي زمانو کې تشکيلېږي.

Ex: <u>**If**</u> you drink dirty water, you will get sick!

مثال: **که چېري** چټلي اوبه وڅښې ، ناروغ به شې!

Ex: **Whether** it is sunny, we will go to the pool for swimming.

مثال: **که چېري** هوا لمريزه وي، موږ به لامبو وهلو ته ولاړ شو.

Ex: **If** he comes here, we shall go to the bazaar.

مثال: **که چېري** هغه راشي، موږ به بازار ته ولاړ شو.

2) Improbable Conditional sentences. نا ممكنه شرطيه جملي

The improbable conditional sentences are those which indicate an improbable action, that is to say, in these conditions there is no possibility to perform the action.

ناممکنه شرطيه جملې هغه دي چې په ناممکن عمل باندي دلالت کوي، په بل عبارت په دې "نوع" شرطيه "جملو" کې د عمل د سرته رسېدلو امکان موجود نه دی.

Note: نوټ

The improbable conditional sentences are usually formed in the past tenses.

نامکنه شرطيه جملې معمولاً په تېرو زمانو کې استعمالېږي.

Ex: <u>**If**</u> I came on time, the teacher would let me in the class.

مثال: **که چېري** په وخت راغلی وای، استاد به ټولګی ته اجازه راکوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: **Wheter** we went to the party, we would have very happy time.

مثال: **که چېري** مېلمستيا ته تللی وای، ډېر خوشحاله وخت به مو درلود.

Ex: **If** I studied hard, I would pass the exam.

مثال: **که چېري** ما پراخه مطالعه کړې وای، "نو" کامیابېدلم.

Note: نوټ

It is possible to use (were) instead of (was) for (I, he, she, it) in the improbable conditions.

ممکنه ده په ناممکنه شرطیه (جملو) کې د (I, he, she, it) لپاره د (was) په ځای (were) استعمال شي.

Ex: **<u>If</u>** I were, I would accept it.

مثال: **که چېرې** ستا په ځای وای قبولاوو مې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Past perfect tense

تېره کامله زمانه(لـري ماضـي)

Helping verb of P.P tense	د تېري کاملي زمانې کومکي فعل
Had	**Had**

Structure: ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	**Sub + Had + V_3 + Comp.** **Ex: He had eaten food.**	 مثال: هغه غذا خوړلې وه.
Question form سواليه شکل	**Had + Sub + V_3 + Comp?** Ex: Had he eaten food?	 مثال: آيا هغه غذا خوړلې وه؟
Negative form منفي شکل	**Sub + Had + Not + V_3 + Comp.** Ex: He had not eaten food.	 مثال: هغه غذا خوړلې نه وه.
Negative interrogative form منفي سواليه شکل	**Had + Sub + Not + V_3 + Comp -?** Ex: Had he not eaten food ? **Hadn't + Sub + V_3 + Comp -?** Ex: Hadn't he eaten food ?	 مثال: آيا هغه غذا خوړلې نه وه؟ مثال: آيا هغه غذا خوړلې نه وه؟

1. **Usege:** The past perfect tense is used to express that an action completed in the past before other action.

استعمال: تېره کامله زمانه د هغه عمل د بيانولو لپاره استعمالېږي چې له يو بل عمل څخه په ماضی کي تکميل شوی وي.

Or: Past perfect tense is used to show an action which started before the time of speaking in the past and was just finished.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اویا: تېره کامله زمانه د هغه عمل د بیانولو لپاره استعمالېږي چې د خبرې کولو له وخت څخه مخکې شروع شوی او لېږ وروسته ختم شوی وي.

Diagram:

Note: نوټ

A (before) clause is usually used with past perfect tense to specify the past action.

د (before) قضیه معمولاً له تېرې کاملې زمانې سره د تېر عمل د معینولو "لپاره" استعمالیږي.

Ex: She had cooked the lunch **befor** we arrived home.

مثال: مخکې له دې څخه چې موږ کور ته ورسېږو هغې د غرمې ډوډۍ پخه کړې وه.

Ex: Shabeer had finished school **befor** he got twenty.

مثال: شبیر ترشل "کلنۍ" رسېدلو څخه مخکې ښوونځی ختمه کړې و.

Note: In this usage, past perfect tense is used commonly with the simple past tense.

نوټ: په دغه استعمال کې تېره کامله زمانه عموماً له ساده تېرې زمانې سره استعمالېږي.

Note: The words (when, befor, because, after, as soon as, till, until etc…) can be used in past perfect tense.

نــوټ: د (when, befor, because, after, as soon as, till, until او داسې نورې... کلمې کیدای شي په تېره کامله زمانه کې استعمال شي.

Ex: I had finished my homework, **when** I went home.

مثال: **کله چې** کور ته ولاړم، خپله کورنۍ دنده مې خلاصه کړې وه.

2. Usage: Past perfect tense is usually used in the indirect speech.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱. استعمال: تېره کامله زمانه معمولاً په غیر مستقیم کلام کې استعمالېږي.

Ex: Bilal said that Ahmad jan had came here. مثال: بلال وویل چي احمد جان دلته راغلی وو.

Ex: Abrahim said that Rahim had gone to Kandahar.
مثال: ابراهیم وویل چې رحیم کندهار ته تللی وو.

Past perfect continuous tense

تېره کامله جاري زمانه

Helping verb of P.P.C tense	د تېري کاملي جاري زمانې کومکي فعل
Had been	**Had been**

Structure: ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Had + been + V- ing + Comp. **Ex: Amran had been studying Pashto.** **مثال: عمران د پښتو په مطالعه مشغول و.**
Question form سواليه شکل	**Had + Sub + been + V- ing + Comp?** Ex: Had Amran been studying Pashto? مثال: آیا عمران د پښتو په مطالعه مشغول و؟
Negative form منفي شکل	**Sub + Had + Not + been +V- ing + Comp .** Ex: Amran had not been studying Pashto. مثال: عمران د پښتو په مطالعه مشغول نه وو.
Negative interrogative form منفي سواليه شکل	**Had + Sub + Not + been +V- ing + Comp -?** Ex: Had Amran not been studying Pashto? مثال:آیا عمران د پښتو په مطالعه مشغول نه و ؟ **Hadn't + Sub + been + V- ing + Comp -?** Ex: Hadn't Amran been studying Pashto? مثال: آیا عمران د پښتو په مطالعه مشغول نه و؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

1) Usage: Past perfect continuous is used to show the duration of an action which was in progress before another action in the past.

۱) استعمال: تېره کامله جاري زمانه د هغه عمل د مودې د بيانولو لپاره استعمالېږي چې په تېر "وخت" کې له بل عمل څخه مخکې د جريان په "حالت" کې وو.

Diagram:

Ex: I had been learning English lessons before starting computer.

مثال: زه د کمپيوټر له زده کړې څخه مخکې د انګليسي په زده کړه بوخت وم.

Ex: The police had been looking for the criminal for two years before caught him.

مثال: مخکې له دې چې هغه ونيسي پوليس دوه کاله په مجرم پسې ګرځېده.

2) Usage: Past perfect continuous tense is also used for the actions with emphasis which were in progress before another actions or another time in the past.

۱) استعمال: همدارنګه تېره کامله زمانه د هغو عملونو چې له تاکيد سره په تېره زمانه کې له نورو عملونو اويا له بل وخت څخه مخکې په جريان کې وي استعمالېږي.

Ex: He had been teaching us until we become teachers.

مثال: هغه موږ ته تدريس کاوو ترڅو چې موږ ښوونکي شوو.

Phrase عبارت

Phrase is a group of related words which acts as a word and does not have subject and predicate and it cannot work like a sentence .

خبر لرونکی نه وي عبارت د تړل شوو کليمو يو ګروپ دی چې د يوې کليمې په حيث کار کوي او د مبتدا او او هغه د يوې جملې په څير کار نشي کولای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Or: Phrase is a group of words which does not make a complete sense.

اویا: عبارت د کلمو یو گروپ دی چې کامل مفهوم نه افاده کوي.

Exs: **مثالونه:**

- ✓ As likely as not. احتمالاً، شاید
- ✓ By no means. په هیڅ وجه.
- ✓ For all I know. تر کومه ځایه چې زه پوهېږم.
- ✓ In course of time. د وخت په تېرېدو سره.
- ✓ That is to say. په بل عبارت.
- ✓ Well done. آفـــرین.
- ✓ Shame on you. شرم وکړه.
- ✓ As along as. تر هغه وخت چې.
- ✓ Run away. فرار کول.

✓ Phrasal verbs: عبارتي فعـلونه

Phrasal verbs are the combination of prepositions or adverbs after the verbs so as to get several meaning which are common in modern English.

عبارتي فعـلونه د فعل څخه وروسته د اضافي تورو اویا قیدونو ترکیب دی(چې) مختلفـي مانا گاني ور څخه حاصلېږي چې په عصري انگلیسي کې "ډېـر" عام دی.

❖ **Phrasal verbs are divided into two parts:**

عبارتي فعـلونه په دوو برخـو وېشل شوي دي:

1. Separable phrasal verbs. جلا کېدونکي عبارتي فعـلونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

Separable phrasal verbs are those that we can use a noun or pronoun between verb and preposition.

جلا کېدونکي عبارتي فعلونه هغه دي چې مـوږ وکولاي شـو (چې) يو اسم يا ضمـير د فعـل او اضافـي توري ترمنځ استعمال کړو

Like: **مثال:**

- Throw away. لري غورځول.
- Wake up. بيدارول، بيداره کېدل.
- Hand in. لېـږل، تسليمېدل.
- Fill out. تکميلول، جواب ورکول.
- Find out. پيدا کول، کشفـول.

Phrasal verb عبارتی فعـل

Ex: Abrahim threw the ball away. مثال: ابراهيم توپ وړاندي وغورځاوو.

Noun اسـم

2. **Inseparable Phrasal verbs. نه جلا کېدونکي عبارتي فعـلونه**

Inseparable phrasal verbs are those that we can not use a noun or pronoun between verb and preposition.

نه جلا کېدونکي عبارتي فعـلونه هغه دي چې مـوږ نشـو کولاي (چې) يو اسم يا ضمير د فعـل او اضافي توري ترمنځ استعمال کړو.

Like: **لکه:**

- Call on. بلـل، دعوت کول، پوښتل.
- Come across. پيدا کېدل، ښکاره کېدل.
- Drop out. ایسته کېدل، درېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- Look after. توجه لرل په، سرپرستي کول.
- Pass away. مړکېدل، تسلیمېدل.

Ex: I called on Sadiq. مثال: ما صادیق دعوت کړ.

called on → Phrasal verb; Sadiq → Noun

Adjective صفت

Adjective is a word which modifies a noun or pronoun and gives extra information about a noun and we usually use it before a noun.

صفت هغه کلمه ده چې یواسم یا ضمیر بهتره کوي(تنظیموي) او د اسم په باره کې اضافي معلومات ورکوي او موږ معمولاً هغه له اسم څخه مخکې استعمالوو.

Or: Adjective is a word which completes the meaning of a noun qualifies a noun

اویا: صفت هغه کلمه ده چې د اسم مانا تکمیلوي او یا د یو اسم ستاینه کوي.

Ex: **Qarabagh** is a nice place. مثال: **قره باغ** یو ښکلی ځای دی.

Ex: Ajmal is a **clever** boy. مثال: اجمل یو **ځیرک** هلک دی.

Note: نوټ

1) An adjective which is used along with a noun as an attribute is called attributive or direct adjective.

هغه صفت چې له اسم سره یو ځای د ستاینې په حیث استعمالیږي توصیفي یا مستقیم صفت بلل کېږي.

Ex: This is a **small** class. مثال: دغه یوه **کوچنی** ټولګی دی.

Ex: Ahmad is a **talented** student. مثال: احمد یو **با استعداده** زده کوونکی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

2) An adjective which is used along with a verb and forms part of a predicate is called predicative or indirect adjective.

هغه صفت چې له فعل سره یوځای استعمالېږي او د خبر یوه برخه یې تشکیل کړې وي خبري یا غیر مستقیم صفت بلل کېږي.

Ex: The cat in the garden is **fat**. مثال: هغه پشي"چې" په باغ کې ده **چاغه** ده.

Ex: Sediqullah seems **happy**. مثال: صدیق الله **خوشحاله** معلومېږي.

➢ **Adjectives are divided into eight parts:**

صفتونه په اتو برخو وېشل شوي دي:

1. Adjctives of Quality. د حالت (خرنگوالی) صفتونه

Adjective of quality are those which show the kind or quality of persons, places and things.

د حالت(څرنګوالي) صفتونه هغه دي چې د اشخاصو، مکانونو او شیانو ډول یا څرنګوالی بیانوي.

Like: Tall, Small, Beautiful ect... **لکه:** جګ، کوچنی، ښایسته اوداسي نور...

Ex: This is a **small** class. مثال: دغه ټولګی **کوچنی** دی.

Ex: Ajmal is a **tall** boy. مثال: اجمل یو **جګ** هلک دی.

Note: نوټ

When article (The) is used before these adjectives they are changed to nouns.

کله چې د (The) تعریف توری له صفتونو څخه مخکې استعمال شي په اسم بدلېږي.
(د اشخاصو په معرفي کولو دلالت کوي) .

Ex: **The** poor are usually generous to teach other. مثال: فقیران معمولاً له نورو څخه سخي دي.

Ex: After **the** battle they buried the dead. مثال: وروسته له جګړې څخه هغوی مړي ښخ کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

2. Adjectives of Quantity. د مقدار یا کمیت صفتونه

Adjectives of Quantity are those which show how much of a thing is meant.

د مقدار صفتونه هغه دي ښيي چې څومره يو شی "په نظر" کې دي. (د يو شي اندازه ښيي).

Some Adjectives of Quantity د مقدار ځيني صفتونه			
Some	يوه اندازه	Any	يوه اندازه
Little	لږ	Few	لږ
Many	ډېر	Much	ډېر
All	ټول	Whole	ټول، تمام
No	هيڅ	Enough	کافي

Ex: Afghans showed **much** courage in war.

مثال: افغانان په جګړه کې **ډېره** زړورتيا ښکاره کړه.

Ex: Azatullah found **some** money.

مثال: عزت الله **يوه اندازه** پيسې پيدا کړې.

يادونه: "Some" او "Any" دواړه له شمېرونکي او غير شمېرونکي اسمونو سره استعمالېږي په منفي بيانيه او

" Some" په مثبته بيانيه او سواليه جملو کې استعمالېږي او "Any" سواليه جملو کې استعماليږي.

Ex: We need **some** books. مثال: موږ **يوه اندازه** کتابونو ته ضرورت لرو.

Ex: Do you have **some** water? مثال: آيا تاسي **يوه اندازه** اوبه لرئ؟

Ex: He doesn't have **any** books. مثال: هغه **يوه اندازه** کتابونه نه لري.

Ex: Do you have **any** pens? مثال: آيا ته **يوه اندازه** قلمونه لري؟

يادونه: "Many" له جمع شمېرونکي اسمونو سره په مثبته بيانيه، منفي بيانيه او سواليه جملو کې استعماليږي او "Much" له غير شمېرونکي اسمونو سره په منفي بيانيه او سواليه جملو کې استعماليږي.

Ex: I do have **many** brothers. مثال: زه **ډېر** ورونه لرم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: He dosen't need **much** water. مثال: هغه **ډېرو** اوبو ته ضرورت نلري.

یادونه: "Few" له شمېرونکي اسمونو سره او "Little" له غیر شمېرونکي اسمونو سره استعمالیږي.

Ex: I have **little** water. مثال: زه لږې اوبه لرم.

Ex: I have **few** friends. مثال: زه لږ ملګري لرم.

3. Numeral Adjectives عددي صفتونه

Numeral Adectives show how many persons or things are meant or in which position or degree a person or thing stands.

عددي صفتونه ښيي "چې" څومره اشخاص یا شیان په "نظر کې" نیول شوي دي اویا "دا چې" یو شخص یا شی په کوم مقام یا درجه کې قرار لري.

Some Numeral Adjectives ځیني عددي صفتونه			
One	یو	Two	دوه
First	لومړی	Secound	دوهم
Many	ډېر	A lot	زیات
Several	څو		

Ex: The mouth has **32** teeth. مثال: خوله **۳۲** غاښونه لري.

Ex: I have **two** books. مثال: زه **دوه** کتابونه لرم.

❖ **The Numeral Adjective are devided in to two parts:**

عددي صفتونه په دوو برخو وېشل شوي دي:

1. Definite Numeral Adjective معین عددي صفتونه

Definit numeral adjectives are those which show an exact number.

معین عددي صفتونه هغه دي چې یو معین تعداد یا شمېر ښیي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Like: One, Two, First, Secound etc…

لکه: یو، دوه، لومړی، دوهم او داسي نور…

➪ **Definite Numeral Adjectives are of three parts:**

معین عددي صفتونه په درې ډوله دي:

A. Cardinal Numbers. اصلي عددونه

Cardinal numbers show quantity or determine the numbers.

اصلي عددونه مقدار یا د اعدادو تعینول ښیي.

Like: One, Two,Three, Four etc…

لکه: یو، دوه، دري، څلور اوداسي نور…

Ex: Ahmad has **four** brothers.

مثال: احمد **څلور** وروڼه لري.

B. Ordinal Numbers. رتبه یي(توصیفي) عددونه

Ordinal Numbers show quality or the order of the things in a series.

رتبه یي عددونه کیفیت اویا په یوه سلسله کې د شیانو رتبه ښکاره کوي.

Like: First, Secound, Third, Fourth etc…

لکه: لومړی، دوهم، دریم، څلورم او نور…

Ex: Najeeb has first position in the class.

مثال: نجیب په ټولګي کې لومړی مقام لري.

Note: The ordinals are formed by adding (th) at the end of cordinals, except first, second , third.

نوټ: رتبه یي "فعلونه" د اصلي عددونو په اخېر کې د (th) په زیاتولو سره تشکیلېږی په استثنا د لومړي، دوهم، دریم.

Ex: Fourth, Fifth, sixth, tenth etc…

مثال: څلورم، پنځم، شپږم، لسم اونور…

➢ Sometimes these numbers are written in contractions.

ځیني وخت دغه عددونه په مختصر شکل لیکل کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: First = 1st (لومړی) Ex: Secound = 2nd (دوهم) Ex: Third = 3rd (دریم) Ex: Twenty first = 21st (یویشتم)

C. Multiplicative Numbers د تکثیر(ډېروالي) عددونه

Multiplicative Numbers are those which show multiplication.

د تکثير عددونه هغه دي چې کثرت (ډېروالی) بيانوي.

Ex: Double, Dozen, Two fold, Three fold etc…

مثال: ډبل، درجن، دوه غبرگ، درې غبرگ او داسي نور…

2. Indefinite Nuumeral Adjectives نا معين عددي صفتونه

Indefinite Numeral adjectives show inexact numbers.

نامعين عددي صفتونه غير دقيق تعداد ښيي.

Some Indefinite Numeral Adjectives ځيني نا معين عددي صفتونه			
Some	ځيني، يوه اندازه	**Any**	**ځيني، يوه اندازه**
No	**هيڅ**	**Few**	**کم**
Many	**ډېر**	**Several**	**څو**

Ex: I bought <u>several</u> story books. مثال: ما د کيسو څو کتابونه واخېستل.

Ex: I has **<u>many</u>** friends. مثال: زه ډېر ملگري لرم.

4. Demonstrative Adjectives اشاري صفتونه

Demonstrative adjectives are those which are used before nouns and point out to a person, place, or thing.

اشاري صفتونه هغه دي چې له اسم څخه مخکي استعمالېږي او يو شخص، مکان اويا شي ته اشاره کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Demonstrative Adjectives are consist in: اشاري صفتونه عبارت دي له			
This	دغه	That	هغه
These	دغه «جمع»	Those	هغه «جمع»
Such	داسي، دارنگه	The same	عين شي

Ex: **This** class is small. مثال: **دغه** ټولگی کوچنی دی.

Ex: **Those** books are mine. مثال: **هغه** کتابونه زما دی.

❖ Demonstrative Adjectives are of two kinds:

اشاري صفتونه په دوه ډوله دي:

1) Definite Demonstrative Adjectives معين اشاري صفتونه

Like: This, These, The etc…

لکه: (دغه)This, (هغه)That, («دغه«جمع)These, The او داسي نور…

2) Indefinite Demonstrative Adjectives نامعين اشاري صفتونه

Like: A, An, That, Those etc…

لکه: (يو) A, (يو)An, (هغه) That, («هغه«جمع)Those اوداسي نور…

5. Possessive Adjectives ملکي صفتونه

Possessive adjectives are those which are used before noun and show possession and ownership.

ملکي صفتونه هغه دي چې له اسم څخه مخکي استعمالېږي او ملکيت او مالکيت ښکاره کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Possessive Adjectives are consist in: ملکي صفـتونه عبارت دي له			
My	زما	**Your**	د تاسي، ستاسي
Our	زموږ	**Their**	د هغـوي (د دوئ)
His	د هغه (مذکر)	**Her**	د هغې
Its	د هغه (بېجان)		

Ex: This is **his** car. مثال: دغه د هغه موټر دی.

Ex: That is **our** class. مثال: هغه زموږ ټولګی دی.

Ex: Muzamil is **my** brother. مثال: مزمل زما ورور دی.

6. Interrogative Adjectives پوښتـونیز(استفـهامي) صفـتونه

Interrogative adjectives are used before nouns and ask a question.

پوښتـنـیـز صفتونه له اسم څخه مخکي استعمالېږي او سوال پوښتي.

Interrogative Adjectives are consist in: پوښتنیز صفـتونه عبارت دي له			
What	څه، څه شي	**Which**	کوم، کوم شي
Whose	د چا	**Who**	څوک

Ex: **Which** class are you in? مثال: تاسي په کوم ټولګی کې یاست؟

Ex: **What** is your favorite meal? مثال: د تاسي د خوښي غذا څه شي ده؟

Ex: **Who** is your close friend? مثال: د تاسي نږدې ملګري څوک دی؟

Ex: **Whose** picture is this? مثال: دغه تصویر د چا دی؟

نوټ: د Whose, Who, What او Which تعـریفونه د پوښتنېـزو ضمیرونو په بحث شوي دي.

7. Proper Adjectives خـاص صـفـتونه

Proper adjectives are those which are derived or teken from a proper noun .

خاص صفتونه هغه دي چې له خاص اسم څخه مشتق یا اخیستل شوي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: Afghanistan, Pakistan, Kandahar, U. E. A etc…

مثال: افغانستان، پاکستان، کندهار، امارات متحده عربي او داسي نور…

❖ The forming of proper adjectives د خاص صفتونو تـشکېل

1) Adding (ish): Englind – English , Turkey – Turkish …..etc.

2) Adding (n): America – American, India – Indian …… etc.

3) Adding (ese): China – Chinese, Japan – Japanese ….. etc.

4) Adding (ic) : Islam – Islamic , Arabia – Arabic ……..etc.

5) Irregular forming : Greece – Greek, Egypt – Egyptian …etc.

8. Distributive Adjectives تـوزيعـي صـفـتونه

Distributive adjectives are used before nouns and indicate each person of a number or group.

توزيعي صفـتونه له اسمونو څخه مخکي استعـمالېږي او د يو گروپ يا ډلـې په هـر شخـص باندي دلالت کوي. (د يو گروپ په فرد فرد باندي دلالت کوي).

Some Distributive Adjectives ځيني توزيعـي صفتونه			
Each	هر، هريو	Every	هـر، هـريو
Either	دواړه	Neither	هيڅ، هيڅ يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

Note: نـوټ

1) Each : is used for small groups and when the number is limited and definite.

Eaich: د کوچني ګروپونو لپاره استعمالېږي هغه وخت چې تعداد يې محدود او معين وي.

Ex: **<u>Each</u>** man had a chance. مثال: هر سړی يو چانس درلود.

2) Every : is used for large groups and when the number is not limited.

Every: د غټو ګروپونو لپاره استعمالېږي هغه وخت چې تعداد يې نا محدود وي.

Ex: I have studied **<u>every</u>** book in this library.

مثال: ها په دغه کتابتون کې **<u>هر</u>** کتاب مطالعه کړي دی.

3) Either: shows the choice between two persons or things in positive sentence.

Either: په مثبته جمله کې د دوو اشخاصو يا شيانو ترمنځ انتخاب ښيي.

Ex: I can read **either** book. مثال: زه کولاي شم **دواړه** کتابه ولولـم.

4) Neither : is used for two persons or things in the negative sentences and agrees with singular verb.

Neither: په منفي جملو کې د دوو اشخاصو يا شيانو لپاره استعمالېږي او له مفرد فعل سره مطابقت کوي.

Ex: **<u>Neither</u>** book is mine. مثال: **هيڅ يو** کتاب زما ندی.

Ex: **<u>Neither</u>** student is lazy. مثال: **هيڅ يو** شاګرد تـنبل ندی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Comparison of Adjectives

د صفتونو مقایسه

The usual way for comprison of adjectives is using the positive comparative and superlative degree.

د صفتونو د مقایسې لپاره معمولي طریقه د مطلقې درجې، تفضیلي درجې او عالي درجې له استعمال څخه عبارت دی.

1) Positive degree مطلقه (ساده) درجه

The positive degree of an adjective is the simple form of an adjec- tive, it is used when no comparison is meant.

د صفت مطلقه درجه د صفت له ساده شکل څخه عبارت ده ،"دغه" درجه هغه وخت استعمالېږي چې هیڅ مقایسه په نظر کې نه وي نیول شوې.

Ex: Nice, Clever, small, tall etc…

مثال: ښکلی، ځېرک، کوچني، اوږد یا جګ او داسي نور…

Ex: Hilmand has very **nice** views. مثال: هلمند ډېري **ښکلي** منظرې لري.

Ex: Rafi is a **clever** student. مثال: رفیع یو **ځېرک** زده کوونکی دی.

Note:نوټ

When the positive degree is used for comparison of two person or things it is usually placed between (as…………… as); this form is called comparison of equality.

کله چې مطلقه درجه د دوو اشخاصو یا شیانو مقایسې لپاره استعمالېږي معمولاً (as ……….as) ځاي نیسي ؛ دغه شکل د تساوي مقایسې په نوم یادېږي.

Ex: Moheeb is **as** tall **as** his brother. مثال: محیب د خپل ورور په څېر جګ دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Note: But in the negative form the first (as) is changed to (so).

نوټ: مگر په منفي شکل کې لومړی(as) په (so) باندي بدلېږي.

Ex: Shafiqa is not **so** pretty **as** her sister.

مثال: شفيقه د خپلې خور په څېر ښکلې نده.

2) Comparative degree تفضيلي درجه

The comparative degree of an adjective indicates the higher degree of quality than positive, it is used when we compare two persons, places or things .

د صفت تفضيلي درجه نسبت مطلقي درجې ته په عالي تره کيفيت دلالت کوي، "دغه" درجه هغه وخت استعمالېږي چې زموږ دوه اشخاصه، مکانونه اويا شيان سره مقايسه کوو.

Ex: Nicer, Cleverer, Smaller, Taller etc…

مثال: ښايسته تر، لايقتر، کوچنی تر، اوږد تر او داسي نور…

Ex: Jamil is **cleverer** than Naqib.

مثال: جميل له نقيب څخه **لايقتر** دی.

Note: نوټ

The preposition (than) is usually used in the comparative degree to introduce the second part of comparison.

د (than) اضافي توری په تفضيلي درجه کې استعمالېږي ترڅو د مقايسې دوهمه برخه معرفي کړي.

Ex: Kabul is nicer **than** Ghazni.

مثال: کابل **نسبت** غزنی ته ډېر ښکلی دی.

Note: نوټ

Another way for comparison is using (less, more, most, like, alike etc).

د مقايسي يوه بله لاره د (less, more, most, like, alike او داسي نورو) استعمال دی.

Ex: Ahmad is **less** strong than Rahim.

مثال: احمد له رحيم څخه کمزوري دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Note: نـوټ

Sometimes in the comparative degree, we do not actually name the second part of comparison.

ځينې وخت په تفضيلي درجه کې، موږ د مقايسې په دوهمه برخه عملاً نوم نه ذکر کوو.

Ex: Physics is more difficult than any other subject.

مثال: فزيک له بل هـر مضمون څخه ډېـر مـشکل دی.

Ex: Wahid is taller than any other boy.

مثال: وحيد له بل هر هلک څخه لوړ تر دی.

Note:نـوټ

Sometimes the qualities of two persons are clear, we use article (the) before comparative degree.

ځينـي وخـت د دوو اشخـاصـو مقـايسه واضح وي، مـوږ د تفضيلي درجـې مخکـې د (The) د تعريف توری استعمالوو.

Ex: Najeeb is **<u>the</u>** cleverer of **<u>the</u>** two brothers.

مثال: نجيب له دواړو ورونو څخه لايـقـتر دی.

3) Superlative degree عـالـي درجـه

The superlative degree of an adjective denotes the highest degree of quality, It is used when more than two persons or things are compared.

د صفت عالي درجه د کيـفيـت په عالي ترينه درجه دلالت کوي، دغه "مقايسوي درجه" هغه وخت استعماليږي چې له دوو څخه زيات اشخاص اويا شيان سره مقايسه کېـږي.

Ex: Nicest, Cleverest, Smallest etc...

مثال: ښايسته ترين، لايـقـترين، کوچني ترين اوداسي نور...

Ex: Bilal is the **<u>cleverest</u>** student in the class.

مثال: بلال په ټولگي کې لايـقـتريـن زده کوونکی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Note: نوټ

Article (the) is usually used before the superlative degree of an adjective.

د (the) تعریف توري معمولاً د صفت له عالي درجي څخه مخکي استعمالېږی.

➢ **Foramtion of comparative and Superlative degrees:**

د تفضیلي او عالي درجو د تشکیلېدو طریقه:

The usual way to form the comparative and superlative degree adding (er, est, more, most) with the positive degree.

د تفضیلي او عالي درجو د تشکیلېدو معمولي طریقه د (er, est, more, most) زیاتول دي له مطلقي(ساده) درجې سره.

Ex: Small – **Smaller** – **Smallest.**

مثال: کوچنی – کوچنی تر – کوچنی ترین.

Rules: قاعدې

1) One syllable adjectives take (er) in the comperative and (est) in the superlative forms.

یو هجایي صفت په تفضیلي شکل کي (er) او په عالي شکل کي (est) اختیاروي.

Positive degree **مطلقه(ساده) درجه**	**Comparative degree** **تفضیلي درجه**	**Superlative degree** **عالي درجه**
Short لنډ	Short<u>er</u> لنډ تر	Short<u>est</u> لنډ ترین
Tall لوړ	Tall<u>er</u> لوړ تر	Tall<u>est</u> لوړ ترین
Thick پنډ	Thick<u>er</u> پنډ تر	Thick<u>est</u> پنډ ترین
Sad پرېشان	Sad<u>er</u> پرېشان تر	Sad<u>est</u> پرېشان ترین

(c) ketabton.com: The Digital Library

Note: نوټ

When adjectives end in (e) only take (r) in the comparative and (st) in the superlative forms .

کله چې صفتونه په (e) ختم شي په تفضيلي شکل يوازي (r) او په عالي شکل کې (st) اختياروي

Positive degree **مطلقه(ساده) درجه**	**Comparative degree** **تفضيلي درجه**	**Superlative degree** **عالي درجه**
Fine نرم	Fine<u>r</u> نرم تر	Fine**<u>st</u>** نرم ترين
Brave زړه ور	Brave<u>r</u> زړه ور تر	Brave**<u>st</u>** زړه ور ترين
Wise معقول	Wise<u>r</u> معقول تر	Wise**<u>st</u>** معقول ترين

2) Two syllable adjectives ending in (er, ow, le, y) take (er) in the comparative and (est) in the superlative forms.

دوه هجايي صفتونه چې په (er, ow, le, y) ختم شوي وي په تفضيلي شکل کې (er) په عالي شکل کې (est) اختياروي.

Positive degree **مطلقه(ساده) درجه**	**Comparative degree** **تفضيلي درجه**	**Superlative degree** **عالي درجه**
Clever لايق	Clever<u>er</u> لايقتر	Clever**<u>est</u>** لايقترين
Happy خوشحال	Happi<u>er</u> خوشحال تر	Happi**<u>est</u>** خوشحال ترين
Noble شريف	Nobl<u>er</u> شريف تر	Nobl**<u>est</u>** شريف ترين

3) More than two syllable adjectives always form their comparative and superlative by taking (more) and (most) before the positive degree.

له دوو څخه زيات هجايي صفتونه پخپلو تفضيلي او عالي درجو کې د (more) او(most) په زياتولو سره د ساده شکل څخه مخکې تشکيلېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Positive degree **مطلقه(ساده) درجه**	**Comparative degree** **تـفـضيلي درجـه**	**Superlative degree** **عـالـي درجـه**
Intelligent هوښيار	More intelligent هوښيار تر	Most intelligent هوښيار ترين
Beutiful ښايسته	More beutiful ښايسته تر	Most beutiful ښايسته ترين

Note: نـوټ

(Most + Simple form of adjective) without article (the) means very much.

Most د صفت له ساده شکل سره د (the) تعريف توري څخه پرته د ډېـر مانا ورکوي.

Ex: Noor Aamad is **most** intelligent boy. مثال: نوراحمد **ډېـر** هوښيار هلک دی.

Memory: يادابنت

The other ways for comparison of adjectives in English language is using (Like, a lik) and (less, least).

د صفتونو د مقايسې بله طريقه په انگليسی ژبه کې د (a like, like) او (least, less) استعمالوه نه ده.

Ex: Hayat runs **like** deer. مثال: حيات د هوسۍ په څېر منډې وهي.

Ex: Ahmad is **less** talented than Saleem. مثال: احمد له سليم څخه ډېر کم استعداده دی.

Note: Some of the adectives are compared irregularly.

نـوټ: ځيني صفـتونه په بې قاعـده ډول مقايسه کېـږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Positive degree مطلقه(ساده) درجه		Comparative degree تـفـضيلي درجـه		Superlative degree عـالـي درجـه	
Good	**ښه**	Better	ښه تر، بهتر	Best	ښه ترين، بهترين
Bad	**بـد**	Worse	بـد تر	Worst	بـد ترين
Little	**كـم**	Less	كـمتر	Leas	كمترين
Much	**زيات**	More	زيات تر	Most	زيات ترين
Far	**ليري**	Farther / Furthe	ليري تر	Farthest / Furthest	ليري ترين
Old	**بوډا**	Older / elder	بوډا تر	Oldest / eldest	بوډا ترين

نـوټ: (Farther) يوازې د فاصلـې لپاره استعـمالېـږي مگـر (Further) د ډېـرو ځايـونو لپاره استعماليږي.

نوټ: (Older) ډېـر استعـمال لري مگـر (elder) محدود تر استعـمال لري او معمـولاً د كورنـۍ د لوی غړو لپاره استعمالېـږی او همدارنگه (elder) د (than) اضافي توري سره نه استعماليږي.

Adverbs قـيـدونـه

Adverb is a word which is used to add something to the meaning of a verb, an adjective or another adverb.

قيد هغه كلمه ده چې د فعـل، صفت اويا بل قيد په مانا يو شی اضافه كوي.

Or: Adverb is a word which modifies the meaning of a verb , an adjective or another adverb.

اويا: قيد هغه كلمه ده چې د فعـل، صفت اويا بل قـيـد مانا معينوي (بهتره كوي).

Ex: Ahmad runs **fast**. (verb). — مثال: احمد **تـېز** ځغلي. (فعل).

Ex:He spoke **quite correctly**. (adverb). — مثال: هغه **كاملاً په صحيح ډول** خبري وكړي.(قيد).

Ex: The Afghans are **very** hospitable.(adjective). — مثال: افغانان **ډېـر** مېلمه پال دي. (صفت).

(c) ketabton.com: The Digital Library

Kinds of Adverbs

د قـیـد ډولـونـه

Adverbs are mainaly divided into three parts:

قیدونه اساساً په درې برخـو وېـشل شـوي دي:

1. **Simple adverbs** ساده قـیـدونه
2. **Interrogative adverbs** پوښتـنـیز(استفهامي) قیدونه
3. **Relative adverbs** ربـطـي قـیدونه

1. Simple Adverbs ساده قـیدونه

Simple adverbs are extensively used in the daily activities.

ساده قیدونه په زیاته توګه په ورځني فعالیتونو کې استعمالېږي.

The simple adverbs are devided into eight parts:

ساده قـیدونه پـه اتـو بـرخـو وېـشـل شــوي دي:

1) Adverbs of manner: د حالت یا څرنګوالي قیدونه

These adverbs show how an action is done.

دغه قیدونه ښیي چې یو عمل څنګه سرته رسېږي.

Some adverbs of manner د څرنګوالي ځیني قیدونه			
Fast	تـېـز	Hard	سخت
Slowly	آهـستـه	Bravely	په زړه وره توګه
Clearly	واضحاً، په واضح ډول	Probably	احتمالاً، په احتمالي ډول

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: Asad speaks **slowly**. مثال: آسد **آهسته** خبري کوي.

Ex: Ajmal lived **happily**. مثال: اجمل **په خوشحاله ډول** ژوند تېروي.

Note: نوټ

Adverbs of manner only modify verbs and are normally used after the verbs, but they can have end position.

د ځرنګوالي قیدونه یوازي فعلونه معینوي او عموماً له فعلونو څخه وروسته استعمالېږي، مګر کېدای شي په اخېر کې "هم" کېدای شي موقعیت اختیار کړي.

Ex: Asif speaks politely. مثال: آصف مادبانه خبري کوي.

Ex: The doctor examined the patient carefully. مثال: ډاکتر په دقت سره ناروغ معاینه کړ.

2) Adverbs of time: د وخت قیدونه

These adverbs show when an action happened.

دغه قیدونه ښيي چې یو عمل څه وخت واقع شوي ده.

Like: Now, yesterday, tomorrow etc....

لکه: اوس، تېره ورځ، سبا او داسي نور...

Ex: We will come here **tomorrow**. مثال: موږ به **سبا** دلته راشو.

➢ **Adverbs of time are devided into two parts:**

د وخت قیدونه په دوو برخو وېشل شوي دي:

A. Definite adverbs of time د وخت معین قیدونه

These adverbs show exact time. دغه قیدونه معین وخت ښیي.

Ex: I wrote a letter **at five o'clock last night**.

مثال: ما **تېره شپه په پنځه بجې** یوه رساله ولیکله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

B. Indefinite adverbs of time د وخت نامعين قيدونه

These adverbs show inexact time. دغه قيدونه نامعين وخت ښيي.

Like: Already, ago, early etc… لکه: مخکي، پخوا، وختي او داسي نور…

Ex: I see him **<u>many times</u>**. مثال: زه هغه **ډېر ځلي** وينم.

3) Adverbs of place: د مکان قيدونه

These show where an action happened.

دغه قيدونه ښيي چې يو عمل چېري واقع شوی دی.

Like: Here, there, up, down, inside, outside etc…

لکه: دلته، هلته، پورته، کښته، په داخل کې، دباندي او داسي نور…

Ex: Jamal came **<u>here</u>** yesterday. مثال: جمال تېره ورځ **دلته** راغي.

4) Adverbs of reason: د علت يا نـتېجي قيدونه

These adverbs show why an action happened.

دغه قيدونه ښيي چې ولي يو عمل واقع شوی دی.

Like: So, Therefore, Because etc… **لکه:** نو، د دې لپاره، ځکه او داسی نور…

Ex: Sadiq succeeded in the exam **<u>because</u>** he studied hard.

مثال: صادق په امتحان کي کامياب شو **ځکه** هغه پراخه مطالعه وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

5) Adverbs of Affirmation and negation: د تاید او انکار قیدونه

These adverbs show agreement or disagreement with speaker.

دغه قیدونه له ویونکي سره موافقیت او یا مخالفت ښیي.

Like: No (نه), Of course (البته), May be (ممکن), Sure (یقیناً), Yes (هو) ,Surely (بېشکه), Probably (ګوندی) etc...

Ex: Can you speak French? **Yes** I can.

مثال: آیا ته په فرانسوي خبري کولای شي؟ **هو** زه يي کولای شم.

Ex: Do you know him? **<u>No</u>**, I do not.

مثال: آيا ته هغه پېژني؟ **<u>نه</u>**، نه يې پېژنم.

6) Emphatic adverbs. تأکیدي قیدونه

These adverbs show emphasis on an action.

دغه قیدونه د یو عمل په "سرته رسولو" تاکید ښیي.

Like: Just (فقط), Even (حتی، هم), Too (هم) etc...

Ex: He **even** smokes cigarette now.

مثال: هغه **حتا** اوس هم سګرېټ څکوي.

7) Nameral Adverbs عددي قیدونه

Adverbs of number are used to show how often an action happen- ed.

عددي قیدونه د یو عمل "سرته رسول" ښیي چې څو ځله واقع شوی دی.

Like: Once, Twice, Three times etc...

لکه : یو ځلي، دوه ځلي، درې ځلي او داسي نور...

Ex: I have seen Kandahar **<u>twice</u>**.

مثال: ما دوه ځلي کندهار لېدلی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- **Numeral adverbs are divided into two parts:**

عـددي قيدونه په دوه برخو وېشل شوي دي:

a) Definit numeral adverbs: معين عددي قيدونه

These adverbs show exact number. دغه قيدونه معين تعداد ښيي.

Like: Once (يو ځلي), Twice (دوه ځلي), Firistly (اولاً), Secondly (دوهـم وار) etc…

Ex: He tried **twice**. مثال: هغه دوه ځلی کوښـښ وکړ.

Ex: I have gone to Mazar **once**. مثال: زه يو ځل مزار ته تللی يم.

b) Indefinite numeral adverbs: نامعين عددي قيدونه

These adverbs show inexact number. دغه قيدونه نامعين تعداد ښيي.

Like : Sometimes (ځـيـنې وخـتـونـه), Often (اکثراً وخت), Usually (معـمولاً) , Always (همېشه), Several times (څو ځلي), Seldom(کله کله), Rarely(کله کله) etc…

Ex: Ghulam Riza **often** goes to Kandahar. مثال: غلام رضاء **اکثره وخت** کندهار ته ځي.

8) Adverbs of Degree and Quantity: د درجې او مقدار قيدونه

These adverbs show in what degree an action is done.

دغه قيدونه ښيي چې يو عمل په کومه درجه سرته رسېږي.

Like: Very (ډېر), Quite (کاملاً), Too (زيات), Enough (کافي), Much (ډېر) etc…

Ex: Ghulam Riza runs **very** fast. مثال: غلام رضا **ډېر** تېز ځغلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

2. Interrogative Adverbs: پوښتـنیز (استـفـهامـي) قـیدونه

The interrogative adverbs are used to ask question.

پوښتنیز قیدونه د سوال د تپوسني لپاره استعمالېږي.

Interrogative Adverbs پوښتـنیز قیدونه			
Why	ولې	Where	چېرې، چېرته
When	کله، څه وخت	How long	څومره وخت
How often	اکثراً څومره		

Ex: **Where** are you living? — مثال: تاسې چېرې ژوند کوئ؟

Ex: **How often** does he play chess? — مثال: هغه اکثراً څومره د سطرنج لوبه کوي؟

Ex: **How long** will you continue this class? — مثال: تاسې به څومره وخت دغه ټولګی ته ادامه ورکړئ؟

3. Relative Adverbs ربـطـي قـیدونه

The relative adverbs are used to join two sentences.

ربطي قیدونه د دوو جملو د نښلولو لپاره استعمالېږي.

Relative Adverbs ربطي قیدونه			
Why	ولې	Where	چېرې، چېرته
When	کله، څه وخت	How	څومره
How often	اکثره څومره	If	که چېرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

Formation of Adverbs

د قیدونو جوړونه

Most of the advebs are formed by (ly) at the end of adjectives.

ډیر قیدونه د صفت په اخېر کې د (ly) په واسطه جوړېږي.

Like: Perfect – Perfect**ly** (کامل ــ کاملاً), Quick – Quick**ly** (تېزــ په تېزي سره)

Rules: قاعدې

1) Adjectives ending in (y) change (y) into (I) and add (ly).

هغه صفتونه چې په (y) ختم شوي وي (y) په (I) بدلېږي او(ly)علاوه کېږي.

Ex: Happy – **Happily.** — مثال: خوشحال ــ په خوشحالي سره.

Ex: Heavy – **Heavily.** — مثال: سخت ــ په سختی سره.

2) Adjectives ending in (ible) and (able) drop (e) and add (y).

هغه صفتونه چې په (ible) او (able) ختم وي (e) له منځه ځي او (y) علاوه کېږي.

Ex: Capable – **Capably.** — مثال: وړ ــ په وړ توب سره.

Ex: Possible – **Possibly.** — مثال: ممکن ــ احتمالاً.

3) Adjectives ending in (e) take (ly) without any change.

هغه صفتونه چې په (e) ختم وي بې له کوم تغیر څخه (ly) اختیاروي.

Ex: Polite – **Poliely.** — مثال: مادب ــ مادبانه.

Ex: Mere – **Merely.** — مثال: صرف ــ صرفاً.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Exceptions: استـثـناوي

Like: Due – Duly. (نتېجه ـ په نتېجه کې), Whole – Wholly. (کامل ـ کاملاً)

True – Truly. (حقيقت ـ حقـيقتاً)

4) Adjectives ending in a single (l) take (ly) but adjectives ending in (ll) take only (y).

هغه صفتونه چې په (l) ختم وي (ly) اختياروي مگـر هغه صفـتونه چې په (ll) ختم وی يوازي (y) اختياروي.

Ex: Careful – Carful<u>ly</u>. مثال: دقت ـــ په دقت ســره.

Ex: Dull – Dull<u>y</u>. مثال: خسته ـ په خستگی سره.

Note: نـوټ

Some adjectives and adverbs have the same form. ځينې صفتونه او قيدونه عين شکل لري.

Like: Early (وختي، په وخت سره), Deep (ژور، په ژوروالي سره), Fast (تېز، په تېزي سره)

Low (کښته، په کښته والي سره), Far (لري، په لري والي سره), High (لوړ، په لوړوالي سره)Hard (سخت، په سختی سره) etc…

Ex: Corolla is a **<u>fast</u>** car.(adjective). مثال: کورولا يو **تېز** موټر دی. (صفت).

Ex: Asad runs **<u>fast</u>**. (adverb). مثال: آسد **په تېزي سره** ځغلي. (قـيد).

5) Some adjectives are combined with (a) , (be) and (to) and form adverb.

ځيني صفتونه د (a) ، (be) او (to) په مختاړي سره ترکيـبېږي.

Ex: Broad – <u>A</u>broad مثال: پلن ـ په پلنوالي سره .

Ex: Live – <u>A</u>live. مثال: ژوندي ـ په ژوندي توب سره.

Ex: Head – <u>A</u>head. مثال: ابتداء ـ په ابتداء سره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Comparision of Adverbs

د قیدونو مقایسه

Many of the adverbs are compared as adjectives and have three degrees of comparison.

ډېر قیدونه عیناً د صفتونو په څېر مقایسه کېږي او د مقایسې درې درجې لري.

1) One syllable adverbs form their comparative by adding (er) and the superlative by (est).

یو هجایي قیدونه پخپل تفضیلي شکل کې د (er) او په عالي "شکل" کې د (est) په اضافه کولو تشکیلیږي.

Positive degree **(ساده) درجه**	**Comparative degree** **تفضیلي درجه**	**Superlative degree** **عالي درجه**
Fast په تېزي سره	Faster په ډېر تېزي سره	Fast<u>est</u> په ډېر زیات تېزي سره
Hard په سختی سره	Harder په ډېر سختی سره	Hard<u>est</u> په ډېر زیات سختی سره
Soon ژر	Sooner ډېر ژر	Soon<u>est</u> ډېر زیات ژر

2) Two or more than two syllable adverbs take (more) in the comparative and (most) in the superlative forms.

دوه یا له دوو څخه زیات هجاء "لرونکي" قیدونه په تفضیلي شکل کې (more) او په عالي شکل کې (most) اختیاروي.

Positive degree **ساده درجه**	**Comparative degree** **تفضیلي درجه**	**Superlative degree** **عالي درجه**
Quickly په چابکي سره	<u>More</u> quickly په ډېر چابکي سره	<u>Most</u> quickly په ډېر زیات چابکي سره
Bavely په زړه ورتوب سره	<u>More</u> bravely په ډېر زړه ورتوب سره	<u>Most</u> bravel په ډېر زیات زړه ورتو ب سر

3) Some of the adverbs are formed irregularly.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځیني قیدونه په بي قاعده ډول تشکیلېږي.

Positive degree **ساده درجه**		Comparative degree **تفضیلي درجه**		Superlative degree **عالي درجه**	
Well	په ښه والي سره	Better	په ډېر ښه والي سره	Best	په ډېر زیات ښه والي سره
Little	په لیږوالي سره	Less	په ډېر لیږوالي سره	Least	په ډېر زیات لیږوال ي سره

➢ **The correct uses of some adverbs:** **د ځیني قیدونو دقیق استعمالات**

1. "Good": ښـه

"Good" is an adjective which shows condition and modifies nouns.

"Good" هغه صفت ده چې د کیفیت یا حالت او د اسمونو ستاینه بیانوي.

Ex: Ahsan is a **good** student. مثال: احسان یو ښه زده کوونکي دی.

2. "Well": ښـه

"Well" is an adverb which expresses good health and modifies verbs.

"Well" هغه قیده دی چې ښه صحت او د فعلونو ستاینه بیانوي.

Ex: Ahmad always feels well. مثال: احمد هر وخت ښه احساس کوي.

3. "Enough": کـافـي، بـس

"Enough" is an adverb which is used after adjective or adverb, and is sometimes as adjective, is used before nouns.

"Enough" هغه قید دی چې له صفت یا قید څخه وروسته استعمالېږي، او ځیني وخت د
صفت په حیث له اسمونو څخه مخکي استعمالېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: I have **enough** time to stay here. مثال: زه دلته د پاتې کېدو لپاره کافي وخت لرم.

4. "Very": ډېر

"Very" is an adverb which is used before adjectives and other adverbs to show degree.

"Very" هغه قید دی چې له صفتونو او نورو قیدونو څخه مخکې استعمالېږي او درجه ښیي.

Ex: This hous is **very** large. مثال: دغه کور ډېر غټ دی.

5. "Much": ډېر، زیات

"Much" is both adverb and adjective which shows amount or quantity , it can be also used before comparative degree.

"Much" هم قید دی هم صفت چې مقدار او اندازه بیانوي، او همدارنګه کېدای شي له تفضیلي څخه مخکې استعمال شي.

Ex: This hous is **much** large than that hous.

مثال: دغه کور له هغه کورڅخه ډېر لوی دی.

6. "Still": لا تراوسه، تراوسه

"Still" is used for a period of time that continued from the past to present, and it is used in declarative (affirmative, negative and question) sentences.

"Still" د وخت د دوران لپاره پکار وړل کېږي چې له ماضي څخه تراوسه ادامه لری،او دغه "قید" په خبري (مثبت، منفي او سوالي) جملو کې استعمالېږي.

Ex: Are you **still** working now? مثال: آیا ته **تراوسه** پورې په کار مصروف یې؟

Ex: It is **still** raining. مثال: **تر اوسه** پورې باران ورېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

7. "Yet": لاتـراوسـه، تـراوسـه

"Yet" is used to show duration from present to future. It is used in question and negative statement sentences.

"Yet"د جريان لپاره له حال څخه تر راتلوونكي پوري استعمالېږي. دغه قيد په سواليه او منفي بيانيه جملو كې استعمالېـږي.

Ex: Abdul Hadi has not **yet** completed the work.

مثال: عبدالهادي **تراوسه** كار نده تكميل كړي.

Ex: Is the lunch ready **yet** ?

مثال: آيا **تر اوسه** د غرمې ډوډۍ اماده ده ؟

8. "Already": مـخـكـې، پـخـوا

"Already" is used to say that something is in the present or past but not the future.

"Already" د يو شي د موجوديت لپاره په حال يا ماضي كي استعمالېـږي مگـر په راتلوونكي كې نه استعماليږي.

Ex: I have **__already__** gone to Pakistan.

مثال: زه **پخوا** پاكستان ته تللى يـم.

9. "Either": هـدارنگـه، هـم

"Either" means (too or also) it is used in negative sentences the adverbs like (as well), (also), (too) are change to (either).

"Either" د (هم، همدارنگه) مانا وركوي په منفي جملو كې قيدونه لكه (as well)،
(also), (too) په (either) باندي بدلېـږي.

Ex: He is not a teacher **either.**

مثال: هغه **هـم** مـعـلـم ندی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

10. "Too": هـم، هـمدارنگه

"Too" is used at the end of the sentences. "Too" د جملو په اخير کې استعمالېږی.

Ex: He will fail in exam **too**. مثال: هغه به **هـم** په امتحان کې ناکام شي.

11. "Also": هـم، هـمـدارنگه

"Also" is usually used at the middle and at the end of the sentences.

"Also" معمولاً د جملو په منځ او اخير کې استعمالېږي.

Ex: Sabir is a doctor **also**. مثال: صابر **هـم** یو ډاکتر دی.

Ex: Sabir is **also** a doctor. مثال: صابر **هـم** یو ډاکتر دی.

12. "Fairly": نسبتاً، په مناسبه توګه، په متوسط ډول

"Fairly" is used to express a positive meaning.

"Fairly" د مثبت مفهوم د بیانولو لپاره استعمالېږي.

Ex: This water is **fairly** hot. مثال: دغه اوبه **نسبتاً** ګرمي دي.

13. "Rather": له حده زیات ، نسبتاً ، تر یوه اندازه

"Rather" is used to express a negative idea and discofort.

"Rather" د منفي مفکورې او نا ارامتیا لپاره استعمالېږي.

Ex: This water is **rather** hot. مثال: دغه اوبه له حده زیاتي ګرمي دي.

14. "Only": فـقـط، یـوازې

"Only" is used before the words and it modifies.

"Only" له کلمو څخه مخکې استعمالېږي او هغه معینوي.

Ex: He **only** fixed the car. مثال: هغه **فقط** موټر ترمیم کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Future perfect tense

راتلوونکې کامله زمانه

Helping verbs of F. P tense	د راتلونکې کاملې زمانې کومکي فعلونه
Will have / Shall have	Will have / Shall have

Structure: ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	**Sub + Will /Shall + Have + V_3 + Comp.** **Ex: I will have finished the work.** **مثال: ما به کار ختم کړی وي.**
Question form سواليه شکل	**Will /Shall + Sub + Have + V_3 + Comp?** Ex: Will I have finished the work? مثال: آيا ما به کار ختم کړی وي؟
Negative form منفي شکل	**Sub + Will /Shall + Not + Have + V_3 + Comp .** Ex: I will not have finished the work. مثال: ما به کار ختم کړی نه وي.
Negative interrogative Form منفي سواليه شکل	**Will /Shall +Sub + Not + Have + V_3 + Comp -?** Ex: Will I not have finished the work? مثال: آيا ما به کار ختم کړي نه وي؟ **Won't/Shan't + Sub + Have + V_3 + Comp -?** Ex: Won't I have finished the work? مثال: آيا ما به کار ختم کړي نه وي؟

1) **Usage:** Future prefect tense is used to show an action which will have been completed before some specified time or before another action in the future.

۱) استعمال: راتلوونکې کامله زمانه د هغه عمل د بيانولو لپاره استعمالېږي چې په راتلوونکي کې به له معين وخت څخه مخکي اويا له بل عمل څخه مخکي تکميل شي.

Ex: They will have eaten food before we arrive home.

مثال: زموږ له را رسېدو څخه مخکي به دوی ډوډۍ خوړلې وي.

Ex: I will have prepared every thing when you arrive home.

مثال: تر هغه وخت چې تاسي بيرته کور ته راګرځي ما به ټول شيان چمتو کړي وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

2) **Usage:** Future perfect tense is used to show an action that will be completed at some unspecified time in the future.

۱) **استعمال:** راتلوونکې کامله زمانه د هغه عمل د بیان لپاره استعمالېږي چې په راتلوونکې کې به په یو نا معین وخت کې تکمیل شوي وي.

Ex: We will have completed the homework 7:00 in the morning.

مثال: موږ به تر ۷:۰۰ بجو پوري کورنی کار ختم کړي وي.

Ex: Ahmad will have started the work by next April. مثال: احمد به تر راتلوونکي آپریل پوري کار ختم کړي وي.

Future perfect continuous tense
راتلونکې کامله جاري زمانه

Helping verbs of F. P tense	د حال کاملي زمان کومکي فعلونه
Will have been / Shall have been	Will have been / Shall have been

Structure: ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	**Sub + Will /Shall + Have + been + V-ing + Comp.** **Ex: Ali will have been playing chess.** **مثال: علي به د سطرنج په لوبه بوخت وي.**
Question form سواليه شکل	**Will /Shall + Sub + Have + been + V-ing + Comp?** Ex: Will Ali have been playing chess? مثال: آیا علي به د سطرنج په لوبه بوخت وي؟
Negative form منفي شکل	**Sub + Will /Shall + Not + Have + been + V-ing + Comp.** Ex: Ali will not have been playing chess. مثال: علي به د سطرنج په لوبه بوخت نه وي.
Negative interrogative Form منفي سواليه شکل	**Will/Shall + Sub + Not + Have + been + V-ing+Comp -?** Ex: Will Ali not have been playing chess? مثال: آیا علي به د سطرنج په لوبه بوخت نه وي؟ **Won't/Shan't + Sub + Have + been + V-ing + Comp -?** Ex: Won't Ali have been playing chess? مثال: آیا علي به د سطرنج په لوبه بوخت نه وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

1) **Usage:** The future perfect continuous tense is used to show the dura-tion of an action which will be continuing before some specified time or before another action in the future.

۱) **استعمال:** راتلوونکې کامله جاري زمانه د هغه عمل د جريان د ښودلو لپاره استعمالېږي چې په راتلوونکي کې به له معين وخت څخه مخکي اويا له بل عمل څخه مخکي د دوام په حالت کې وي.

Diagram:

Ex: They will have been reading since night.

مثال: هغوی به له شپې راپدې خوا په لوستلو مشغول وي.

Ex: I will have been sleeping for two hours by the time he gets home.

مثال: ځو چې هغه کور ته راځي ما به د دوو ساعتو لپاره خوب کړی وي.

Ex: You will have been playing volleyball with us for two hours tomorrow.

مثال: تاسي به سبا له موږ سره د دوو ساعتو لپاره د واليبال په لوبه مشغول ياست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Clause

قضيه، شرط، فرض

A group of words which has subject and predicate and forms part of a sentence is called clause.

هغه گروپ د کلمو چې د مبتدا او خبر لرونکي وي او د جملې يوه برخه جوړه کړي د قضيې په نوم يادېږي.

Ex: That he was fine. مثال: چې هغه ښه وو.

Ex: Why I came here. مثال: زه ولي دلته راغلم.

Ex: Which I bought last year. مثال: چې ما تېر کال واخېست.

But if we add another sentence with each of them, then they can make a complete sense.

مگر که چېرې يوه بله جمله له هغوی هر يو سره اضافه کړو، په هغه وخت کې به بيا کامل مفهوم افاده کړی.

Ex: **Ahmad said** that he was fine. مثال: **احمد وويل** چې هغه ښه وو.

Ex: **This is the car** which I bought last year. مثال: **دغه موټر دی** چې ما تېر کال واخيست.

The sentences which support them are called principal and the others are subordinating clauses.

هغه جملې چې د قضيي حمايت کوي د اصلي قضيې او نوري د فرعي قضيو په نوم يادېږي.

1) Principle (Independent) clause: اصلي (مستقله) قضيه

The part sentence which makes complete meaning is called principal clause.

د جملې هغه برخه چې کامله مانا افاده کړي د اصلي قضيې په نوم يادېږي.

Ex: This is a student. مثال: دغه يو زده کوونکی دی.

Ex: That is a play. مثال: هغه يوه لوبه دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

2) (Dependent) clause: فـرعـي(غيرمسـتقله) قضيه

The part of the sentence which does not express a complete mean- ing and can not stand alone is called subordinating clause.

د جملې هغه برخه چې مانا بيان نکړي او په تنهايي سره "مفهوم" ورنکړي د فرعي قضيې په نوم يادېږي.

Ex: That he likes very much.

مثال: چې هغه ډېـر زيات خوښوي.

Note: نوټ

The sprincipal and subordinating clause are connected by conjunct -tion such as ;(who, whom, whose, which, that, what, when, where) etc…

) او داسی اصلي او فـرعي قضيې د ربطي توري په واسطه لکـه(وصليږي.what, that, which, whose, whom, who when,نورو… سره

- **The clauses are divided into three parts:**

قضـي په دريو برخو وېشـل شـوي دي:

1) Noun Clause. اسـمـي قـضـيه
2) Adjective Clause. صفـتي قـضـيه
3) Adverb Clause. قـيـدي قـضـيه

1) Noun Clause اسـمـي قـضـيـه

A group of words which has subject and predicate of its own and does the work of a noun is called noun clause.

هغه گروپ د کلمو چې د مبتدا او خبر لرونکي وي او د اسـم کار ترسره کړي د اسمي قضيي په نوم يادېږي.

Ex: Naim said **that he would buy a new car.**

مثال: نعيـم وويـل **چـې هـغـه يو نـوى مـوټـر اخـيـست.**

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: What he says is not logical.

مثال: **څـه شـي چـې هـغـه وايـــي** منـطقـي نده.

Ex: Ali mentioned that **he passed the exam successfully.**

مثال: علي ذکر کړه **چې امتحان يې په بريالی توګه ترسره کړ.**

2) Adjective Clause: وصـــفـــي قـضـيـه

A group of words which has subject and predicate of its and does the work of an adjective is called adjective clause.

هغـه ګروپ د کلـيمو چې د مبتدا او خبر لرونکي وي او د صفت کار ترسـره کړي د وصفي قضيې په نوم يادېږي.

Ex: Karrim is a boy **who can speak Pashto well.**

مثال: کريم هغه هلک دی **چې په کولاي شي په پښتو ښه خبري وکړي.**

Ex: He is the student who **won the race.**

مثال: هغه زده کـوونکي ده **چې د مسابـقي وړونـکی شـو.**

Ex: This is the book **which I want to present it to you.**

مثال: دغـه کتاب دی **چـې غواړم هغـه تاته ډالـی کـړم.**

Note: نـوټ

Some times especially conversion the relative pronoun are omitted when the sentence has object case.

ځيني وختونه معمولاً کله چې په خبرو اترو يا مکالمه کې جمله مفعـولي حالت ولري موصولي (ربطي) ضمير له منځه وړل کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: مثال:

- This is the chair **which** he sits on. دغه څوکۍ ده چې هغه پرې کښېني.
- This is the chair he sits on. دغه چوکۍ ده "چې" هغه پرې کښېني.

Note:نوټ

Some times the principal clause is divided into two parts by subor- dinating adjective clause.

ځيني وختونه اصلي قضيه د فرعي وصفي قضي په واسطه په دوو برخو وېشل کېږي.

Ex: <u>The man</u> <u>whom I met yesterday is</u> <u>one of my old friends</u>.

↓ ↓ ↓

د اصلي قضي لومړۍ برخه — فـرعـي قـضـيـه — د اصلي قضيي دوهمه برخه

مثال: چا سره چې ما تېره ورځ ملاقات وکړ يو زما له ملګرو څخه و.

Ex: <u>The house</u> <u>which he lives in</u> <u>is very beutiful</u>.

↓ ↓ ↓

د اصلي قضي لومړۍ برخه — فرعي قـضـيـه — د اصلي قضيي دوهمه برخه

مثال: کور چې هغه پکي ډېر ښکلی ژوند تېروي.

3) Adverb Clause: قـيـدي قـضـيـه

A group of words which has subject and predicate of the own and does the work of an adverb is called adverb clause.

هغه ګـروپ د کلمو چـې د مـبتـدا او خبـر لرونکـی وي او د "قـيـد" کار ترسره کړی د قيد ي قضيې په نوم يادېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: He did not study **<u>so he failed in the exam</u>**.

مثال: هغه درس و نه وایه **نو په امتحان کې ناکام شو**.

Ex: The thief escapted **when he saw the police**.

مثال: **کله چې یې پولیس ولید** غل وتښتېد.

Ex: If you study your lessons, you will succeed in the exam.

مثال: که چېرې ته خپل درسونه ووایې، په امتحان کې به کامیاب شې.

Additions to remarks
ضمایم په نظریاتو(ملتیاوو)

Additions to remarks show coordination or discoordination between two persons or things.

ضمایم په نظریاتو د دوو اشخاصو یا دوو شیانو ترمنځ کې برابري او نا برابري ښکاره کوي.

Ex: He is an engineer and I am too. مثال: هغه یو انجنیر دی او زه هم.

Ex: He is a student but Ajmal is not. مثال: هغه یو زده کوونکی دی مگر اجمل ندی.

Note: نوټ

Remark is the first longer sentence which expresses the first idea.

نظریه(بیانیه) لومړنۍ درازتره جمله ده چې لومړۍ مفکوره بیانوي.

Ex: **<u>Najeeb is a clever student</u>**. مثال: نجیب یو لایق زده کوونکی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Note:نوټ

Addition is the second shorter sentence which is added at the end of the remark and expresses the second idea.

د دوهمې لنډ ترې جملې ضميمه ده چې د نظريې په اخير کې اضافه کېږي او دوهمي مفکوره بيانوي.

Ex: Hikmat is too. مثال: حکمت هـم.

Note: نـوټ

1) Affirmative additions to affirmative remarks are formed by:
(Subject + auxiliary + too) or (So + auxiliary + Subject).

مثبت ضمايم په مثبتو نظرياتو د په واسطه تشکيلېږي. (Subject + auxiliary + too) او (So + auxiliary + Subject)

Ex: He comes to school and **I do too**. مثال: هغه ښووځي ته راځي او زه هـم.

Ex: He could play football well **so could his friends**.

مثال: هغه وکولاي شواى د فوټبال ښه لوبه وکړي او ملګري يې هـم.

2) Negative additions to affirmative remarks are formed by:
(But + Subject + negative auxiliary).

منفـي ضمايم پر نظرياتو د (But + Subject + negative auxiliary) په واسطه تشکيلېږي.

Ex: He is a teacher **but I am not**. مثال: هغه يو ښوونکی دی مګر زه نه يم.

Ex: I saw him yesterday **but he didn't.** مثال: ما هغه تېره ورځ وليد مګر هغه زه ونه لېدم.

3) Affirmative additions to negative remarks are formed by:
(But + Subject + auxiliary).

مثبت ضمايم په منفي نظرياتو د (But + Subject + auxiliary) په واسطه تشکيلېږي.

Ex: He can't speak Pashto **but I can**. مثال: هغه په پښتو خبري نشي کولای مګر زه يې کولاي شم.

Ex: Muhammad has failed **but I haven't**. مثال: محمد ناکام شوی دی مګر زه نه يم شوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

4) Negative additions to negative remarks are formed by:

(Sub + auxiliary + neither) and (Sub + negative auxiliary + either).

منفي ضمایم په منفي نظریاتو د (Sub + auxiliary + neither) او (Sub + negative auxiliary + either) په واسطه تشکیلېږي.

Ex: I can not speak Urdu and **<u>he can neither</u>**. مثال: زه په اُردو خبري نشم کولای او هغه يي هم نشي کولای.

Ex: I will not fail in the exam and he **<u>will not either</u>**. مثال: زه به په امتحان کې ناکام نشم او هغه به هم نشي.

Simple Future in the past tense

په تېره کې راتلوونکې ساده زمانه

Helping verbs	کومکي فعلونه
Would / Should	**Would / Should**

Structure: ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Would / Should + V_1 + Comp. Ex: I would visit him in the park. مثال: زه به له هغه سره په پارک کې گورم.
Question form سواليه شکل	**Would / Should + Sub + V_1 + Comp?** Ex: Would I visit him in the park? مثال: آيا زه به له هغه سره په پارک کې وگورم؟
Negative form منفي شکل	**Sub + Would / Should + Not + V_1 + Comp .** Ex: I would not visit him in the park. مثال: زه به له هغه سره په پارک کې ونه گورم.
Negative interrogative form منفي سواليه شکل	**Would / Should +Sub + Not + V_1 + Comp -?** Ex: Would I not visit him in the park? مثال: آيا زه به له هغه سره په پارک کې ونه گورم؟ **Wouldn't / Shouldn't + Sub + V_1 + Comp -?** Ex: Wouldn't I visit him in the park? مثال: آيا زه به له هغه سره په پارک کې ونه گورم؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

1) **Usage:** Simple future in the past is used to show an action which would take place at some specified time in the future of the past (a future that was considered future in the past time) but the action did not take place.

۱) استعمال: په تېره کې راتلوونکې ساده زمانه د هغه عمل د بیان لپاره استعمالېږي چې په تېر مشخص راتلوونکي وخت (هغه راتلوونکی چې په ماضي کې راتلوونکی وي) کې به سرته رسېده مگر عمل واقع شوی ندی.

Note: Future in the past tenses are usually followed by the impro- bable conditional sentences.

نوټ: په ماضي کې راتلوونکي زماني معمولاً د ناممکنه شرطیه جملو په واسطه تعقیبېږي.

Ex: I would do as you said if I had time.

مثال: که چېري ما وخت درلودای ځنگه چې مې درته ویلي سرته مې رساوو.

Ex: I should happy, if I had money as you have.

مثال: که مې د ستا په څیر پیسې درلودای ، خوشحاله به وم.

Ex: You would not live such a small house, if you were a millinair.

مثال: که چېري ته میلونر وای، تا به په دومره کوچني کور کې ژوند نه کاوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Future in the past continuous tense
په تېره جاري کې راتلوونکې زمانه

Helping verbs	کومکي فعلونه
Would be / Should be	Would be / Should be

Structure: ساختمان

Affirmative form مثبت شكل	**Sub + Would / Should + Be + V_1- ing + Comp.** Ex: He would be playing chess. مثال: هغه به د سطرنج په لوبه مصروف وي.
Question form سواليه شكل	**Would / Should + Sub + Be + V_1- ing + Comp?** Ex: Would he be playing chess? مثال: آيا هغه به د سطرنج په لوبه مصروف وي؟
Negative form منفي شكل	**Sub + Would / Should + Not + Be + V_1- ing + Comp .** Ex: He would not be playing chess. مثال: هغه به د سطرنج په لوبه مصروف نه وي.
Negative interrogative Form منفي سواليه شكل	**Would / Should + Sub + Not + Be + V_1- ing + Comp -?** Ex: Would he not be playing chess? مثال: آيا هغه به د سطرنج په لوبه مصروف نه وي؟ **Wouldn't / Shouldn't + Sub + Be + V_1- ing + Comp -?** Ex: Wouldn't he be playing chess? مثال: آيا هغه به د سطرنج په لوبه مصروف نه وي؟

1) **Usage:** Future in the past continuous tense is used to show the duration of an action that would be in progress at some specifi ed time in the future of the past but the action did not happen.

۱) **استعمال:** په تېره جاري کې راتلوونکې زمانه د هغه کار د جريان لپاره استعمالېږي چې په معين وخت کې به په راتلوونکې تېره زمانه کې د جريان په حالت کې وي مگر عمل ندی واقع شوی.

Ex: The kids would be going to the pool if the parents admitted them.

مثال: که چېرې مور او پلار ماشومانو ته اجازه ورکړې وه هغوی به حوض ته تلل.

Ex: I would not be calling him if I didn't have a necessity.

مثال: که مې ضرورت نه درلودای تیلیفون مې ورته نه کاوو.

نوټ: دغه زمانه د راتلوونکي جارى زماني په ځاي په غيرمستقيم خبرو کښي استعمالېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Conjunction
د وصل (ربط) توری

Conjunction is a word which is used to join two words, two sentences, two phrasws and two clauses.

د ربـط توری هغـه کلمه ده چې د دوو کلمو، دوو جملو، دوو شـيانو او دوو قـضيو د وصلولـو لپاره استعمالېـږي.

Ex: Arfan **and** Muzamil are brothers. مثال: عـرفان **او** مزمل ورونه دي.

Ex: I was present **but** he was absent. مثال: زه حاضر وم **مگر** هغه غير حاضر وو.

- **Conjunction are divided into four parts:**

د ربط توري په څلورو برخـو وېشل شوي دي:

1) Coordinating Conjunctions د وصل برابر، همقوه، همپايه توري
2) Correlative Conjunctions د وصل جوړه يي توري
3) Compound Conjunctions د وصل مرکب توري
4) Suberdinating Conjunctions د وصل فرعي توري

1) Coordinating Conjunctions: د وصل برابر، همقـوه، همپايه توري

The coordinating conjunctions are used to join coordinating senten- ces.

د وصل برابر يا همپايه توري د دوو جملو د وصلولو لپاره استعمالېـږي .

Ex: I am a doctor and he is a student. مثال: زه يو ډاکتر يم او هغه يو زده کوونکی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

✓ **The coordinating conjunction are divided into five parts:**

د وصل برابر یا همقوه توري په پنځـو برخو ویـشل شوي دي:

A. Cumulative Conjunctions: د وصل زیاتونکی (متراکم) توري

The cumulative conjunctions are used to one idea to another idea or one action to another action.

د وصل زیاتونکي توري یوه مفکوره له بلې مفکورې سره یا یو عمل له بل عمل سره د وصلولو لپاره استعمالېږي.

Some cumulative conjunctions ځیني د وصل متراکم توری			
And	او	Both .... and	هـم ....هـم
Too	هـم، همدارنگه	Neither .... nor	نه .... نه
Also	هـمدارنگه	Not only ..... but also	نه یوازي ...... بلکه
So	نو، همداسي	As well as	همدارنگه ، اگرچه ، برعلاوه

Ex: **<u>Not only</u>** he comes late **<u>but also</u>** complains. مثال: هغه **نه یوازی** ناوخته راغي **بلکي** شکایت هـم کوي.

B. Alternative Conjunctions: د وصل اختیاري توري

These conjunction express a choice between two actions or ideas.

د وصل دغه توري د دوو عملونو یا مفکورو ترمنځ انتخاب ښیي.

Some alternative conjunctions ځـیني اختیاري د وصل توري			
Or else	که نه	Or	یا، اویا
Othewise	که نه، او که نه	Either .... or	یا .... یا

Ex: Do not be naughty **<u>or else</u>** he will punish you. مثال: شوخی مکوه **که نه** جـزایي به شيې.

Ex: Come on time **<u>otherwise</u>** I don't let you. مثال: په وخت راځه **اوکه نه** پرېږ به دې نـږدم.

C. Explanatory Conjunction: د وصل توضیحي (خرگندونکي) توري

(c) ketabton.com: The Digital Library

These conjunctions usually add details to the words or sentences.

د وصل دغه توري معمولاً په جمله کې جزيات زياتوي.

Some explanatory conjunctions ځيني توضيحي د وصل توري			
For	لپاره، د دې لپاره چې	That is to say	په بل عبارت
Such as	لکه	For instance	د نمونې په ډول
As	په توگه، څنگه چې	For example	د مثال په ډول
That is	يعنې		

Ex: The teacher punished him **<u>for</u>** he was lazy.

مثال: ښوونکی هغه د دې لپاره جزايي کړ "چې" تنبل و.

D. Adversative Conjunctions: متضاد د وصل توري

The adversative conjunctions are used to joins the contradictory sentences.

متضاد د وصل توري د متضادو جملو د وصلولو لپاره استعمالېږي.

Some adversative conjunctions ځيني متضاد د وصل توري			
But	مگر	But on the contrar	مگر په خلاف، مگر برخلاف
Neverthless	سره له دې	On the other hand	له بلې خوا
However	په هر حال ، خو بيا هم	But yet	مگر تر اوسه
While	ترڅو چې، هغه وخت چې، سره له دې چې	Where as	له دې کبله چې، په داسې حال کې چې، په حقيقت کې

Ex: My friend is lazy where-as I am clever.

مثال: زما ملگری تنبل دی په داسې حال کې چې زه ځيرک يم.

Ex: Ahmad is generous but poor.

مثال: احمد سخي دی مگر غريب دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

E. Illative Conjunctions: د علت او نتېجې د وصل توري

The illatttive conjunctions are placed between two sentences and show the conclusion of the first one the second one.

د علت او نتېجې د وصل توري د دوو جملو ترمنځ راوړل کېږي او د يوه نتېجه بل يوه ته ښيي.

Some Illative conjunctions څـينې د علت او نتيجې د وصل توري			
Therefore	له هغه سببه، له هغه کبله	On that account	له هغه خاطره
So	همداسي، نو		

Ex: I was sick **so** I went to sleep earlier. مثال: زه ناروغ وم نو ډېر وختي ببده شوم.

Ex: She is lazy **therefore** I dislike her. مثال: هغه تنبله ده له هغه سببه زه هغه نه خوښوم.

2) Correlative Conjunctions: د وصل جوړه يي توري

These conjunctions are used in pairs and join words and sentences.

د وصل دغه توري په جوړه يي (دوه گونی) شکل استعمالېږي او کلمو او جملو ته ربط ورکوي.

Some correlative conjunctions څـينې جوړه يي د وصل توري			
Either .... or	يا .... يا	Neither .... nor	نه .... نه
So .... that	د دې لپاره چې، په دې ډول چې	Both .... and	هـم .... هـم
Not only ..... but also	نه يوازې ..... بلکه		

Ex: He can speak **neither** Arabic **nor** Urdu.

مثال: هغـه **نه** په عربي خبـري کـولاي شـي **نه** په اُردو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

3) Compound Conjunctions: مـرکب د وصـل توري

A group of words which are used as conjunctions to join words and sentences are called compound conjunctions.

هغه گروپ د کلمو چې د وصل د تورو په ځېر کلمو او جملو ته ربط ورکوي د مرکبو ربطي تورو په نوم یادېـږي.

Some compound conjunctions ځیني مرکب د وصل توري			
In orther that	په هغه منظور چې	So that	نو دا چې، د دې لپاره چې
Even if	ولوکه، که چېري هـم	As soon as	اوس چې
As long as	تر هغه وخته چې، له هغه وخته چې	As well	بر علاوه، همدارنگه ، او هـم
As if	لکه داچې، که چېري هـم	So as to	لپاره

4) Subordinating Conjunctions: فـرعـي د وصـل تـوري

Subordinating conjunctions are those which jion the subordinating sentences with main sentences.

فرعي د وصل توري هغه دي چې فرعي جملې له اصلي جملو سره وصلوي.

Some subordinating conjunctions ځیني فرعـي د وصل توري			
Who	څوک	Because	ځنگه چې، ځکه چې، د دې لپاره چې
Whom	چاته چې، له چا څخه چې، څوک(مفعول)	As long as	تر هغه وخته چې، له هغه وخته چې
Which	هغه چې	When	کله چې، هغه وخت چې
What	چې	Where	چېري چې
If	که چېري	Than	په هغه صورت کې چې، سربېره پرې، نو
As if	لکه دا چې، گویا چې	As soon as	اوس چې
Whether	برسېره پر دې چې، سره له دې چې	While	هغه وخت چې، په هغه صورت کې چې
Unless	پرته له دې چې، مگر دا چې		

(c) ketabton.com: The Digital Library

Preposition

اضافي توري

Preposition is a word which is used to show the relationship between two persons or things.

اضافی توری هغه کلمه ده چې د دوو اشخاصو یا شیانو ترمنځ رابطه ښیي.

Ex: I am **in** the garden. — مثال: زه **په** باغ کې یم.

Ex: The book is **near** the table. — مثال: کتاب مېز ته **نږدې** دی.

⇨ A preposition can show the relationship of a noun or pronoun with the following words:

یو اضافي توری کولای شي د اسم اویا ضمیر سره د لاندي کلمو سره رابطه وښيي:

1) Between two nouns: — د دوو اسمونو ترمنځ:

Ex: A cup of tea is **on** the table. — مثال: یوه پیاله چای د مېز **په** سر دی.

2) Between two pronoun: — د دوو ضمیرونو ترمنځ:

Ex: He is **near** me. — مثال: هغه ماته **نږدې** دی.

3) Between noun and preposition: — د اسم او اضافي توري ترمنځ:

Ex: Ahmad with his brother will come **to** our party. — مثال: احمد به له خپل ورور سره زموږ مېلمستیا **ته** راشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

4) Between a noun and a verb: د یو اسم او یو فعل ترمنځ:

Ex: Ahmad prevented Shafiqa **from** going. مثال: احمد شفېقه له تګ څخه منع کوي.

5) Between a noun and an adverb: د یو اسم او یو قید ترمنځ:

Ex: He behaves badly **with** his wife. مثال: هغه له خپلې ښځې سره په بد ډول چلند کوي.

6) Between a noun and an adjective: د یو اسم او یو صفت ترمنځ:

Ex: She is good **at** Math. مثال: دا په ریاضي کې ښه ده.

7) Between a pronoun and a verb: د یو ضمیر او یو فعل ترمنځ:

Ex: Come **to** me and tell the fact. مثال: ماته راشه او حقیقت ووایه.

⇨ **The prepositions are divided into two parts:**

اضافي توري په دوو برخو وېشل شوي دي:

1. Simple prepositions: ساده اضافي توري

2. Compound prepositions: ترکیبي اضافي توري

1. Simple prepositions: ساده اضافي توري

The simple prepositions are those which are used in the ordinary or standard form and show the relationship between two persons or things.

ساده اضافي توري هغه دي چې په معمولي اویا ثابت شکل استعمالېږي او ددو اشخاصو یا شیانو ترمنځ رابطه ښیي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Simple prepositions ساده اضافي توري			
In	په (په منځ کې)	**With**	**له، سره**
On	په سر، په	**From**	**له، د، له ... څخه**
At	په (داخل کې)	**Up**	**په سر، پورته**
By	په واسطه	**Out**	**خارج، خارج له**
To	ته	**After**	**وروسته له هغه، وروسته**
For	لپاره	**Since**	**راپدې خوا، راهیسي، له هغه وخته چې**
Of	له، د	**Via**	**له لاري**
Off	جلا، قطع، خاموش	**Than**	**له، په نسبت**
Till	تردې چې، تر هغه وخته چې، تر	**Down**	**کښته، په لاندي طرف**
Over	برسېره، سربېره پر	**Under**	**لاندي، له لاندي**
Near	نږدې	**Among**	**ترمنځ**
Between	ترمنځ	**Along**	**په اوږدو کې**
With in	په داخل کې	**With out**	**بې له**
Below	لاندي	**Despite**	**باوجود، برسېره**

A) By = Near = Next to = Beside نږدې، څنګ ته

Ex: Sediq sat **by** me. مثال: صدیق له ما سره **نږدې** ناست دي.

B) By = Via = Rout په لار، له لاري، له... څخه

Ex: We went to Mazar **by** road. مثال: موږ د سړک **له لارې** مزار ته څو.

Ex: She went to Saudi **by** Airplain. مثال: هغه د هوايي جهاز **له لارې** سعودی ته ولاړه.

C) By = Before مخکې

Ex: I will complete this work **by** june. مثال: زه به له جون څخه **مخکې** دغه کار ختم کړ.

Ex: I will go to Kandahar **by** April. مثال: زه به له آپریل څخه **مخکې** کندهار ته ولاړ شم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

D) By = Trough په، په واسطه

To show the method which somthing is done.

هغه طریقه بیانوي چې یو شی پکښې سرته رسېږي.

Ex: You can help us **by** the police.

مثال: ته کولای شي د پولیس **په واسطه** له موږ سره مرسته وکړي.

Ex: We sent the money **by** check.

مثال: موږ د چیک **په واسطه** پیسې واستولي.

E) Multiplied by: ضربېدل له

Ex: 5 x 3 = 15 ⟶ 5 multiplied by 3 equal 15.

مثال: ۵×۳ = ۱۵⟵ ۵ ضربېږي له ۳ سره مساوي کېږي له ۱۵ سره.

F) By **myself** / **By herself** / **By himself** = **Alone** یوازي

Ex: She went to Ghazni **by herself** = She went to Ghazni alone.

مثال: هغه (مېرمن) **یوازي** غزني ته ولاړه.

Ex: I did this work **by myself** = I did this work alone.

مثال: ما دغه کار **یوازي** سرته ورساوو.

G) By = During په جریان کې، په وخت کې، په ترخ کې

Ex: He drives carefully **by** night.

مثال: هغه د شپې **په ترخ کې** په احتیاط سره دریوري کوي.

H) By God = To swear of God. قسم په خداي (ج)

Ex: **By God**, I didn't do it.

مثال: **قسم په خدای** (ج)، که ما هغه سرته رسولي وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

I) By mistake. په اشتباه سره، اشتباهاً

Ex: He ate fast **by mistake**. مثال: هغه په **اشتباه سره**، روژه وخوړه.

Note: "By" is used with all means of traveling like: airplain, car, train, bicycle, ship etc…

نوټ: کښتۍ او داسي نور… "By" د سفر له ټولو وسايلو سره استعمالېږي لکه : طياره، موټر، اورګاډی، بايسيکل،

➢ In: په، (په داخل کې)

In د لويو ځايونو لپاره او همدارنګه د ځايونو داخلي برخي لکه د کوټې منځ ، د کور منځ او داسی نورو کي استعمالېږي.

Ex: I am **in** the bazar. مثال: زه **په** بازار کې يم.

➢ At: په، (په داخل کې)

At د کوچني ځايونو لپاره، د اشخاصو او وخت لپاره استعمالېږي.

Ex: I come here **at** nine o'clock. مثال: زه **په** نهو بجو دلته راځم.

Ex: The teacher is **at** the office. مثال: ښوونکی **په** دفتر کې دی.

➢ On: په سر

On هغه وخت استعمالېږي چې يو شی د بل شي سره په تماس کې وي او د شخص او زمان لپاره هم استعمالېږي.

Ex: The book is **on** the table. مثال: کتاب د مېز **په سر** دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- **Above: پورته، لوړ، په سر**

Above هغه وخت استعمالېږي چې یو شی بې له تماس څخه معمولاً په عمودي شکل واقع وي.

Ex: The sky is **above** our. مثال: اسمان زموږ **په سر** دی.

- **Of : له، د**

Of ډېر وخت د شیانو لپاره استعمالېږي او په کم ډول د اشخاصو لپاره هم استعمالېږي.

Ex: Kabul is the capital **of** Afghanistan. مثال: کابل د افغانستان پایتخت دی.

- **To: ته**

To یوازي د اشخاصو لپاره استعمالېږي او په ډېره محدوده توګه استعمالېږي.

Ex: Ahmad went to Herat. مثال: احمد هرات ته ولاړ.

- **For: لپاره**

For د شیانو، اشخاصو او وخت لپاره استعالېږي او په پراخه توګه ترېنه ګټه اخېستل کېږي.

Ex: The play football is useful **for** health. مثال: د فوټبال لوبه د روغتیا **لپاره** ګټوره ده.

Ex: I study **for** three hours every day. مثال: زه هره ورځ د دریو ساعتو **لپاره** مطالعه کوم.

- **By: په، په واسطه**

By د شیانو او اشخاصو لپاره استعمالېږي.

Ex: I go to bazar **by** bicycle. مثال: زه بازار ته د بایسیکل **په واسطه** ځم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

➢ Up: پورته، لوړ

Up معمولاً د ځایونو او اشخاصو لپاره استعمالیږي.

Ex: It is not **up** to you.

مثال: هغه له تا څخه **لوړ** ندی.

➢ Off: لري له، جلا، خاموش

Off په زیاته توګه د ځایونو لپاره او هم د شیانو استعمالیږي.

Ex: The switch is **off**.

مثال: سویچ **خاموش** دی.

Ex: The dog jump **off** the stream.

مثال: سپی له لښتي څخه **لري** ټوپ وهي.

➢ Between: په مابین کې، ترمنځ

Between د دوو اشخاصو یا دوو شیانو په منځ کې استعمالیږي.

Ex: Maidan Wardak is located **between** Kabul and Ghazni.

مثال: میدان وردګ د کابل او غزني **ترمنځ** موقعیت لري.

➢ Among : په مابین کې، ترمنځ

Among د دوو څخه زیاتو د اشخاصو یا شیانو په منځ کې استعمالیږي.

Ex: Afghanistan is located **among** six contries.

مثال: افغانستان د شپږو هېوادونو **په مابین کې** موقعیت لري.

➢ From: له، د

From د ځای، خلکو او شیانو لپاره استعمالیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: I borrowed a little money from him. مثال: ما له هغه څخه یوه اندازه پیسې قرض کړې.

Ex: Janan Agha is from Oruzgan. مثال: جانان آغا د ارزګان دی.

2. Compound prepositions: مرکب اضافي توري

The compound prepositions usually contain more than one syllable and show the relationship between two persons or things.

مرکب اضافي توري معمولاً له یوه څخه د زیاتو هجاء لرونکي وي او د دوو اشخاصو یا شیانو ترمنځ رابطه ښکاره کوي.

Some compound prepositions څینې مرکب د وصل توري			
In order to	په دې منظور چې	Because of	په دې خاطر چې
In front of	مخته	In spite of	با وجود، برسېره
For the sake of	په خاطر	Due to	په نتیجه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

Future in the past perfect tense

په تېـره كامله كې راتلوونكې زمانه

Helping verbs	كومكي فعلونه
Would have / Should have	Would have / Should have

Structure: ساختمان

Affirmative form مثبت شكل	**Sub + Would / Should + Have + V_3 + Comp.** **Ex: I would have carried out every thing.** **مثال: ما به ټول شيان ترسره كړي وي.**
Question form سواليه شكل	**Would / Should + Sub + Have + V_3 + Comp?** Ex: Would I have carried out every thing? مثال: آيا ما به ټول شيان ترسره كړي وي؟
Negative form منفي شكل	**Sub + Would / Should + Not + Have + V_3 + Comp.** Ex: I would not have carried out every thing. مثال: ما به ټول شيان نه وي ترسره كړي.
Negative interrogative form منفي سواليه شكل	**Would / Should +Sub + Not + Have + V_3 + Comp -?** Ex: Would I not have carried out every thing? مثال: آيا ما به ټول شيان نه وي ترسره كړي؟ **Wouldn't / Shouldn't + Sub + Have + V_3 + Comp -?** Ex: Wouldn't I have carried out every thing? مثال: آيا ما به ټول شيان نه وي ترسره كړي؟

1) **Usage:** Future in the past perfect tense is used to show an action which would have been complete as some unspecified time in the future of the past, but the action did not take place.

۱) **استعمال:** په تېره كامله كې راتلوونكې زمانه د هغه عمل د بيان لپاره استعمالېږي چې په تېر راتلوونكي كې به تكميل شوي و، مگر عمل ندی واقع شوي.

Ex: The people would not have faced any problems if the incharges had more attention.

مثال: كه چېري مسولينو ډېره توجه كړې وه ، خلک به له مشكلاتو سره نه وه مخامخ شوي.

Ex: Ahmad and Najeeb would have completed the work whether they had started earlier.

مثال: كه چېـرې احمد او نجيب وخت تر شروع كړي وه، كار به ختم شوی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Future in the past perfect continuous tense
په تېره کامله جاري کې راتلوونکې زمانه

Helping verbs	کومکي فعلونه
Would have been / Should have been	Would have been / Should have been

Structure: ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	**Sub + Would / Should + Have + been + V - ing + Comp.** **Ex: I would have been playing cricket.** **مثال: زه به د کرکيټ په لوبه مصروف وم.**
Question form سواليه شکل	**Would / Should + Sub + Have + been + V- ing + Comp?** Ex: Would I have been playing cricket? مثال: آيا زه به د کرکيټ په لوب ه مصروف وم؟
Negative form منفي شکل	**Sub + Would / Should + Not + Have + been + V- ing + Comp .** Ex: I would not have been playing cricket. مثال: زه به د کرکيټ په لوبه مصروف نه وم.
Negative interrogative Form منفي سواليه شکل	**Would / Should + Sub + Not + Have + been + V- ing + Comp -?** Ex: Would I not have been playing cricket? مثال: آيا زه به د کرکيټ په لوبه مصروف نه وم؟ **Wouldn't / Shouldn't + Sub + Have + been + V- ing + Comp -?** Ex: Wouldn't I have been playing cricket? مثال: آيا زه به د کرکيټ په لوبه مصروف نه وم؟

1) **Usage:** Future in the past perfect continuous tense is used to show the duration of an action which would have been cont-inuing at some unspecified time in the future of the past, but the action did not take place.

۱)استعمال:په تېره کامله جاري کې راتلوونکې زمانه د هغه عمل د بيان لپاره استعمالېږي چې په تېره راتلوونکي کې به د دوام په حالت کې وه، مگر عمل ندی واقع شوي.

Ex: She would have been working at the bank if she had not gotten married.

مثال: که چېري هغې واده نه وای کړی په بانک کې به په کار مصروفه وه.

Ex: They would have meeting their counterparts if they did not cancel the meeting.

مثال: که چېري ملاقات نه لغوه کېده هغوی به له خپلو همکارانو سره په ملاقات مشغول وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Mood

د فعل وجه یا حالت

Mood is the mode or manner in which the action denoted by the verb is presented.

وجه عبارت له هغه حالت څخه دی، چې عمل یا "د فعل حالت" پکښې بیانېږي.

Or: اویا

Mood is the manner of the verb which shows how the action occurred.

وجه د فعـل حالت دی، ښیي چې عمل څنګه واقع شو.

- **Every verb has five moods in the English language:**

په انګلیسي ژبه کې هـر فعل پنځه وجهـي یا حالتونه لري:

1) Indicative mood. اخباري وجه
2) Infinitive mood. مصدري وجه
3) Descriptive mood. توصیفي وجه
4) Imperative mood. امري وجه
5) Subjunctive mood. التزامي وجه

1) Indicative mood: اخباري وجه

The state of the verb which expresses an action in statement or question in positive or negative form is called indicative mood.

د فعـل حالت چې بیانیه یا سوالیه په مثبت یا منفي صورت بیان کړي د اخباري وجهي په نامه یادېږي.

Ex: I **saw** him twice. مثال: ما هغه دوه ځلي ولید.

Ex: Did you really **leave** it? مثال: آیا واقعیاً ترک دي کړ؟

Ex: I could not **find** any thing there. مثال: هلته مې هېڅ شی پیدا نکړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

2) Infinitive mood : مصدري وجه

Infinitive mood is the form of the verb which expresses an action freely without any subject.

مصدري وجه د فعل هغه شکل دی چې عمل په ازاد ډول بې له فاعل څخه بیانوي.

Ex: **To come** on time is very necessary. — مثال: په وخت **راتلل** ډېر ضروري دی.

Ex: **To play** football is interesting for him. — مثال: د فوټبال **لوبه کول** د هغه لپاره جالبه ده.

3) Descriptive mood: توصیفي وجه

The state of the verb which has verbal and attributive form is called descriptive mood.

د فعل "هغه" حالت چې د فعلي او وصفي شکل درلودونکي وي د توصیفي وجهي په نوم یادېږي.

Ex: He is **speaking**. (verbal). — مثال: هغه خبري کوي. (فعلي).

Ex: I have **speaking** class. (attributive). — مثال: زه د مکالمې ټولگی لرم. (وصفي).

Ex: He has **completed** the work.(verbal). — مثال: هغه کار ختم کړی دی. (فعلي).

Ex: It is **complete** work.(attributive). — مثال: دغه کار ختم دی .(وصفي).

4) Imperative mood: امري وجه

The state of the verb which expresses an action in request, demand , advice, entreaty, prayer or direct command is called imperative mood.

د فعل "هغه" شکل چې عمل د غوښتنې، تقاضا، پند، عذر، دعا اویا مستقیم امر په ډول بیان کړي د امري وجهي په نامه یادېږي.

Ex: **Get out** from here. — مثال: له دغه ځاي ووځه.

Ex: **Come on** time please. — مثال: لطفاً په وخت راځه.

Ex: **Try** to be honest. — مثال: کوښښ کوئ صادق و اوسئ.

Ex: **Come** here. — مثال: دلته راشه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

5) Subjunctive mood: التزامي وجه

The subjunctive mood is used to express ambition, intention, hesita -tion or condition.

التزامي وجه د ارزو، قصد، شک، اويا شرط د بيان لپاره استعمالېږي.

Ex: **Suppose** he fails , what will he do? مثال: فرض کړئ هغه ناکام دی، څه به وکړي؟

Ex: May Allah (ج) **bless** all. مثال: الله (ج) دي ټولو ته برکت ورکړی.

Ex: If we do honestly we will not face any problem.

مثال: که موږ صاديق و اوسو له مشکلاتو سره به مخامخ نه شو.

Ordinary(main) verbs

معمولي(اصلي) فعلونه

Ordinary verbs are those which express a complete meaning and can stand alone.

معمولي(اصلي) فعلونه هغه دي چې کامله مانا بيانوي او په تنهايي سره د مفهوم لرونکي وي.

- **Ordinary verbs are divided into three parts:**

معمولي فعلونه په درې برخو وېشل شوي دی:

Ordinary verbs معمولي فعلونه		
Transitive verbs متعدي فعلونه	Intransitive verbs لازمي فعلونه	Linking verbs ارتباطي فعلونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

1) Transitive verbs: متعدي(غیرلازمي) فعلونه

Transitive verb is poor of object, without object it doesn't give clear an complete meaning.

متعدي فعلونه مفعول ته محتاج وي دغه (فعل) بې له مفعول څخه واضح او پوره مانا نه ورکوي.

Like: **مثلاً :**

See(لیدل)	Break (ماتول)	Make (جوړول)	Eat(خوړل)

Ex: He is <u>eating</u> (................) (in complete).

↓ Transitive verb ↓ Object

مثال: هغه (...................) خوري. (نا تکمیل).

↓ مفعول ↓ متعدي فعل

Ex: He is **eating** an **apple**. (complete).

↓ Transitive verb ↓ **Object**

مثال: هغه **منه خوري**. (تکمیل).

↓ **مفعول** ↓ **متعدي فعل**

2) Intransitive verbs: لازمي فعلونه

Intransitive verb is not poor of object ,it gives clear and complete meaning without object.

لازمي فعل مفعول ته محتاج نه دہ، دغه (فعل) بې له مفعول څخه هم واضح او کامله مانا ورکوي.

Like: **مثلاً:**

Shine(ځلیدل)	Cry (ژړل)	Smile(موسکا کول)	Laugh(خندیدل)

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: The sun is **shining**. → Intransitive verb

مثال: لمر **ځلیږي**. → لازمي فعـل

Ex: The child is **crying**. → Intransitive verb

مثال: ماشوم **ژاړي**. → لازمي فعـل

Note: نوټ

Transitive and intransitive verbs متعدي او لازمي فعـلونه

Transitive and intransitive verbs is sometimes poor of object and sometimes not poor of object, it means sometimes it gives clear and complete meaning without object and sometimes it does not give clear and complete meaning without object.

متعدي او لازمـي فعلونه ځیني وخت مفعـول ته محتاج وي او ځیني وخت مفعول ته محتاج نه وي، هغه په دې مانا چې کله بې له مفعـول څخه هم واضح او روښانه مانا ورکوي او ځیني وخت بې له مفعـول څخه واضح او کامله مانا نه ورکوي.

Ex: The birds are flying. (complement).

مثال: مرغۍ الوزي. (تکمیل).

Ex: It is flying (........). (in complete). → Object

مثال: هغه (..........) الوزي.(نا تکمیل). → مفعـول

3) Linking verbs ارتباطي فعـلونه

Linkin verbs are those which link the complement to the subject .

ارتباطي فعلونه هغه دي چې تکمیل کوونکی له فاعـل سره نښلوي.

Some of Linkin verbs ځینې ارتباطـي فعـلونه				
Is	are	am	was	were
Become	have	has	had	

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: He **is** a teacher. مثال: هغه يو ښوونکی **دی.**

Subject فاعل

Linking verb ارتباطي فعل

⇨ Out of control (stative) verbs : غير ارادي (حالتي) فعلونه

Out of control verbs are those which don't show action and if they show action, that is non progressive or out of control.

غيرارادي فعلونه هغه (فعلونه) دي چې عمل نه بيانوي که چېري عمل بيان کړي، هغه غيرجاري (غير ارادي) ده.

Some of (Out of control verbs) ځيني غير ارادي فعلونه			
Know	(پوهېدل، پېژندل)	Understand	(پوهېدل)
Believe	(باور لرل، ايمان راوړل)	Feel	(احساس کول)
Forger	(هېرول)	Hear	(اورېدل ، غوږ نيول)
See	(لېدل)	Apear	(حاضرېدل ،ښکاره کېدل)
Smell	(بويول)	Want	(غوښتل)
Seem	(معلومېدل)	Wish	(هيله کول، هيله لرل)
Like	(خوښول)	Love	(مينه لرل)
Cost	(بيه لرل)	Become	(کېدل ، گرځېدل)
Have	(لرل«جمع»)	Has	(لرل)
Had	(درلودل)	Are	(دي، يو)
Was	(وه، وم)	Were	(وه«جمع»)

Ex: I **understand** the lesson now مثال: زه اوس په درس وپوهېدم.

Ex: These flowers **smell** good. مثال: دغه گلان ښه بوی لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Causative verbs علتي يا سببي فعلونه

"Causative verbs" are those verbs which we don't perform an action directly, we get it done indirectly by some one else.

علتي فعلونه هغه فعلونه دي چې موږ عمل مستقيماً پخپله سرته نه رسوو، عمل د بل شخص په واسطه په غير مستقيم ډول صورت نيسي.

Causative verbs consist in: علتي فعلونه عبارت دي له			
Get	Have	Has	Make
Help	Cause	Let	

The Causative form can be formed by the following formulas:

سببي شکل په لاندي فورمولونو تشکيلېداي شي:

1) Subject + Verb + Object + Verb + Complement.

This formula is used when we want to compel the other do some-thing or in this formula we compel some one else do something for us.

دغه فورمول هغه وخت استعمالېږي چې موږ غواړو نور د کار ترسره کولو ته چمتو کړو يا دا چې په دې فورمول کې بل شخص دي ته چمتو کوو چې د موږ لپاره کوم کار ترسره کړي.

- **The verbs which can be used in this formula consist in:**

هغه فعلونه چې په دي فورمول کي استعمالېږي عبارت دي له:

Make (مجبورول)	Compel (مجبورول)	Have (باعث کېدل)
Constrain (مجبورول)	**etc.... اونور....**	

Ex: I **made** him fix the picture on the wall. — مثال: ما هغه مجبور کړ "چې" په د ېوال تصوير ولګوي.

Ex: We **compel** him fix our car. — مثال: موږ هغه مجبور کړ چې زموږ موټر ترميم کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

2) Sub + Get + obj + to + V + comp.

This formula we try to convince or persuade the others do some- thing that is to say in this formula someone is encouraged do something.

په دغه فورمول کې موږ هڅه کوو چې د کار ترسره کولو لپاره نور څوک چمتو کړو په دې مانا چې یو څوک د کار ترسره کولو لپاره تشویقوو:

- **The verbs wich can be used in this formula consist in:**

هغه فعلونه چې په دې فورمول کې استعمالېږي عبارت دي له:

Persuade (تشویقول)	Get (سبب کېدل)	Encourage (تشویقول)
Convince (رضا کول)	etc... ....اوداسې نور	

Ex: Karrim **persuaded** me to learn Arabic. مثال: کریم، زه د عربي زده کړې ته تشویق کړم.

Ex: Shfiq will **get** his brother to study his lesson. مثال: شفیق به د دې سبب شي چې ورور یې درس ووایي.

The other formula which is usually used in the causative form is: **(Sub + Have / Get + Obj + V_3).**

بل فورمول چې معمولاً په سببي شکل کې استعمالېږي عبارت ده له: څخه. **(Sub + Have/Get + Obj +V)**

In this formula the subject of the sentence either accepts the result of the action or causes the action.

په دې فورمول کې د جملې فاعل اویا دا چې د عمل نتېجه قبولوي اویا هم خپله د کارسبب کېږي.

Ex: Abdullah <u>got</u> his car stolen. مثال: د عبدالله موټر غلا شو.

Abdullah → Sub; got → c. verb; car → Obj; stolen → V_3

Ex: Asmatullah <u>gets</u> his room cleaned by him every day.

مثال: عصمت الله هره ورځ د هغه په واسطه خپل اطاق پاکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Active and Passive voice

معلوم او مجهول د فعل "شکل"

1) Active Voice: د فعل معلوم شکل

Active voice is a form of the verb which shows the doer of an action is the subject of the sentence.

د فعل معلوم شکل د فعل هغه شکل دی، دا ښيي چې د عمل کوونکي(سرته رسونکی) د جملې مبتداء ده.

Or: Active voice is a form of the verb in which the doer of an action (subject) is the subject of the sentence.

یا:د فعل معلوم شکل د فعل هغه شکل دی چې د عمل کوونکی(فاعل) پکې د جملې مبتداء وي.

Ex: **<u>He</u>** fixed the car. مثال: **هغه** موټر ترمیم کړ.

2) Passive Voice: د فعل مجهول شکل

Passive voice is a form of the verb which shows the recever of an action (object) is the subject of the sentence.

د فعل مجهول شکل د فعل هغه شکل دی ښيي چې د عمل اخیستونکی(مفعول)د جملې مبتداء ده.

Ex: **<u>The car</u>** was fixed. مثال: **موټر** ترمیم شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Basic rules of changing active into passive

د معلوم تبدیلول په مجهول باندي اساسي قاعدې

⇨ **The following points must be observed in the passive sentences.**

لاندي نقطې باید په مجهولو جملو کې مراعات شي:

1.	Study the active sentence and determine its tense. معلومه جمله مطالعه کړئ او د هغې زمانه تعین کړئ.
2.	Subject is changed into object. فاعل په مفعول باندي تبدیلېږي.
3.	Object is changed onto subject. مفعول په فاعل باندي تبدیلېږي.
4.	The first and second form of the verb is changed into third form of the verb. د فعل لومړی او دوهم شکل په دریم شکل باندي بدلېږي.
5.	Use (to be) verb according to the tense of the active sentence. د معلومي جملې د زمانې په مطابق د (to be) فعلونه استعمال کړئ.
6.	Use the third form of the verb after (to be). له (to be) څخه وروسته د فعل دریم شکل استعمال کړئ.
7.	The subject pronouns are changed to object pronouns and the object pronouns changed to subject pronouns. فاعلي ضمیرونه په مفعولي تبدیلیږي او مفعولي ضمیرونه په فاعلي ضمیرونو تبدلېږي.
8.	In the continuous tenses, an extra (being) is added after the (to be) verb. په جاري زمانوو کې له (to be) څخه وروسته یو اضافي (being) علاوه کېږي.
9.	It is possible to mention the doer of the action at the end of the sentence after preposition (by). ممکنه ده چې د عمل سرته رسوونکی(فاعل) د جملې په اخبر کې د (by) له اضافي توري توري وروسته ذکر شي.
10.	After the third form of the verb, we use (by). موږ د فعل له دریم شکل څخه وروسته (by) استعمالوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ueses of passive د مجهـول د استعمال ځايونه

The passive form is mostly used in the following ways:

مجهـول شکل عمدتاً په لاندي ځايونو استعمالیـږي:

1) When the doer of the action is not known or clear.

هغه وخت چې د عمل "سرته رسوونکی" (فاعـل) معـلوم وي.

Ex: The money was stolen. مثال: پيسې غلا شوې.

Ex: He was murdered. مثال: هغه و وژل شو.

2) When it is not important to mention the doar of an action, as it is clear who he or she is.

هغه وخت چې د عمل د سرته رسوونکی(فاعـل) ذکر مهم نه وي، لکه چې واضح وي چې څوک د " عمل سرته رسوونکی" دی.

Ex: The president was elected. مثال: ولسمشر انتخاب شو.

Ex: The streets are swept. مثال: کوڅې پېچـلي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

The Simple present tense
ساده حال زمانه

Difference between Active & Passive د معلوم او مجهول ترمنځ فرق	
Active معلوم	**Passive مجهول**
Verb = V_1	**Verb = V_3**
Helping verbs = Do, Does	**Helping verbs = Is, am, are**

Active معلوم	Passive مجهول
She helps me. Sub v_1 obj. **دا له ما سره کومک کوي.**	I am helped by her. **Sub h.v v_3 prep obj.** زه د هغې په واسطه کومک کېږم.
They invite us. Sub v_1 obj. **هغوی موږ دعوت کوي.**	We are invited by them. **Sub h.v v_3 prep obj.** موږ د هغوی په واسطه دعوت کېږو.

Ex: **مثال:**	
Active معلوم	**Passive مجهول**
He asks her. **هغه له هغې څخه پوښتي.**	She is asked by him. دا (مونث) د هغه په واسطه پوښتل کیږي.
Does he ask her? **آیا هغه دا (مونث) پوښتي؟**	Is she asked by him? آیا دا (مونث) د هغه په واسطه پوښتل کیږي؟
He doesn't ask her. **هغه دا (مونث) نه پوښتي.**	She is not asked by him. دا (مونث) د هغه په واسطه نه پوښتل کیږي.
Does he not ask her ? **آیا هغه دا(مونث) نه پوښتي؟**	Is she not asked by him? آیا دا (مونث) د هغه په واسطه نه پوښتل کیږي؟
Doesn't he ask her? **آیا هغه دا (مونث) نه پوښتي؟**	Isn't she asked by him? آیا دا (مونث) د هغه په واسطه نه پوښتل کیږي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

The persent continuous tense

حال جاري زمانه

Difference between Active & Passive د معلوم او مجهول ترمنځ فرق	
Active معلوم	**Passive مجهول**
Verb = V- ing	**Verb = V_3**
Helping verbs = Is, am, are	**Helping verbs = Is being, am being, are being**

Active معلوم	Passive مجهول
She is cooking the food. Sub h.v v- ing obj. **هغه (مونث) ډوډۍ پخوي.**	The food is being cooked by her. **Sub h.v v_3 prep obj.** ډوډۍ د هغې په واسطه پخېږي.
They are washing dishes. Sub h.v v- ing obj. **هغوی لوښي پرېمنځي.**	Dishes are being washed by them. **Sub h.v v_3 prep obj.** لوښي د هغوی په واسطه پرېمنځل کېږي.

Ex: **مثال:**

Active معلوم	Passive مجهول
They are electing him. دوی هغه انتخابوي.	He is being elected by them. هغه د دوی په واسطه انتخابېږي.
Are they electing him? آیا دوی هغه انتخابوي؟	Is he being elected by them? آیا هغه د دوی په واسطه انتخابېږي؟
They are not electing him. دوی هغه نه انتخابوي.	He is not being elected by them. هغه د دوی په واسطه نه انتخابېږي.
Are they not electing him? آیا دوی هغه نه انتخابوي؟	Is he not being elected by them? آیا هغه د دوی په واسطه نه انتخابېږي؟
Aren't they electing him? آیا دوی هغه نه انتخابوي؟	Isn't he being elected by them? آیا هغه د دوی په واسطه نه انتخابېږي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

The present perfect tense

حال کامله زمانه(نږدې ماضي)

Difference between Active & Passive د معلوم او مجهول ترمنځ فرق	
Active معلوم	**Passive مجهول**
Verb = V_3	**Verb = V_3**
Helping verb = Have, Has	**Helping verb = Have been, Has been**

Active معلوم	**Passive مجهول**
He has written a book. Sub h.v v_3 obj. **هغه یو کتاب لیکلی دی.**	A book has been written by him. **Sub h.v v_3 prep obj.** یو کتاب د هغه په واسطه لیکل شوی دی.
They have invited us. Sub h.v v_3 obj. **هغوی موږ دعوت کړي یو.**	We have been invited by them. **Sub h.v v_3 prep obj.** موږ د هغوی په واسطه د عوت شوي یو.

Ex: مثال:

Active معلوم	Passive مجهول
He has recited the holy Quran. هغه قرآن پاک قرائت کړی دی.	The holy Quran has been recited by him. قرآن پاک د هغه په واسطه قرائت شوی دی.
Has he recited the holy Quran? آیا هغه قرآن پاک قرائت کړی دی؟	Has the holy Quran been recited by him? آیا قرآن پاک د هغه په واسطه قرائت شوی دی؟
He has not recited the holy Quran . هغه قرآن پاک ندی قرائت کړی.	The holy Quran has not been recited by him. قرآن پاک د هغه په واسطه ندی قرائت شوی.
Has he not recited the holy Quran? آیا هغه قرآن پاک ندی قرائت کړی؟	Has the holy Quran not been recited by him? آیا قرآن پاک د هغه په واسطه ندی قرائت شوی؟
Hasn't he recited the holy Quran? آیا هغه قرآن پاک ندی قرائت کړی؟	Hasn't the holy Quran been recited by him? آیا قرآن پاک د هغه په واسطه ندی قرائت شوی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

The present perfect continuous tense

حال کامله جاري زمانه

The present perfect continuous tense doesn't change from active into passive.

حال کامله جاري زمانه له معلوم څخه مجهول ته نه تبديليږي.

The simple past tense

ساده تېره زمانه

Difference between Active & Passive د معلوم او مجهول ترمنځ فرق	
Active معلوم	**Passive مجهول**
V = V_2	**V = V_3**
H.V = did	**H.V = was, were**

Active معلوم	Passive مجهول
She wrote a story. Sub v_2 obj. هغې يوه کیسه ولیکله.	A story was written by her. Sub h.v v_3 prep obj. يوه کيسه د هغې په واسطه وليکل شوه.
I defeated them. Sub v_2 obj. ما هغوی ته ماتي ورکړه.	They were defeated by me. Sub h.v v_3 prep obj. هغوی زما په واسطه ماتي وخوړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: مثال:

Active معلوم	Passive مجهول
We defeated them. موږ هغوی ته ماتي ورکړه.	They were defeated by us. هغوی زموږ په واسطه ماتي وخوړه.
Did we defeat them ? آیا موږ هغوی ته ماتي ورکړه؟	Were they defeated by us? آیا هغوی زموږ په واسطه ماتي وخوړه؟
We didn't defeat them . موږ هغوی ته ماتي ورنکړه.	They were not defeated by us. هغوی زموږ په واسطه ماتي ونه خوړه.
Did we not defeat them? آیا موږ هغوی ته ماتي ورنکړه؟	Were they not defeated by us? آیا هغوی زموږ په واسطه ماتي ونه خوړه ؟
Didn't we defeat them? آیا موږ هغوی ته مات ورنکړه؟	Weren't they defeated by us ? آیا هغوی زموږ په واسطه ماتي ونه خوړه؟

The past continuous tense

تیره جاري زمانه

Difference between Active & Passive د معلوم او مجهول ترمنځ فرق	
Active معلوم	**Passive مجهول**
V = V - ing	**V = V_3**
H.V = was, were	**H.V = was being , were being**

(c) ketabton.com: The Digital Library

Active معلوم	**Passive مجهول**
They were playing football. Sub h.v v_1- ing obj. هغوی د فوټبال لوبه کوله.	Football was being played by them. Sub h.v v_3 prep obj. د فوټبال لوبه د هغوی په واسطه کېدله.
He was advising me. Sub h.v v_1- ing obj. هغه ماته نصیحت کاوو.	I was being advised by him. Sub h.v v_3 prep obj. زه د هغه په واسطه نصیحت کېدم.

Ex: مثال:

Active معلوم	Passive مجهول
I was doing the homework. ما کورنی کار سرته رساوو.	The homework was being done by me. کورنی کار زما په واسطه سرته رسېده.
Was I doing the homework ? آیا ما کورنی کار سرته رساوو؟	Was the homework being done by me? آیا کورنی کار زما په واسطه سرته رسېده؟
I was not doing the homework . ما کورنی کار سرته نه رساوو.	The homework was not being done by me. کورنی کار زما په واسطه سرته نه رسېده.
Was I not doing the homework? آیا ما کورنی کار سرته نه رساوو؟	Was the homework not being done by me? آیا کورنی کار زما په واسطه سرته نه رسېده ؟
Wasn't I doing the homework? آیا ما کورنی کار سرته نه رساوو؟	Wasn't the homework being done by me ? آیا کورنی کار زما په واسطه سرته نه رسېده؟

The past perfect tense

تېره کامله زمانه (لیري ماضي زمانه)

Difference between Active & Passive د معلوم او مجهول ترمنځ فرق	
Active معلوم	**Passive مجهول**
V = V_3	V = $\mathbf{V_3}$
H.V = Had	H.V = **Had been**

(c) ketabton.com: The Digital Library

Active معلوم	**Passive مجهـول**
We had helped him. Sub h.v v_3 obj. موږ له هغه سره مرسته کړې وه.	He <u>had been</u> helped by us. Sub h.v v_3 prep obj. هغه زموږ په واسطه کومک شوي وو.
He had invited us. Sub h.v v_3 obj. هغوی موږ دعـوت کړي وو.	We <u>had been</u> invited by him. Sub h.v v_3 prep obj. موږ د هغه په واسطه دعوت شوي وو.

Ex: مثالونه:

Active معـلوم	Passive مجهـول
They had elected him. دوی هغه انتخاب کړي وو.	Ha had been elected by them. هغه د دوی په واسطه انتخاب شوي وو.
Had they elected him ? آیا دوی هغه انتخاب کړي وو؟	Had he been elected by them? آیا هغه د دوی په واسطه انتخاب شوي وو؟
They hadn't elected him . دوی هغه انتخاب کړي نه وو.	He hadn't been elected by them. هغه د دوی په واسطه انتخاب شوي نه وو.
Had they not elected him? آیا دوی هغه انتخاب کړي نه وو؟	Had he not been elected by them ? آیا هغه د دوی په واسطه انتخاب شوي نه وو؟
Hadn't they elected him? آیا دوی هغه انتخاب کړي نه وو؟	Hadn't he been elected by him ? آیا هغه د دوی په واسطه انتخاب شوي نه وو؟

The past perfect continuous tense

تیـره کامله جاري زمانه(لیـري جاري زمانه)

The past perfect continuous tense doesn't change from active into passive.

تېره جاري زمانه له معـلوم ځخه مجهـول ته نه تبدیلېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

The simple future tense

راتلونکې ساده زمانه

Difference between Active & Passive د معلوم او مجهـول ترمنځ فرق	
Active معلوم	**Passive مجهـول**
V = V_1	**V = V_3**
H.V = will, shall	**H.V = will be, shall be**

Active معلوم	**Passive مجهـول**
He will write a letter. Sub h.v v_1 obj. هغه به یو لیک ولیکي .	A letter will be written by him Sub h.v v_3 prep obj. یو لیک به د هغه په واسطه ولیکل شي.
They shall call me. Sub h.v v_1 obj. هغـوی به ماته زنګ و وهـي.	I shall be called by them. Sub h.v v_3 prep obj. ماته به د هغوی په واسطه زنګ و وهل شي.

Ex: مثال:

Active معلوم	**Passive مجهـول**
I will encourage them. زه به هغوی تشویق کړم.	They will be encouraged by me. هغوی به زما په واسطه تشویق شي.
Will I encourage them ? آیا زه به هغوی تشویق کړم؟	Will they be encouraged by me? آیا هغـوی به زما په واسطه تشویق شـي؟
I will not encourage them. زه به هغـوی تشویق نکړم.	They will not be encouraged by me. هغوي به زما په واسطه تشویق نـشـي.
Will I not encourage them? آیا زه به هغـوی تشویق نکړم؟	Will they not be encouraged by me ? آیا هغـوی به زما په واسطه تشویق نـشي؟
Won't I encourage them? آیا زه به هغـوی تشویق نکړم؟	Won't they be encouraged by me ? آیا هغـوی به زما په واسطه تشویق نشـي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

The future continuous tense

راتـلـونـکــې جـاري زمـانـه

The future continuous tense is not changed into passive voice but some Pakistani and Indian grammarians it into passive voice.

راتلونکې جاري زمانه د "فعل" په مجهـول شکل باندي نه تبديلېږي مگـر ځيني پاکستاني او هندي ژب پوهان يې د "فعل" په مجهـول شکل تبدېـلوي.

Difference between Active & Passive د معلوم او مجهـول ترمنځ فرق	
Active معـلوم	**Passive مجهـول**
V = V- ing	**V = V_3**
H.V = will be, shall be	**H.V = will be being, shall be being**

Active معـلوم	Passive مجهـول
They <u>will be</u> playing football. Sub h.v v- ing obj. هغـوی به د فوټبال لوبه کوي.	Football <u>will be being</u> played by them. Sub h.v v_3 prep obj. د فوټبال لوبه به د هغـوی په واسطه کېدله.
She <u>will be</u> typing <u>a letter</u>. Sub h.v v-ing obj. هغه به يو ليک ټايـپوي .	<u>A letter</u> <u>will be being</u> typed by her. Sub h.v v_3 prep obj. يو ليک به د هغې په واسطه ټايـپېدله.

Ex: **مثال:**

Active معـلوم	Passive مجهـول
I will be watching T.V . زه به تلويزون گورم.	T.V will be being watched by me..تلويزون به زما په واسطه کتل کېـږي
Will I be watching T.V ? آيا زه به تلويزون گورم؟	Will T.V be being wached by me? آيا تلويزون به زما په واسطه کتل کېـږي؟
I will not be watching T.V ..زه به تلويزون نه گورم	T.V will not be being watched by me. تلويزون به زما په واسطه نه کتل کېـږي.
Will I not be watching T.V ? آيا زه به تلويزون نه گورم؟	Will T.V not be being watched by me ? آيا تلويزون به زما په واسطه نه کتل کېـږي؟
Won't I be watching T.V ? آيا زه به تلويزون نه گورم؟	Won't T.V be being watched by me ? آيا تلويزون به زما په واسطه نه کتل کېـږي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

The future perfect tense

راتلـونکې کامله زمانه

Difference between Active & Passive د معلـوم او مجهـول ترمنځ فـرق	
Active معلوم	**Passive مجهـول**
V = V_3	**V = V_3**
H.V = will have	**H.V = will have been**

Active معلوم	**Passive مجهـول**
They will have typed the letter. Sub h.v v_3 obj. هغـوی به لیک ټایپ کړې وي.	The letters will have been typed by them. Sub h.v v_3 prep obj. لیک به د هغـوی په واسطه ټایپ شوی وي.
She will have cooked the food. Sub h.v v_3 obj. هغې به ډوډۍ پخه کړې وي.	The food will have been cooked by her. Sub h.v v_3 prep obj. ډوډۍ به د هغې په واسطه پخه شوې وي.

Ex: مثال:

Active معـلوم	Passive مجهـول
We will have defeated him. موږ به هغه ته ماتې ورکړې وي.	He will have been defeated by us. هغه به زموږ په واسطه ماتې خوړلې وي.
Will we have defeated him ? آیا موږ به هغه ته ماتې ورکړې وي؟	Will he have been defeated by us? آیا هغه به زموږ په واسطه ماتې خوړلې وي؟
We will not have defeated him. موږ به هغه ته ماتې ورکړې نه وي.	He will not have been defeated by us. هغه به زموږ په واسطه ماتې خوړلې نه وي.
Will we not have defeated him? آیا موږ به هغه ته ماتې ورکړې نه وي؟	Will he not have been defeated by us ? آیا هغه به زموږ په واسطه ماتې خوړلې نه وي؟
Won't we have defeated him? آیا موږ به هغه ته ماتې ورکړې نه وي؟	Won't he have been defeated by us ? آیا هغه به زموږ په واسطه ماتې خوړلې نه وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

The future perfect continuous tense

راتلوونکې کامله جاري زمانه

The future perfect continuous tense doesn’t change from active into passive.

راتلـوونکـې کامله جاري زمانه له معـلـوم څخه مجـهـول ته نه تـبديلېږي.

Direct and indirect speech

(Quoted and reported) speech

مسـتقـيـم او غـيـر مسـتـقـيـم کلام

Speech means talk or dialogue between two persons.

د کلام مانا د دوو اشخاصو ترمنځ خبري يا خبري اترې کول دي.

We can express our or somebody else’s ideas into two ways in English language .

په انګليسې ژبه کې موږ کولای شو خپل اويا د نورو خبري په دوو شکلو بيان کړو.

1. Directly. په مستقـيم ډول
2. Indirectly. په غير مستقيم ډول

1) Direct speech. مسـتقـيم کلام

The direct speech indicates the speaker’s exact words.

مستقيم کلام د ويونکي دقيـقي ويناوي بيانوي.

Ex: He said, “ I play chess with my freind.” مثال: هغه وويل، " زه له خپل ملګري سره سطرنج بازي کوم .

Ex: Najeeb said, “ I am very happy. مثـال: نجيـب و ويـل، " زه ډېـر خـوشحـاله يـم ".

(c) ketabton.com: The Digital Library

2) Indirect speech: غـیـر مسـتـقـیـم کـلام

The indirect speech denotes the speaker's ideas but not all of his exact words.

غير مستقيم كلام د ويونكي په ويناوو دلالت كوي مگر نه ټولي دقيقي كليمې.

Ex: He said that he played chess with his freind. مثال: هغه وويل چې هغه له خپل ملگري سره سطرنج بازي كوله.

⇨ **The following points should be observed in the direct speech:**

په مستقيم كلام كې بايد لاندې نقطې مراعات شي:

1) A comma (,) is used after the main verb.

له اصلي فعـل څخه وروسته يوه كامه (،) استعمالېږي.

2) The narration should be expressed between the quotation marks (" ").

وينه بايد د نقـل قول له علامو ترمنځ (" ") بيان شي.

3) The first word in the narration should begin with capital letter.

په وينه كې بايد لومړی توری په غټ توري شروع شي.

Ex: Ahmad said, "My classmates will take a trip to Mazar next week."

مثال: احمد وويل، " راتلوونكي اوونۍ به له همصنفيانو سره مزار ته سفر وكړم. "

Changing direct to indirect speech

د مستقيم كلام تبديـلول په غير مستقيم كلام

The way to change the direct speech to indirect is different in the different kinds of sentences.

د مستقـيم كلام تبديلول په غير مستقـيم كلام باندي په مختلفـو جملو كې مختلف ډولونه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

1) Declarative sentences: خبـري جمـلې

The following points must be observed in the declative sentences:

لاندي نقطې باید په خبري جملـو کې مراعات شي:

1.	The comma and quotation marks (" ") are omitted. کامـه او د نـقـل قـول عـلامـي (" ") له منځـه وړل کـېږي.
2.	The conjunction (that) is used to connect the main verb with the rest of the sentence. د (that) ربطي توري د اصلي فـعـل له پاتې جملې سره د نښلولو لپاره استعمالـېږي.
3.	The pronouns are changed according to speaker and reporter. ضمیرونه د ویونکي او نقـل کوونکي سره سـم تغـیر خوري.
4.	If the main verb is in simple past tense , the tenses are changed. که چېـري په تېـره ساده زمانه کې اصلي فعـل وي، زماني تغیر کـوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Chart of tenses change

د زمانو د تغیر جدول

No	Direct مستقیم	Indirect غیر مستقیم
1	Simle present tense حال ساده زمانه	Simple past tense تېره ساده زمانه
2	Present continuous tense حال جاري زمانه	Past continuous tense تېره جاري زمانه
3	Present perfect tense حال کامله زمانه	Past perfect tense تېره کامله زمانه
4	Present perfect continuous tense حال کامله جاري زمانه	Past perfect continuous tense تېره کامله جاري زمانه
5	Simple past tense تېره ساده زمانه	Past perfect tense تېره کامله زمانه
6	Past contiouous tense تېره جاري زمانه	Past perfect continuous tense تېره کامله جاري زمانه.
7	Past perfect tense تېره کامله زمانه	Past perfect tense تېره کامله زمانه
8	Past perfect continuous tense تېره کامله جاري زمانه	Past perfect continuous tense تېره کامله جاري زمانه
9	Simple future tense راتلوونکي ساده زمانه	Simple future in the past tense په تېره کې راتلوونکې ساده زمانه
10	Future continuous tense راتلوونکې جاري زمانه	Future in the past continuous tense په تېره جاري کې راتلوونکې زمانه
11	Future perfect tense راتلوونکې کامله زمانه	Future in the past perfect tense په تېره کامله کې راتلوونکې زمانه
12	Future perfect continuous tense راتلوونکې کامله جاري زمانه	Future in the past perfect continuous tense په تېره کامله جاري کې راتلوونکې زمانه
13	Simple future in the past tense په تېره کې راتلوونکې ساده زمانه	Simple future in the past tense په تېره کې راتلوونکې ساده زمانه
14	Future in the past continuous tense په تېره جاري کې راتلوونکې زمانه	Future in the past continuous tense په تېره جاري کې راتلوونکي زمانه
15	Future in the past perfect tense په تېره کامله کې راتلوونکې زمانه	Future in the past perfect tense په تېره کامله کې راتلوونکې زمانه
16	Future in the past perfect continuous tense. په تېره کامله جاری کي راتلوونکی زمانه	Future in the past perfect continuous tense. په تېره کامله جاري کې راتلوونکې زمانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

5. All the words and adverbs which show the near situation are change to far.

ټولي کليمي او قيدونه چي نږدي وضحيت (حالت) ښيي په ليري باندي تبديلېږي.

Chart of adverbs change

د قيدونو د تغير جدول

No	**Direct** مستقيم	**Indirect** غير مستقيم
1	Now	Then
2	Here	There
3	These	Those
4	This	That
5	Ago	Before
6	Just	Then
7	Yesterday	The previous day
8	Next week	The following week
9	Last week	The previous week
10	Tomorrow	The next day
11	To day	That day
12	Thus	So

6. The verbs (Must, Should, Ought to, Could) are not changed in the indirect form.

د (Must, Should, Ought to, Could) فعلونه په غيرمستقيم شکل باندي نه تبدلېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

1) Ex: ۱) مثال:

- He said, "I come here every day". - هغه وویل، "زه هره ورځ دلته راځم".
- He said that he came there every day. - هغه وویل چې هغه هره ورځ هلته راتلو.

2) Ex: ۲) مثال:

- Bilal said to me, "I am speaking with him now".

- بلال ماته وویل، " زه اوس له هغه سره د خبرو په حال کې یم ".

- Bilal told me that he was speaking with him then.

- بلال ماته وویل چې هغه وروسته له هغه سره د خبرو په حال کې و.

3) Ex: ۳) مثال:

- Karrim said, "Jamal has repaired the fridge". کریم و ویل، "جمال یخچال ترمیم کړی دی ".
- Karrim said that Jamal had repaired the fridge. کریم وویل چې جمال یخچال ترمیم کړی و.

4) Ex: ۴) مثال:

- She said, "We visited Paris two months ago".

هغې وویل، "موږ دوه میاشتې مخکې پاریس ولید ".

- She said that they had visited Paris two months before.

هغې وویل چې هغوی دوه میاشتې مخکې پاریس لیدلی و.

Note: نوټ

When the main verb is not in the simple past tense, no change is possible in the tenses.

کله چې په ساده تېره زمانه کې اصلي فعل نه وي، په زمانو کې تغیر نه راځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: مثال:

- Ahmad says, " I know him". احمد وايي، " زه هغه پېژنم ".
- Ahmad says that he knows him. احمد وايي چې هغه پېژني.

Ex: مثال:

- He has said, " Amran is a clever student".

هغه ويلي دي، " عمران يو لايق زده کوونکی دی ".

- He has said that Amran is a clever student.

هغه ويلي دي چې عمران يو لايقه زده کوونکی دی.

Note:نوټ

When the narration is unchangeable general fact, no change is made in the indirect speech; even if the main verb is in the simple past tense.

کله چې نقل قول (وينا) کلي حقيقت وي، په غير مستقيم کلام کې تغير نه راځي؛ حتی که چېري په ساده تېره زمانه کې اصلي فعل هم موجود وي.

Ex: مثال:

- Shabeer said, " The sky is blue". شبير وويل، " آسمان آبي دی ".
- Shabeer said that the sky is blue. شبير وويل چې آسمان آبی دی.

2) Intrrogative sentences: پوښتنيزي (استفهامي) جملې

The following points are to be observed:

لاندي نقطي بايد مراعات شي:

1. The main verb is changed to a verb which can express a question.

اصلي فعل له هغه فعل سره تبديليږي چې کولاي شي سوال بيان کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Like: Ask (پوښتل، سوال کول), Inquire (بیا پوښتنه کول), Want to know (پوهېدل، پېژندل) etc...

2. The comma and quotation marks are omitted.

د کامې او نقل قول علامې له منځه وړل کېږي.

3. To connect the two parts of the sentence.

د جملې دوه برخې سره نښلوي.

4. The pronouns based on speaker and reporter, are changed.

ضمیرونه د ویونکي او نقل قول کوونکي په اساس تغیر کوي.

5. The subject is placed before verb.

فاعل له فعل څخه مخکې ځای نیسي.

6. A full stop is used at the end of the sentence instead of a question mark.

د جملې په اخېر کې د سوالي علامې په ځای نقطه اېښودل کېږي.

Note: نوټ

The words (do, does, did) are omitted in the indirect speech.

د(did, does, do) کلیمې په غیر مستقیم کلام کې له منځه ځي.

Ex: مثال:

- He said: " Can I help you?" — هغه وویل:" آیا کولای شم له تاسي سره مرسته وکړم؟ "
- He asked if he could help me. — هغه پوښتنه وکړه چې آیا هغه کولای شوای له ما سره مرسته وکړي.

Ex: مثال:

- He said: " Do you know me?" — هغه و ویل: " آیا ما پېژنئ؟ "
- He wanted to know if I knew him. — هغه غوښتل وپوهېږي چې آیا هغه مې پېژانده.

Ex: مثال:

- Ali said: "Have you visited Kabul?" — علي و ویل: " آیا تاسي کابل لیدلی دی؟ "
- Ali asked me if I had visited Kabul. — احمد وپوښتل چې آیا ما کابل لیدلي و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: مثال:

- Khalid said: "Where are you going now?" خالد و ویل: " تاسي چېرې ځئ؟ "
- Khalid wanted to know where I was going then. خالد غوښتل وپوهېږي چې زه چېرې تلم.

Ex: مثال:

- The students said: "When is our examination?" شاګردانو و ویل: " زموږ امتحان څه وخت دی؟"
- The students asked when their examination was. شاګردانو وپوښتل چې امتحان يې څه وخت و.

3) Imperative sentences: امــري جـمـلــې

The following poinnts are necessary to be observed in the imper- ative sentences.
په امري جملو کې لاندې نقطې بايد ضروري مراعات شي.

1. The main verb is changed to a verb which can express a command or request.
اصلي فعل په هغه فعل باندې تبديلېږي چې وکولای شي يو امر يا غوښتنه بيان کړي.

Like: Order (هدايت ورکول), Request (غـوښتنه کول), command (امر کول) etc…

2. To connect the two parts of the sentence. د جملې دوه برخې سره نښلوي.

A) Use (to) in the positive case. په مثبت حالت کې (to) استعمالېږي.

B) Use (not to) in the negative case. په منفي حالت کې (not to) استعمالېږي.

Ex: مثال:

- He said: "Come on time." هغه وویل: " په وخت راځي. "
- He ordered to me tocome on time. هغه ماته هدايت وکړ چې په وخت راشم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: مثال:

- He said: "Don't go away please." هغه وویل : " لطفاً لرې مه ځه ."
- He asked me not to go away. هغه له ما څخه غوښتنه وکړه ترڅو لرې لاړ نشم.

Ex: مثال:

- Jalal said: "Please study your lessons well." جلال و ویل: "لطفاً خپل درسونه دي ښه و وايه. "
- Jalal requested me to study my lessons well. جلال له ما څخه غوښتنه وکړه چې خپل درسونه ښه ووايم.

3) Exclamatory sentences: ندايي جملې

The folloowing points should be observed in the exclamatory sentences:

په ندايي جملو کې باید لاندې ټکي مراعات شي:

1. The main verb is changed to one of the verbs which can express emotion or strong feeling.

اصلي فعل په يو هغه فعلونو تبديلېږي چې هيجان يا احساس بيان کړي.

Like: **Cry** (ژړل، فرياد کول), **Appreciate** (درناوي کول، درک کول، ستايل), **Shout** (فرياد کول), **Admire** (ستايل، تشوېقول) **etc…**

2. The comma and quotation marks are omitted.

د کامې او د نقل قول علامې له منځه ځي.

3. The other changes (tenses and adverbs) are the same as decla-rative form.

د نورو (زمانو او قيدونو) تغيرات د خبري حالت په څېر دي.

Ex: مثال:

- He said, " Welcome to Ghazni !" هغه و ويل، " غـزني ته ښه راغلاست ! "
- He greeted with me saying that welcome to Ghazni.

هغه د ښه راغلاست ويلو غزني ته له ما سره روغبړ وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: مثال:

- Ahmad said, “Well-done you won the challenge !”

احمد وویل، " آفرین د مسابقي وړونکی شوې !"

- Ahmad appreciated me saying that I had won the challenge.

احمد ددې په ویلو سره چې زه د مسابقي وړونکي شوي وم له ما ښخه ستاینه وکړه.

Ex: مثال:

- He said, “What a noisy he is !” هغه وویل، " څه یو غالمغالی (سړی) دی !"
- He should what a noisy man he was. هغه فریاد وکړ چې څه یو غالمغالی (سړی) وو.

Interjection

د غـږ(ندا) توری

Interiection is a word which is used to express some sudden feelling or emotion.

د نداء توری هغه کلمه ده چې د احساس اویا هیجان لپاره استعمالیـږی.

Ex: Alas! He passed a way. مثال: افسوس! هغه مړ شو.

Ex: Oh! It is really funny. مثال: آه! واقیعاً مسخره دی.

Ex: Pooh! I hurt my finger. مثال: اخ! ما خپله گوته غوڅه کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

⇨ **Interjections are divided into the following parts:**

د ندا توري په لاندې برخو وېشل شوي دي:

A: Natural interjections حقيـقي د نداء توري

These interjections usually contain one syllable and express strong feeling or emotion.

د نداء دغه توري معمولاً يو هجايي دي او قـوي احساس يا هيجان بيانوي.

The natural interjections are as follow: حقيقي د نداء توري په لاندي ډول دي

1. To express surprise. **د تعجب يا حرانتيا د بيان لپاره.**

Like: Oh! (آه !), Ah! (آه!), Ha! (ها!).

Ex: <u>Oh</u>! What a tall building. مثال:<u>آه</u>! څه لوړه ودانۍ ده.

2. To express joy and laughter. **خوشحالي، او خندا د بيان لپاره.**

Like: Ha Ha! (ها ها!).

Ex: <u>Ha Ha</u>! We won the game. مثال: <u>ها ها</u>! موږ لوبه وګټله.

3. To express grief and pity. **د غـم او افسوس د بيا ن لپاره.**

Ex: Alas! He is dead. مثال: افسوس! هغه مړ دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

4. To express approval and confirmation. **د تاید او تصدیق د بیان لپاره.**

Ex: <u>Bravo</u>! you have done well the homework.

مثال: شاباس! تا کورنۍ وظیفه ښه ترسره کړې ده.

5. To express disgust, pity and blaming.

د نفرت سرښندنې او ملامتیا د بیان لپاره.

Ex: Fie! Disoppointed in the exam. مثال: په امتحان کې په ناکامۍ باندې خجالت وکاړه!.

Ex: Fie, fie! You are blame. مثال: بس، بس! ته ملامت یې.

6. To express pain. **د درد د بیان لپاره استعمالیږي.**

Ex: <u>Pooh</u>! I hurt my finger. مثال: پوه (اخ)! ما خپله گوته غوڅه کړه.

7. To express greeting and farewell.

د روغبړ او خدای(ج) په اماني د بیان لپاره.

Ex: <u>Adieu</u>! See you tommorow. مثال: خدای په امان! سبا وینو.

B: Compound interjections: مرکب د نداء توري

These interjections are formed by combination of two or more than two words and express a strong feeling.

د نداء دغه توري له دوو یا له دوو څخه له زیاتو کلمو ترکیب شوي او قوي احساس بیانوي.

Like : Well-done! (آفرین!), Wellcome! (ښه راغلاست!), Good heavense (ای خدایه عجیبه!), Shame on you! (خجالت وکاږه!), Ah me! (افسوس په ما!), Good bye! (خدای په امان)، Just my luck! (زما بد بخت!), It is all very well! (سترگي روښانه !) and etc… …او داسي نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

Interjections formed by parts of speech

هغه ندايي توري چې د کلام د اجزاوو په وسیله تشکیلیږي

1. With nouns. — له اسمونو سره.

Ex: Stupid guy! — مثال: احمق سړي!

2. With adverbs. — له قیدونو سره.

Ex: How care less! — مثال: څومره بې احتیاطه!

3. With verbs. — له فعلونو سره.

Ex: Listen! Lesten! — مثال: غوږ ونیسئ! غوږ ونیسئ!

Note:نوټ

Sometimes we can express emotion or feeling by sentences, which are called exclamatory sentences.

ځیني وختونه موږ هیجان یا احساس په جمله کې ښکاره کولای شو، چې (په دې صورت کې) د ندایي جملو په نوم یادیږي.

Ex: — مثال:

- What a noisy guy he is! — څه یو غالمغالي (سړی) دی!
- How terrible it is! — څومره ډارن!

(c) ketabton.com: The Digital Library

Suffixes and prefixes
وروستاړي او مختاړي

Suffixes and prefixes are syllables which are added before and after the words and change their meaning.

وروستاړي او مختاړي هغه الفاظ دي چې مخکي او وروسته له کليمو څخه علاوه کېږي او د هغوی مانا ته تغير ورکوي.

Prefixes: مختاړي

Prefixes are syllables which are added before words and change their meaning.

مختاړي هغه الفاظ دي چې له کلمو څخه مخکي علاوه کېږي او د هغوی مانا ته تغير ورکوي.

Like:

– <u>Dis</u>like (نه خوښېدل ـ نه خوښول), Read – <u>R</u>eread (ويل ـ دوباره ويل) .... etc.

The most importan prefixes are as follow: **مهمترين مختاړي په لاندي ډول دي:**

1) Un:

It is placed before verbs and adjectives to convert their meaning.

د فعلونو څخه مخکي ځای نيسي او د هغوی مانا ته تغير ورکوي.

Ex: Able – <u>Un</u>able (توانېدل ـ نه توانېدل), Kind – <u>Un</u>kind (مهربان ـ نامهربان).

2) In:

It is added before adjectives and converts their meaning.

د صفتونو څخه مخکي علاوه کېږي او د هغوی مانا ته تغير ورکوي.

Ex: Direct–<u>In</u>direct (مستقيم ـ غيرمستقيم), Formal–<u>In</u>formal (رسمي ـ غير رسمي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

3) Dis:

It is placed before adjectives and verbs and converts their meaning.

د صفتونو څخه مخکي ځاي نیسي او د هغوی مانا ته تغیر ورکوي.

Ex: Agree - <u>Dis</u>agree(موافقیت کول ـ مخالفت کول), Appear - <u>Dis</u>apear(ښکاره کېدل ـ ورکېدل).

4) Re:

It is placed before verbs and shows repetition.

له فعل څخه مخکي ځای نیسي او د (فعلونو) تکرار ښیي.

Ex:Write - <u>Re</u>write (لیکل ـ دوباره لیکل), Correct – <u>Re</u>correct(تصحیح کول ـ دوباره تصحیح کول).

Suffixes: وروستاړي

Suffixes are syllables which are placed after words and change their meaning.

وروستاړي هغه الفاظ دي چې له کلمو څخه وروسته ځای نیسي او د هغوی مانا ته تغیر ورکوي.

Ex: Implement – Implement<u>ation</u> (اجراء ـ اجراء کول)

The most important suffixes are as follow:

مهمترین وروستاړي په لاندي ډول دي:

1) Or – er :

These are placed after words and turn them into nouns.

دغه له کلمو څخه وروسته ځای نیسي او هغوی په اسمونو تبدیلوي.

Ex: Hold – Hold<u>er</u> (نیول ـ نیونکي), Act -- Act<u>or</u> (تمثیل کول ـ تمثیل کوونکی).

(c) ketabton.com: The Digital Library

2) Al :

It is added at the end of nouns and changes them to adjectives.

د اسـمونو په اخېـر کې علاوه کېـږي او هغـوی په صفتونو تبديـلوي.

Ex: Nature – Natur<u>al</u> (طبعيت ـ طبعی), Nation – Nation<u>al</u> (ملت ـ ملـي) etc…

3) Ion :

It is added at the end of verbs and turns them into nouns.

د فعـلونو په اخېر کې علاوه کېـږي او هغـوی په اسمونو تبدېـلوي.

Ex: Locate - Locat<u>ion</u>(موقعيت ـ موقعيت لرل), Participate - Participat<u>ion</u>.(ګډون ـ ګډون کول)

4) Sion :

It is placed at the end of the verbs and changes them to abstract nouns.

د فعـلونو په اخېر کې ځای نيسي او هغـوی د مانا په اسمونو باندی تبديلېـږي.

Ex: Decide – Deci<u>sion</u> (تصميم ـ تصميم نېول), Divide – Divi<u>sion</u> (تقسيم ـ تقسيمول).

5) Ize :

It is added after the nouns and turns them into verbs.

له اسمـونو څخه وروسته علاوه کېـږي او هغـوی په فعـلونو تبديلوي.

Ex: Islam – Islam<u>ize</u>(اسلام ـ مسلمانول), National – National<u>ize</u> (ملي ـ ملي کول) etc…

6) Ness :

This suffix is placed after adjectives and changes them to abstract nouns.

دغه وروستاړي له صفتونو څخه وروسته ځای نيسي او هغـوی د مانا په اسمونو تبديلوي.

Ex: Kind – Kind<u>ness</u>(مهربان ـ مهرباني), Dark – Dark<u>ness</u> (تاريک ـ تاريکي) etc…

(c) ketabton.com: The Digital Library

7) Less :

Is added after nouns and converts their meaning.

له اسمونو څخه وروسته علاوه کېږي او د هغوی مانا تغیروي.

Ex: Care – Care<u>less</u>(توجه – بې توجه), Hope – Hope<u>less</u> (امید – نا امید) etc…

8) Ful :

It is placed after nouns and changes them to adjectives.

له اسمونو څخه وروسته ځای نیسي او هغوی په صفتونو تبدیلوي.

Ex: Sin – Sin<u>ful</u> (گناه – گنهکار), Pain – Pain<u>ful</u> (درد – دردناک) etc…

9) Ive :

It is placed after verbs and changes them to adjectives

له فعلونو څخه وروسته ځاي نیسی او هغوی په صفتونو باندي تبدیلوي.

Ex: Conclude – Conclus<u>ive</u> (نتیجه – نتیجه بخش), Indicate – Indicat<u>ive</u> (ښودل – ښوونکی).

10) Ment :

It is added at the end of verbs and turns them into nouns.

د فعلونو په اخیر کې اُضافه کېږي او هغوی په اسمونو باندي تبدیلوي.

Ex: Arrange - Arrange<u>ment</u> (ترتیبول – ترتیب), Punish – Punish<u>ment</u>(مجازات کول – مجازات).

11) Able :

It is placed after verbs and changes them into adjectives.

فعلونو څخه وروسته ځای نیسي او هغوی په صفتونو باندي تبدیلوي.

Ex: Eat – Eate<u>able</u> (خوړل – خوړونکی), Drink – Drink<u>able</u> (ښښل – ښښونکی) etc…

(c) ketabton.com: The Digital Library

Punctuation

علامه ایـښودنه

Punctuation is an important part of Grammar by which the speaker can explain Himself or herself well.

علامه ایښـودنه د ګـرامـر یوه مهمـه بـرخه ده چې ویـونکـی د "هغه" په واسطـه کولای شـي خپل هـدف واضح "بیان" کړي.

⇨ **The following are the most important symbols in English:**

په انګلیسي کې مهمتریـني علامې په لاندي ډول دي:

1) Full stop, period (.) ټـکـی

Period is used to show the longest pause and is used as follow:

ټکی د اوږد ترین ځنډ ښکارندوی دی او په لاندي ډول استعمالېږي:

1. To mark the declarative and imperative sentences.

د خبري او امري جملو د علامه اېښودنې لپاره.

Ex: He come here yesterday.

مثال: هغه تېره ورځ دلته راغي.

Ex: Please come on time.

مثال: لطفاً په وخت راځه.

2. After abbreviations.

له مخففاتو څخه وروسته.

Ex: Mr. Shahid.

مثال: ښاغلي شاهد.

Ex: Dr. Mirwais.

مثال: داکتر میرویس.

3. To show a decimal.

د اعشاري ښودلو لپاره.

Ex: 5.6 million.

مثال: ۵،٦ میلیونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

2) Cmma (,) :کامه

Comma represents the shortest pause in the sentences.

کامه په جملو کې له کوچنی ترین ځنډ ځخه نماینده ګي کوي.

- **Comma is used as follow:** **کامه په لاندې ډول استعمالېږي:**

1. To separate the series of words which have the same task in a sentence.

د یو دسته کلیماتو جلا کولو لپاره چې په یوه جمله کې یوشان وظیفه سرته رسوي.

Ex: Herat, Ghazni, Wardak and Kunar are the provinces of Afghanistan.

مثال: هرات، غزني، وردګ او کنړ د افغانستان ولایتونه دي.

2. After the main verb in the direct speech.

په مستقیم کلام کې له اصلي ځخه وروسته.

Ex: He said , " I am very happy."

مثال: هغه وویل، " زه ډېر خوشحاله یم.

3. After (yes) and (no).

له (yes) او (no) ځخه وروسته.

Ex: Are you a doctor.

مثال: آیا ته یو ډاکتر یې؟

Yes, I am a doctor.

هو، زه یو ډاکتر یم.

No, I am not a doctor.

نه، زه یو ډاکتر نه یم.

3) Semi colon (;) ټکي کامه (نیمه شارحه)

Semi colon shows a longer pause than comma but shorter than period.

ټکی کامه نسبت له کامي ځخه دراز تر ځنډ مګر له ټکي ځخه لنډ تر ځنډ ښکاره کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

1. Semi colon can be used instead of a conjunction between two independent sentences.

ټکي کامه کولای شي د دوو مستقلو جملو ترمنځ د ربطي توري په ځای استعمال شي.

Ex: He is a student; Muzamil is a doctor.

مثال: هغه یو زده کوونکی دی؛ مزمل یو ډاکتر دی.

2. To separate the series of related words separated by comma.

د هغه دسته ټرلو کلمو د جلا کولو لپاره چې د کامې په واسطه جلا شوي دي.

Ex: To see, saw, seen; to ride, rode, ridden; to write, wrote, written.

4) Colon (:) شارحه (دوه ټکي، کالن)

Colon represents the longer pause than semi colon but shorter than period and is used as follow.

شارحه نسبت له نیمه شارحې څخه په دراز تر مگر ټکي ته په لنډتر ځنډ نماینده گي کوي او په لاندي ډول استعمالیږي.

1. To express examples. **د مثالونو بیانولو لپاره.**

Ex : He can play football. مثال : هغه کولاي شي د فوټبال لوبه وکړي.

2. Instead of comma in the direct speech.

په مستقیم کلام کې د کامې په ځاي.

Ex: He said : "I do my homeworke." مثال: هغه وویل : " ما خپله کورنی وظیفه سرته ورسوله . "

(c) ketabton.com: The Digital Library

2. To express enumerations. **د شمېرلو د بيان لپاره.**

Ex: The (to do) verbs are **:** Do, Does, Did.

د (to do) فعـلونه عبارت دي له **:** Do, Does, Did څخه .

3. To express a quotation. **د يو نقـل قـول بيان لپاره.**

Ex: Hazrat Mohammad(ص) says **:** prayer is the key of paradise.

مثال: حضرت محمد(ص) فرمايي **:** لمونځ د جنت کيلي ده .

5) Exclamation mark (!) د غــږ(نداء) يا تعـجـب عـلامـه.

Exclamation mark is used as follow:

د غږيا تعجب علامه په لاندي ډول استعمالېږی:

1. After interjections. **د نداء له توري څخه وروسته.**

Ex: Pooh**!** I hurt my finger. مثال: اخ **!** ما خپله گوته پرې کړه.

2. At the end of the exclamatory sentences. **د ندايي جملو په اخېر کې.**

Ex: What a fooish he is**!** مثال: څه يو احمق سړی دی**!**

3. After imperative verbs which asks for attention.

له امري فعـلونو څخه وروسته چې د توجه غوښتنه وي.

Ex: Help me**!** مثال: مرسته راسره وکړه**!**

Ex: Long live Afghanistan**!** مثال: ژوندی دي وي افغانستان**!**

(c) ketabton.com: The Digital Library

6) Question mark (?). د سوالیه علامه

Question mark is used as follow: **د سوالیه علامه په لاندي ډول استعمالېږي:**

1. At the end of intrrogative sentences. **د سوالیې جملې په اخېر کې.**

Ex: Can you speak Arabic? مثال: آیا ته په عربي خبري کولای شي ؟

2. After intonation questions. **د غږي سوالونو څخه وروسته.**

Ex: You are here? مثال: تاسو دلته یاست؟

7) Slash (/). د انتخاب علامه

Slash shows a choice between two words or sentences.

د انتخاب علامه د دوو کلمو ترمنځ انتخاب ښیي.

Ex: S + will / shall + V + C.

8) Hyphen (-) د وصل علامه

1. To connect the words in a combined noun.

په یو اسم کې د کلمو د وصلولو لپاره.

Ex: Father - in - law, Man - of - war.

2. At the end of lines to connect the rest of an uncompleted word.

د لیکې په اخیر کې د یوې نامکملي کلیمې د وصلولو لپاره.

Ex: Afghanistan is an agricultural and ancient country many people of afghan-
istan are uneducated.

مثال: افغانستان یو کرنیز هیواد دی او د افغانستان ډېر خلک بې سواده دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

3. To separate syllable. **د هجا د جلا کولو لپاره.**

Ex: Moral = Mo - ral.

Ex: Clever = Cle - ver.

9) Dash (–). د فاصلې خط

1. Between two numbers or dates to express the duration.

د دوو عددونو یا نېټو ترمنځ موده بیانوي.

Ex: I studied from page 10 – 20. مثال: له ۱۰ څخه تر ۲۰ مخ پورې مطالعه وکړه.

2. To show tongue obstacles and stammering.

د ژبې بندیش او توتلې ښودلو لپاره.

Ex: Fa – fa – father come to Kabul. مثال: په ـ په ـ پلار کابل ته راغي.

10) Quotation mark (“ “). د نقـل قـول عـلامـه

The quotation marks can be used to show a narration.

د نقـل قول علامه کولای شي د یوي وینا لپاره استعمال شي.

Ex: Shabeer said, “ I am writting a letter now”.

مثال: شبیر وویل، " زه اوس د یوې رسالې په لیکلو بوخت یم ".

11) Parentheses ( ) کوچنـی قـوس

1. To express the meaning of something. د یو شي د مانا بیانولو لپاره.

Ex: Hashish (narcotic) is harmful for health. مثال: چرس (مخدر) د روغتیا لپاره مضر دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

2. To express the parts of a division. د یو قسمت د برخو بیانولو لپاره.

Ex: Afghanistan has two native languages. (a) Pashto (b) Dari .

مثال: افغانستان دوه محلي ژبې لري (a) پښتو (b) دری.

12) Apostrophe (’) اپا سترافي یا د له منځه وړلو علامه

1. In the genitive case. په اضافي یا مالکیت حالت کې. (له ملکي اسم سره).

Ex: Najeeb’s book. مثال: د نجیب کتاب.

Ex: Mohammad’s father. مثال: د محمد پلار.

2. To show a contraction. د اختصار ښودلو لپاره.

Ex: He has studied the book = He’s studied the book.

مثال: هغه کتاب مطالعه کړی دی.

13) Ellipsis or dots (...) څو نقطې

Shows the omission of word or words. د کلمې یا د کلمو له منځه وړل ښیي .

Ex: The auxiliary verbs consist in: am, is, are, was, were, must ... etc.

مثال: کومکي فعلونه عبارت دي له: am, is, are, was, were, Must ... او داسي نور.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Writing
لیکنه

Writing is a basic art and modern necessity. Through writting we can express our ideas for others and understand about the others ideas as well.

لیکنه یو اساسي او عصري ضرورت دی. د لیکنې له لاري موږ کولای شو خپل نظریات یا اهداف نورو ته بیان کړو او هم په "ضمن کې" د نورو له نظریاتو یا اهدافو څخه اطلاع حاصله کړو .

We can express our ideas by writing sentences and paragraphs.

موږ کولای شو خپل نظریات د جملو یا متنو په لیکلو سره بیان کړو.

1) Sentences writing: جمله لیکنه

Sentence is a group of words which makes a complete meaning.

جمله د کلمو هغه گروپ دی چې کامله یوه کامله مانا افاده کوي.

Ex: Ahmad plays footbal every day. مثال: احمد هره ورځ د فوټبال لوبه کوي.

The following points sould be observed in writing a sentence.

د یوې جملې په لیکلو سره باید لاندي ټکي مراعات شي.

1. The first letter must be capital. لومړی توری باید لوی وي.

2. Threre must be space among the words. د کلمو ترمنځ باید فاصله موجوده وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

3. Mark a sentence with a full stop or question mark as required.

یوه جمله له ټکي یا د سوالیه علامې د غوښتنې سره سم علامه ایښودنه شي.

4. The sentence must be logical.

جمله باید منطقي وي.

2) Paragraph writing: متن یا پراګراف لیکنه

A group of sentences which are joined by conjunction and follow one main idea is called paragraph.

هغه ګروپ د کلمو چې د ربط توري په واسطه سره تړل شوی وي او یوه مفکوره وړاندې کړي د متن یا پراګراف په نوم یادېږي.

A paragraph usually has one topic sentence and several supporting sentences.

یو متن معمولاً د یو موضوعي او څو حمایوي جملو لرونکی وي.

1. Topic sentences: موضوعي جملې

The sentence which introduces a paragraph is called topic senten- ces. The topic sentence is usually used at the beginning of a paragraph.

هغه جمله چې متن معرفي کوي، د موضوعي جملې په نوم یادېږي. موضوعي جمله معمولاً د جملي په سرکي لیکل کیږي.

2. Supporting sentences: حمایوي جملي

The sentences which support the topic sentence and add details to a par- agraph are called supporting sentences.

هغه جملې چې موضوعي جمله حمایه کوي او په متن باندي جزیات زیاتوي د حمایوي جملو په نوم یادېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- **The paragraph are divided into four parts:**

متنــونه پـه ځـلورو برخو وېـشـل شــوي دي:

1) Expository paragraphs. اخباري متـنونه
2) Persuasive paragraphs. تـشوېقـي متـنونه
3) Narrative paragraphs. نـقـلـي (روايتي) متنونه
4) Descriptive paragraphs. توصيفي متنونه

1) Expository paragraphs. اخباري متـنونه

A group of sentences which gives information about some person, place or thing is called expository paragraph.

هغه ګروپ د جملو چې د شخص، ځای يا شي په باره کې معلومات ورکوي اخباري متن بلل کېږي.

2) Persuasive paragraphs. تـشويقـي متـنونه

A paragraph which encourages some one to do or not to do some-thing is called persuasive paragraph.

هغه متن چې يو شخص د يو شي ترسره کولو اويا نه ترسره کولو ته تشويقـوي، تشويقي متن بلل کېږي.

3) Narrative paragraphs. نـقـلـي (روايتي) متـنونه

A group of sentences which expresses a narration is called narrative paragraph.

هغه ګروپ د جملو چې نقـل(روايت) بيانوي د نقلي متن بلل کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

4) Descriptive paragraph. توصیـفـي مـتـنـونه

A paragraph which describes some one or something is called descriptive Paragraph.

هغه متن چې شخص یا شي توصیف کړي توصیفي متن بلل کېږي.

Letter writing
لـیـک لـیکـنه

Ltter writing constitute the main parts of writing, of course letter writing is a way to communicate with others in writing.

لیک لیکنه د لیکـنـې مهمه برخه تشکیلـوي، البته لیک لیکنه هغه طـریقه ده چې د هـغې په وسېله له نورو سره اړیـکې نیسو.

1) Heading عـنـوان
2) Greeting or salutation روغبړ یا سلام
3) Body or text د "لیک" متن
4) Closing "د لیک" خاتمه
5) Signature د امضاء "ځای"

1) Heading : عـنـوان

In the heading the write's adress and the date of writing is written.

په عنوان کې د لیکوونکي آدرس او د لیکنې نېټه لیکل کېـږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

2) Greeting or salutation: روغبړ یا سلام

A letter usually starts with words which express the writer's feeling.

یو لیک معمولاً له هغه کلمو سره شروع کېږي چې د ویونکي احساس بیانوي.

Like: Dear sir (گرانه ښاغلیه), My dear Dad (زما گرانه آغا), Dear Madam (گرانې آغلې).

3) Body or text : د "لیک" مــتـــن

Body is the most important part of a letter which expresses the writer's aim for writing and purpose of the letter.

متن د یو لیک مهمترینه برخه ده چې د لیکوونکي هـدف د لیکنې لپاره او د لیک مقصد بیانوي.

⇨ **The following points should be observed in the text:**

د "لیک" په متن کې باید لاندې ټکي مراعات شي:

1. The letter must be clear. لیک باید واضح وي.
2. Avoid using complicated words. د پېچلو کلمو څخه مخنیوی وشي.
3. There must be space among the words. د کلمو ترمنځ باید فاصله وي.

4) Closing : د "لیک" خاتـمه "

It is not fair to close a letter abruptly.

مناسبه نده چې یو لیک دفعتاً ختم کړای شي.

A letter is usually closed by the following words.

یو لیک معمولاً په لاندې کلمو خاتمه پیدا کوي.

Sincerely yours (ستاسو مخلص), Yours ever (ستاسو تل پاتې "ملگری"), Truly yours (ستاسو صادیق) etc... او داسې نور...

(c) ketabton.com: The Digital Library

5) Signature : د امضاء "ځای"

In this part the writer usually write's his name and signature. The signatre is placed below the closing in the middle.

په دې برخه کې لیکوونکی خپل نوم او امضاء کوي. امضاء د لیک په لاندي اخیري مابین کې ځاي اختیاروی.

Example of a Letter; **د یو لیک مثال؛**

Khushhal Khan, A Part.	**خوشحال خان، الف برخه.**
Spin Ghar hospital street.	**د سخا روغتون کوڅه.**
Kabul, Afghanistan.	**کابل، افغانستان.**
19 April 2016.	**۱۹ اپریل ۲۰۱٦.**

My dear father! **زما گرانه پلاره!**

I was so glad to receive your letter last Sunday. I am sorry I couldn't send a reply at once. Our final examination was on and I was very busy. You know I am not very good in English, my teacher advises me to read English books from our library, and has given me the names of several which he recommends. I think, if I had an English dictionary, it would be of great help to me in reading these books. Will you please buy me one and send it to me? I promise you I will make very good use of it. Please tell my mother that I am quite happy and safe here and keeping very fit. she need not be anxious about me.

Sincerely yours;

Bilal Ahmad (Popal)

Signature:

(c) ketabton.com: The Digital Library

Important Structures, Words & Its Useges

مهم ساختمانونه، کلمې او د هغوی د استعمال ځایونه

There+ to be;

After (**there**) can be used [To be(is, am, are, was, were)], and gives the meaning of (have or exist).

له (there) څخه وروسته [To be یعنې is, am, are, was, were] استعمالیدای شي، او د (درلودلو یا وجود لرلو) مانا ورکوي.

Structures ساختمان	
Affirmative form مثبت شکل	There+ to be + Complement. Ex: There is a plate in cupboard. مثال: په الماری کې یو پشقاب وجود لري.
Question form سوالیه شکل	To be +there+ + Complement? Ex: Is there a plate in cupboard? مثال: آیا په الماری کې یو پشقاب وجود لري؟
Negative form منفي شکل	There+ to be + not+ Complement. Ex: there is not a plate in cupboard. مثال: په الماری کې پشقاب وجود نه لري.
Negative interrogative form منفي سوالیه شکل	To be +there+ not+ Complement-? Ex: Is there not a plate in cupboard? مثال: آیا په الماری کې یو پشقاب وجود نه لري؟ (Isn't, aren't, ain't, wasn't, weren't) +there+ Complement-? Ex: Isn't there a plate in cupboard? مثال: آیا په الماری کې یو پشقاب وجود نه لري؟

Ex: There is a book on the table. مثال: یو کتاب په مېز باندې وجود لري. (شتون لري).

Ex: There are two books on the table. مثال: دوه کتابونه د مېز په سر باندې وجود لري. (شتون لري).

Ex: There was a book on the table. مثال: یو کتاب په مېز باندې وجود درلود. (شتون درلود).

Ex: There were two books on the table. مثال: دوه کتابونه په مېز باندې وجود درلود. (شتون درلود).

(c) ketabton.com: The Digital Library

Any, No

(Any) in negative sentences and (No) in positive sentences give the meaning of (**Nothing**).

Any په منفي او No مثبتو جملو کې د (هیڅ) مانا ورکوي.

Ex: There isn't **any** water in the glass. مثال: په گیلاس کې **هیڅ** اوبه نشته.

منفي جمله

Ex: There in **no** water in the glass. مثال: په گیلاس کې **هیڅ** اوبه نشته.

مثبته جمله

Ex: There isn't **any one** in the room. مثال: په خونه کې هیڅوک نشته.

منفي جمله

Ex: There is **no one** in the room. مثال: په خونه کې هیڅوک نشته.

مثبته جمله

Note: At the beginning of negative sentences, (Any) or combinations (anybody, anyone, anywhere, anytime, anything ...) are never used to indicate the meaning of (nothing). In such cases, only (No) or compounds with (no) are used.

نوټ: د جملو په شروع په کې د (هیڅ) مانا ورکولو لپاره هیڅکله له (Any) یا ترکیبونو(anybody، anyone، anywhere، anytime، anything...) څخه گټه نه اخیستل کیږي. په دغسې مواردو کې یوازې له (No) یا د (No) له ترکیبونو څخه گټه اخیستل کیږي.

Ex: **Noone** helped me when I was in trouble. مثال: کله چې زه په ستونزه کې وم، هیچا مرسته راسره ونکړه.

Ex: This house is empty. **Noone** lives in it. مثال: دغه کور خالي دی. هیڅوک په هغه کې ژوند نه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Note: Some time combinations with (any), used in positive sentences, which gives the meaning of (every).

نوټ: ځینې وخت د (any) ترکیبونه، په مثبتو جملو کې استعمالېږي، چې د (هر) مانا ورکوي.

Such as:

anybody → هرڅوک/ هرڅوک چې   anywhere → هرچیري

Anything → هرشی

Ex: **Anyone** can solve this problem.   مثال: هرڅوک کولی شي دغه ستونزه حل کړي.

Because & Because of; ځکه، له دې سببه، ځکه چې، د دې لپاره، پخاطر

After (**because**) a sentence and after (**because o**f), a noun is used.

له (**Because**) څخه وروسته یوه جمله او له (**Because of**) وروسته اسم پکار وړل کیږي.

Ex: He failed the exam **because** he was lazy. → جمله   مثال: هغه په ازموینه کې ناکام شو، ځکه تنبل و.

Ex: He failed the exam **because of** laziness. → اسم   مثال: هغه د تنبلي پخاطر، په ازموینه کې ناکام شو.

Every & All; هر، هر یو، ټول

These two words in many cases mean all with the difference that the noun and the verb after (**every**)singular, but the noun and the verb after (**all**)are plural.

دغه دوه کلمې په زیاتو مواردو کې د (ټول) مانا ورکوي، په دې توپیر چې اسم او فعل له (Every) وروسته مفرد، مگر اسم او فعل له (All) وروسته جمع دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: Every **student** in the class **knows** the answer. مثال: په ټولګي کې هر زده کوونکي په جواب پوهيږي.

مفرد اسم   مفرد فعل

Ex: All **students** in the class **know** the answer. مثال: په ټولګي کې ټول زده کوونکي په جواب پوهيږي.

جمع اسم   جمع فعل

Many/Much/a lot/ a lot of/ lots of; ډېر، زيات

⇨ (**Lots of**) &(**a lot of**), can be used before countable and uncountable nouns.

(**Lots of**) او (**a lot of**) د شمېرونکو او غير شمېرونکو اسمونو مخکې استعماليداى شي.

Ex: I have **a lot of friends**. مثال: زه ډېر ملګري لرم.

Countable noun شمېرونکی اسم

Ex: I have **lots of friends**. مثال: زه ډېر ملګري لرم.

Countable noun شمېرونکی اسم

Ex: I have **a lot of money**. مثال: زه ډېرې پيسې لرم.

Uncountable noun غير شمېرونکی اسم

Ex: I have **lots of money**. مثال: زه ډېرې پيسې لرم.

Uncountable noun غير شمېرونکی اسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

⇨ **(Many) is usually** used before countable plural nouns and (**Much**) is usually used before uncountalne nouns.

(**Many**) معمولاً د شمېرونکي جمع اسمونو مخکې او (**Much**) معمولاً د غیر شمېرونکي اسمونو مخکې استعمالیږي.

Ex: I have **many** **<u>friends</u>**. مثال: زه ډېر ملګري لرم.

Countable plural noun شمېرونکی جمع اسم

Ex: I have **much** **<u>money</u>**. مثال: زه ډېرې پیسې لرم.

Uncountable noun غیر شمېرونکی اسم

⇨ (**Much**) is usually used in negative and interrogative senteces.

(**Much**) معمولاً په منفي او سواليه جملو کې استعمالیږي.

Ex: Do you drink **much** coffee**?** مثال: آیا تاسو ډېره قهوه څښئ؟

Ex: I **don't** drink **much** coffee. مثال: زه ډېره قهوه نه څښم.

Few/a few/ little/ a little کم، کوچنی، لږ، ناچیز، یو شمېر، یو څو

(A little) and (Little) are used befor uncountable nouns, while (Few) and (A few) are used before countable nouns.

(A Lttle) او (Little) د غیر شمېرونکي اسمونو مخکې استعمالیږي، په داسـې حال کې چې (Few) او (A few) د شمېرونکي اسمونو مخکې استفاده کیږي.

Ex: A **Little water**. مثال:کمې اوبه.

Uncountable noun غیر شمېرونکی اسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: A **Little** money. مثال: کمې پیسې.

Uncountable noun غیر شمېرونکی اسم

Ex: **A Few books.** مثال: یوه شمېر کتابونه.

Countable noun شمېرونکی اسم

Ex: **A Few questions.** مثال: یوه شمېر پوښتنې.

Countable noun شمېرونکی اسم

Enough; کافي، په کافي اندازه

(**Enough**) is used before noun and after adjective.

(**Enough**) له اسم څخه مخکې او له صفت خه وروسته پکار وړل کیږي.

Ex: Tall **enough**. (adjective). مثال: په کافي اندازه لوړ قد.

Ex: Good **enough**. (adjective). مثال: په کافي اندازه ښه.

Ex: **Enough** money. (Noun). مثال: کافي پیسې.

Ex: **Enough** time. (Noun). مثال: کافي وخت.

Structures ساختمان	
First Structure	Enough + Noun + for + plural noun/pronoun + infinitive. Ex:There aren't enough chairs for everyone <u>to sit down.</u> chairs → Plural noun; everyone → Pronoun; to sit down → infinitive مثال: د ټولو لپاره په کافي اندازه څوکی نشته چې پرې کښینې.
Second Structure	Adjective+Enough + for + noun/pronoun + infinitive. Ex: I'm not prepared enough <u>to take the test</u>. prepared → Adjectivee; to take the test → infinitive مثال: د ازموینې ورکولو لپاره په کافي اندازه اماده نه یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

For/ While/ During

په اوږدو کې/ په جریان کې/ په وخت کې/ حال دا چې/ په هغه صورت کې/ په حال کې/ په حین حال کې/لپاره؛

After (**During**) usually used a noun.

(**During**) معمولاً له اسم څخه وروسته استعمالیږي.

Ex: I usually fall a sleep **during** a **film**. مثال: د فلم کتلو په حال کې معمولاً خوب مې وړي.

Noun اسم

⇨ (**While**) can be used before a sentence or before a verb ing.

(**While**) له یوې جملې څخه مخکې استعمالولای شو.

Ex: I Fell asleep **while**, **<u>I was reading an article</u>**. مثال: په حین حال کې چې ما مقاله لوستله خوب یوړم.

Sentence جمله

Ex: I Fell asleep **while <u>reading an article</u>**. مثال: د یوې مقالې د لوستلو په حال کې خوب یوړم.

عبارت Ing

⇨ (**For**) is usually used before the phrase and indicates the duration.

(**For**) معمولاً له عبارت څخه مخکې استفاده کیږي او موده ښیي.

Ex: I lived in London **for** three years. مثال: د درېیو کلونو په موده کې مې په لندن کې ژوند کړی دی.

Any longer/ No longer/ any more نور/نور له دې څخه/ نور له دې څخه زیات

⇨ **No longer;** is used before main verb and after helping verb in positive sentences.

No longer په مثبتو جملو کې، له اصلي فعل څخه مخکې او له کومکي فعل څخه وروسته استعمالیږي.

⇨ **Any longer/any more;** is used in the end of negative sentences.

Any longer/any more د منفي جملو په اخیر کې استعمالېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Ex: Ahmad will not work here **any more**. مثال: احمد به نور دلته کار ونکړي.

Ex: Ahmad will not work here **any longer**. مثال: احمد به نور دلته کار ونکړي.

Ex: Ahmad **will no longer work** here. مثال: احمد به نور دلته کار ونکړي.

will ↓ کومکي فعل — work ↓ اصلي فعل

Sometimes& Somtime;

✓ **Sometime** ... یو وخت، یوه ورځ، پخوا

Ex: I saw him **sometime** last summer. مثال: هغه ما **یو وخت** په تېر اوړي کې ولید.

✓ **Sometimes** ځینې وخت/ځینې وختونه، کله نا کله، په ندرت سره،

Ex:We **sometimes** go to the beach to swim. مثال: موږ **ځینې وختونه** د لامبو وهلو لپاره د دریاب غاړې ته ځو.

Alone, lonesome, lone, lonely یوازې، تنها، په تنهایي سره

Ex: I like to be **alone** for an hour. مثال: خوښیږي مې، چې یو ساعت یوازې اوسم.

alone ↓ صفت

Ex: He always went abroad **alone**. مثال: هغه همېشه خارج ته یوازې ځي.

alone ↓ قید

Ex: She felt **lonely**/**lonesome** after her husband dared.

lonely ↓ صفت/ صفت — مثال: هغې د خپل خاوند له مرگ وروسته د یوازیتوب(غم) احساس کاوو.

Ex: The only green thing was **a lone** pine tree. مثال: یوازې زرغون موجود د کاج یوه ونه یوازې وه.

lone ↓ صفت

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې مثالونو بررسي ښيي چې:

- **Alone** هم (**صفت**) دی او هم (**قید**)، مګر د (**صفت**) په عنوان همېشه یوازې پکار وړل کېږي او نشي کېدای له (**اسم**) څخه مخکې استفاده شي.

- **Lone** صفت دی او کولی شي له (اسم) څخه مخکې پکار یوړل شي.

- **Lonesome** او **Lonely** متفاوت مفهوم لري. په دغه دوو جملو کې «تنهايي» د غم او خفګان په مانا دي. (**Lonesome**) زیاتره په امریکایي انګلیسي کې پکار وړل کېږي.

The other, the others, other, others, another; نور، یو بل، بل

1. Ex: He bought **another car** yesterday. مثال: هغه پرون یو بل ماشین واخیست.

صفت اسم

2. Ex: Those cakes are wonderful. Could I have **another**?

اسم

مثال: هغه یو عالي کیک دی. آیا کولی شم یو بل وخورم؟

3. Ex: She has two children. One of them is a girl and **the other** is a boy.

ضمیر

مثال: هغه دوه بچیان لري. یوه یې نجلۍ ده او بل یې هلک دی.

4. Ex: She has five children. One of them is a boy and **the others** are girls.

اسم

مثال: هغه پنځه بچیان لري، یو له هغو څخه هلک دی، او پاتې نورې نجونې دي.

5. Ex: She has five children. One of them is a boy and **the rest** are girls.

مثال: هغه پنځه بچیان لري، یو له هغو څخه هلک دی، او نورې نجونې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

6. She has five children. One of them is a boy and **the other** children are girls.

↓

صفت

مثال: هغه پنځه بچیان لري، یو له هغو څخه هلک دی، او نور نجونې دي.

6. Ex: He is very selfish. He never think of **the others**.

↓

اسم

مثال: هغه ډېر خودخواه دی. هیڅکله د نورو په هکله فکر نه کوي.

د دې مثالونو بررسي ښيي چې:

- **Another؛** هم **اسم** دی او هم **صفت** (هم یوازې پکار وړل کېږي او هم مخکې له اسم څخه) او فقط په مفرد حالت کې پکار وړل کېږي. (۱ او ۲ مثالونه)
- **The other؛** هم **صفت** دی او هم **اسم**. د مفرد او جمع اسمونو مخکې پکار وړل کېږي. (۳ او ٦ مثالونه)
- **The others؛ ضمیر** یا **اسم** دی. تنها پکار وړل کېږي. د هغه مترادف کولی شو The rest هم استفاده کړو. (۴ او ۵ مثالونه)
- **The others یا Others** کولی شو د (نور، نورو) په مانا استفاده کړو.

Alike/ like/ the same as/ the sam

1. Ex: These two books are **the same**. — مثال: دغه دوه کتابونه یوشان دي.
2. Ex: These two books are **alike**. — مثال: دغه دوه کتابونه یوشان دي.
3. Ex: These two books are **similar**. — مثال: دغه دوه کتابونه یوشان دي.

4. This book is **like** the other one. — مثال: دغه کتاب د هغه بل کتاب په شان دی.
5. This book is **the same as** the other one. — مثال: دغه کتاب د هغه بل کتاب په شان دی.
6. This is **similar** to the other one. — مثال: دغه کتاب د هغه بل کتاب په شان دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مثالونو بررسي؛

- **The Same, alike او Similar**، دقيقاً يوشان مانا او استعمال لري. مانا يې (يوشان، يو ډول، مشابه، ...).
- **The same as**، **Like** و **Similar to**، جوړښت، استعمال او ماناوې يې يوشان دي. مانا يې (لکه، يوشان، ورته، مشابه، يوشان).
- **The Same**، **alike**، **Similar** يوازې پکار وړل کېږي مگر The Same as، Similar to او like همېشه له اسم څخه مخکې استعماليږي.

As + Adjective/adverb + as (په اندازه As + صفت/ قيد + As)

دغه جوړښت معمولاً د (تساوي صفت) جوړښت په په نوم يادېږي، چې د دوو شيانو، کسانو، د سن، وزن، اندازه، اوږدوالي له نظره يوشان ښيي.

Ex: Ahmad is **as** intelligent **as** his father. مثال: احمد د خپل پلار په اندازه هوښيار دی.

Ex: My daughters are **as** tall **as** sons. مثال: زما لورگانې د زامنو په اندازه لوړقدي دي.

The Same as (هم، يوشان، په شان، ورته)

Ex: The weather today is **the same as** yesterday. مثال: د نن هوا د پرون **په شان** ده.

The Same+noun+as /The same+اسم+as (هم، يوشان، ورته)

Ex: Your hair is **the same colour as** mine. مثال: ستاسو وېښتان زما **هم** رنگ دي.

Ex: I arrived at **the same time as** Khalid. مثال: زه له خالد سره په **ورته** وخت کې راورسېدم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Used to & to be used to

دغه دوه جوړښتونه د مانا او په کار وړلو له نظره متفاوت دي.

- ✓ **Used to:** فقط، تېر/ماضي ته اشاره کوي(کاوو، کول، کوله...)، او د عملي بيان لپاره استفاده کيږي، چې په تېره کې سرته رسېده مگر نور سرته نه رسېږي.

Ex: When I was in high school, I **used to** play football two hours a day.

مثال: کله چې زه په لېسه کې وم، ما په ورځ کې دوه ساعته فوټبال **کاوو**.

Ex: Zahid **used to** study a lot of books when he was a university studend.

مثال: ذاهد چې کله د پوهنتون زدکړيال و، ډېره مطالعه يې **کوله**.

- ✓ To be used to: د دې جوړښت مانا چې له هغه څخه وروسته ing فعل يا Gerund پکار وړل کېږي، عبارت ده له (عادت لرل په). له To be څخه منظور د مصدر مختلف شکلونه دي، To be (am/is/are/was/were) او نوموړي فعلونه په حال او تېره زمانه کې پکار وړل کېږي.

Ex: I am **used to** drinking a cup of tea after lunch.

مثال: زه معمولاً د غرمې له ډوډۍ وروسته د يو گيلاس چاى **عادت لرم**.

Ex: We are **used to** getting up early.

مثال: زه په چابک راويښېدو **عادت لرم**.

- ✓ يو بل جوړښت له پورتني جوړښت څخه مشتق کيږي چې عبارت دی له(get used to) يعنې (عادت کول په) چې له هغه څخه وروسته اسم يا د فعل ing شکل پکار وړل کيږي.

Ex: The shoes felt strange at first but I **got used to** them.

مثال: بوټونه لومړی عجيب وو مگر ورسره عادت شوی يم.

Ex: If you live in India, you must **get used to** driving on the left.

مثال: که په هند کې ژوند کوئ، بايد له چپې خوا په ډرېوري کولو، ځان **عادت کړئ**.

(c) ketabton.com: The Digital Library

If/ Whether آیا

په خاصو مواردو کې دغه دوه کلمې یوشان د کارېدو ځای او مانا لري، او دواړه د (آیا) مانا ورکوي. البته په دې مانا کې فقط د جملې په وسط کې استعمالیږي.

Ex: He asked **wether** I knew Mr. Mahmood? — مثال: هغه پوښتنه وکړه، **آیا** ښاغلی محمود پېژنئ؟

Ex: He asked **if** I knew Mr. Mahmood? — مثال: هغه پوښتنه وکړه، **آیا** ښاغلی محمود پېژنئ؟

Whether/ or not که چیري/یا نه

Ex: **Whether** it rains **or not**, we are playing football on Saturday.

مثال: **که چیري** باران و اوریږي **یا نه**، موږ به د شنبې په ورځ فوټبال وکړو.

Ex: **Whether or not** it rains we are playing football on Saturday.

مثال: **که چیري** باران و اوریږي **یا نه**، موږ به د شنبې په ورځ فوټبال وکړو.

Usages of (go), /د (go) د استعمال ځایونه

په خاصو حالتونو کې د (go) فعل د ځینې صفتونو مخکې وکاروو؛ چې په دې ځای کې د (**کېدل**) مانا ورکوي. لاندې حالاتو ته استفاده کېږي؛

❖ **د رنګ د تغیر ښوولو لپاره:**

Ex: Go white سپین کېدل — Ex: Go brown قهوه یي کېدل — Ex: Go green زرغونېدل

Ex: Go red سور کېدل

Ex: Leaves **go** brown in winter. — مثال: پاڼې په ژمي کې سرې **کېږي**.

Ex: People **go** red, pale or white with anger. — مثال: خلګ له غوسې، رنګ الوتی، سپین یا سور **کېږي**.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❖ د افرادو د فزیکي یا روحي حالت د تغیر ښودلو لپاره:

Ex: Go crazy لېونی کېدل Ex: Go mad عصباني کېدل Ex: Go blind ړوند کېدل

Ex: Go deaf کوڼ کېدل

❖ د موادو حالت، تغیر ښودلو لپاره:

Ex: Go trusty زنګ وهل Ex: Go wrong خرابېدل Ex: Go sour (شیدې) خرابېدل/ورستېدل.

Ex: Go bad (غوښه) خرابېدل/ ورستېدل.

(go) with (ing) / فورم سره (ing) له (go)

(Go) له (ing) فورم سره په خاصو حالاتو کې یوځای کېږي، چې تفریحي او ورزشي فعالیتونو ته اشاره کوي.

Ex: Go waking پلي تګ ته تلل Ex: Go climbing کوهنوردي ته تلل

Ex: Go skiing سکي ته تلل Ex: Go shooting ډزو/فیرونو ته تلل

Ex: Go shopping خریداري ته تلل Ex: Go hunting ښکار ته تلل

Had better بهتره ده/ بهتر دی

د هغه کار د توصیې لپاره استعمالېږي، چې د هغه سرته رسول اختیاري وي.

Ex: It might rain. **We'd better/had better** take an umbrella.

مثال: ممکن باران و اوري. بهتره ده، یوه چترۍ واخلو.

منفي حالت یې (Had better not) دی؛

Ex: You don't look very well today. You **had better not** go to work today.

مثال: نن ښه نه ښکارې. بهتره ده چې کار ته ولاړ نشئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❖ دغه جوړښت د ټولو لپاره (لومړی شخص یا متکلم، دویم شخص یا مخاطب، دریيم شخص یا غایب، مفرد، جمع او...) یوشان دی او تغیر نه کوي.

I, you, she, he, we, you, they + had better+ V_1

❖ د دې جوړښت په منفي شکل کې له کومکي فعلونو څخه استفاده نه کیږي.
❖ له دې جوړښت وروسته(مثبت وي که منفي) فقط د فعل له ساده شکل څخه استفاده کیږي.

It's time وخت يې دی

Ex: It's 10 o'clock and he's still in bed. **It's time** he got up.

مثال: ۱۰ بجې دي هغه اوس تراوسه هم ویده دی. وخت يې دی چې وپاڅيږي.

Borrow & lend

له Borrow(قرض اخيستل)، وروسته د from اضافه توری، او وروسته له Lend(قرض ورکول)، څخه د to اضافه توری استعماليږي.

Ex: I **borrowed** ten Afghani **from** my friend. مثال: ما له ملګري څخه لس افغانۍ قرض واخيستلې.

Ex: My friend **lent** his coat **to** me. مثال: زما ملګري ما ته خپل کورتۍ قرض راکړه.

Except & but

❖ د جملې په شروع کې معمولاً له except یا except for څخه استفاده کیږي، مګر but معمولاً د جملې په منځ کې استعماليږي.

Ex: Everybody **but** Anis come to the party. مثال: بغير له انيس څخه ټول ملمستيا ته راغلل.

Ex: Everybody **except** Anis come to the party. مثال: بغير له انيس څخه ټول ملمستيا ته راغلل.

Ex: **Except/ exept for** Anis, everybody came to the party..مثال: بغير له انيس څخه ټول ملمستيا ته راغلل

(c) ketabton.com: The Digital Library

Sorry & excuse me! بخښنه غواړم/ وبخښئ!

Excuse me، یو چاته د زحمت ورکولو مخکې، او Sorry له زحمت او دردسر ورکولو وروسته استعمالیږي.

Ex: **Excuse me**, can I ask a question. مثال: وبخښئ، کولی شم یو سوال وپوښتم.

Ex: **Sorry**, I am late. مثال: وبخښئ، چې ناوخته شوم.

Fewer&less کمتر، کم، کمه، کمې، لیږ

Fewer له شمېرونکي اسمونو مخکې، د جمعي حالت سره استعمالیږي او Less له غیرشمیرونکي اسمونو مخکې پکار وړل کیږي.

Ex: **Less** money کمي پیسې Ex: **Fewer** problems. کمې ستونزې.

Patient/ill/ Sick ناروغ، ناروغه

❖ **Ill**، معمولاً تنها پکار وړل کیږي.

Ex: I'm sorry, I haven't answered your better. I've been **ill**.

مثال: بخښنه غواړم چې لیک ته مې جواب درنکړ. **ناروغ** وم.

❖ **Sick**، هم له اسم څخه مخکې او هم یوازې استفاده کېدای شي.

Ex: She spent three years looking after her **sick mother**.

اسم

مثال: هغې درې کاله د خپلې **ناروغې** مور مراقبت وکړ.

نوټ: Sick، د کانګې(استفراق) کولو په مانا هم ده.

Ex: I feel **sick**. Where is the bathroom? مثال: د کانګې احساس کوم. تشناب چیري دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

❖ **Patient**، یو اسم دی، او کولی شي د جمعي شکل ونیسي.

Ex: A patient goes to hospital to be treeted. مثال: یو ناروغ روغتون ته ځي ترڅو معالجه شي.

Tell, & Say ویل

❖ Tell، معمولاً یوازې پکار نه وړل کیږي او له هغه وروسته اسم یا ضمیر پکار وړل کیږي.

Ex: She **told me** she would be late. مثال: هغې ماته و ویل، چې ناوخته راځي.

ضمیر

Ex: I t**old <u>the children</u>** to go away. مثال: ماشومانو ته مې و ویل، لیري ولاړ شئ.

اسم

❖ له Say، څخه وروسته د اسم یا ضمیر اړتیا نشته او کولی شو له جملي سره یې استعمال کړو؛ خو که چیري اسم یا ضمیر استفاده شي، نو د to اضافه توری ورسره هرومره استفاده کیږي.

Ex: She **said <u>that she would be late</u>**. مثال: هغې و ویل چې ناوخته راځي.

جمله

Ex: She **said <u>something</u> <u>to</u>** me. مثال: هغې یو څه ماته و ویل.

ضمیر اضافه توری

نوټ: په ځینې عبارتونو کې یوازې tell استفاده کیږي.

Ex: Tell a lie. مثال: درواغ ویل. Ex: Tell the time. مثال: ساعت ویل.

Ex: Tell the truth. مثال: حقیقت ویل.

Besides & beside څنګ ته، ترڅنګ، بغل ته

❖ د **Beside** مانا (بغل ته، څنګ ته، ترڅنګ) ده.

Ex: Come and site **beside** me. مثال: راشه او زما څنګ ته کښېنه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❖ د **Besides** مانا (علاوه په دې، علاوه پر، سربېره پر دې) ده.

Ex: **Besides** Pashto, she speaks English and Spanish.

مثال: هغه **علاوه پر** پښتو، په انګلیسي او هسپانوي خبرې کوي.

It's & Its

Its یو ملکي صفت دی، که همېشه په جمله کې له اسم څخه مخکې استعمالیږي.

Ex: The dog wagged **its** tail.

مثال: سپي خپله لکۍ وښوروله.

It's د It is اختصاري شکل دی، وروسته له هغه د (The, a, an) د تعریف توری پکار وړل کیږي.

Ex: It's late.

مثال: ناوخته شو.

❖ کله کله It's د It has اختصاري شکل هم وي.

Provided & as long as په شرط د دې

Ex: You can borrow my car **provided** (**that**) promise not to drive too fast.

Ex: You can borrow my car **providing** (**that**) promise not to drive too fast.

Ex: You can borrow my car **as long as** promise not to drive too fast.

Ex: You can borrow my car **so long as** promise not to drive too fast.

مثال: کولی شئ، موټر قرض واخلئ، خو په شرط د دې چې تېزه ډرېوري ونه کړئ.

❖ له Providing او Provided وروسته د That کلمه اختیاري ده، خو As long as او So long as وروسته د That کلمه نه راځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځينې انګليسي متلونه

→ A man is only as rich as he is contened.

قناعت کوونکی انسان مالداره وي .

→ A hard gathering a wide scattering.

بخشش په خروار، حساب په مثقال.

→ A friend to everybody is a friend to nobady.

د ټولو دوست د هیچا دوست ندی.

→ A friend in need is a friend is deed.

دوست هغه دی چې په سخته کې پکار راشي.

→ A hungry belly has no ears.

وږې ګېډه ایمان نلري.

→ A nod to the wise a rod for the fool.

اصیل ته اشارت کم اصل ته کوتک.

→ A blow with a word strikes deeper than a below with a sword.

د توري ټپ به جوړ شي خو د ژبې ټپ به جوړ نشي.

→ A burnt child dreads the fire.

مار چیچلی له پړي هم وېرېږي.

→ Be true and fear not.

چې غل نه یې له پاچا مه ډارېږه.

→ Better to be alone than a bad accompany.

د بد ملګری څخه یوازیتوب ښه دی.

→ Money is the root of all evils.

پیسې د فساد منبع ده .

→ A widow's mite.

برګ سبز تحفه درویش.

(c) ketabton.com: The Digital Library

References
مآخذونه

1. Creative English Grammar.
2. Muslim English Grammar.
3. Azeraksh English Grammar.
4. English Language for foreigners.
5. Amiri English Grammar.
6. Momand English Grammar.
7. Learn English Rapidly.
8. Invest time on Grammar.
9. English Grammar in use.
10. Oxford Grammar.
11. Chalenger English Grammar.
12. Raihan English Grammar.
13. Comprehensive English Grammar.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Dervish

English Grammar

Khalil Ahmad Darvish

نوی مستقبل خپرندویه ټولنه

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library